

Bundel - Presidium van 19 september 2022

Agenda bijlagen

Besluitenlijst presidium 19-09-2022.docx

- 1 Opening en mededelingen voorzitter
- 2 Vaststelling agenda
concept-agenda presidium 19 september 2022.docx
- 3 Conceptverslag presidiumvergaderingen 4 juli en 11 juli
concept-verslag Presidium 04-07-2022.docx
concept-verslag presidium 11-07-2022.docx
- 4 Lijst met actiepunten en LTA
Lopende actiepunten en LTA Presidium.docx
- 5.a Laatste voorbereidingen PS 19 september
- 5.b Conceptagenda PS 19 september
2022-09-19 PS Agenda -gewijzigd-.docx
- 5.c Lijst moties en memo presidium - afdoeningsvoorstellen moties
2022-09-19 Lijst moties memo PS -afdoeningsvoorstellen.pdf
2022-09-19 Lijst moties PS.pdf
- 5.d Lijsten ingekomen stukken PS
2022-09-19 PS Ingekomen stukken juni 2022.docx
2022-09-19 PS Ingekomen stukken juli 2022.docx
2022-09-19 PS Ingekomen stukken augustus 2022.docx
2022-09-19 PS Ingekomen stukken 1 tm 12 september 2022.docx
- 6.a Terugblik vergadering PS 4 en 11 juli
- 6.b Vooruitblik vergadering 10 oktober
2022-10-10 PS Agenda -concept Presidium 19-09-2022 - gewijzigd.docx
- 7 Memo Bezwaar tegen PS-besluit 20-2022 'kennisgevingen referendumverzoek' en vertegenwoordiging PS bij hoorzitting HAC
Memo Bezwaar tegen PS-besluit 20-2022 'kennisgevingen referendumverzoek' en vertegenwoordiging PS bij hoorzitting HAC.docx
Bezwaarschrift Windalarm tegen Besluit PS inzake kennisgevingen referendumverzoeken 1e partiële herziening OVNH2020 en Omgevingsverordening NH2022.pdf
Uitnodiging PS (mw. K. Bolt) voor de hoorzitting op donderdag 22 september.pdf
Verweerschrift inzake bezwaarprocedure besluit referendumverzoek.pdf
- 8 Memo Evaluatie gebundelde stemmingen aan het einde van de Statenvergadering
Memo Evaluatie gebundelde stemmingen aan het einde van de Statenvergadering.docx
- 9 Memo Nieuwe data afscheids- en installatievergadering PS 2023 ivm wijziging Kieswet
Memo Nieuwe data afscheids- en installatievergadering vanwege wijziging Kieswet.docx
Nieuwe Kieswet per 1-1-2023.pdf
- 10 Memo Uitwerkingsrichtingen omgaan met afsplitsingen
Memo Uitwerkingsrichtingen over hoe om te gaan met afsplitsingen.docx
- 11 Memo Voordracht 'Naar een toekomstbestendige Randstedelijke Rekenkamer'
Memo Voordracht Naar een toekomstbestendige Randstedelijke Rekenkamer.docx
Statenvoordracht Naar een toekomstbestendige Randstedelijke Rekenkamer.docx
- 12 Memo Stroomlijnen besluitvormingsproces wensen en bedenkingen MRA
Memo Wijziging besluitvormingsproces wensen en bedenkingen MRA.docx
- 13 Memo Stand van zaken PS-budgetten tot 1 september 2022
Memo Stand van Zaken PS budgetten per 1 september 2022.docx

- 14 Ter kennisname: Brief aan fractievoorzitters over Erfgoed in Noord-Holland t.b.v. Statenverkiezingen 2023
brief aan fractievoorzitters Erfgoed in Noord-Holland tbv prov. verkiezingen.docx
Bijlage - ERFGOED IN DE PROVINCIALE VERKIEZINGEN.docx
- 15 Rondvraag
- 16 Sluiting

Datum 19-09-2022
Tijd 9:30 – 11:00
Locatie Commissiekamer 1
Voorzitter A.Th.H. van Dijk

Afwezig: De heer Baljeu (fractie Baljeu), mw. A. Strens (D66) vervangen door: dhr. M. Steeman (D66).

Aanwezig: Voorzitter Provinciale Staten, dhr. A. Th. T. van Dijk, mw. A. Gielen (GroenLinks), dhr. F. Zoon (PvdD), dhr. M. Steeman (D66), dhr. D. Heijnen (CDA), dhr. G. Leerink (PvdA), dhr. M. Klein (ChristenUnie), dhr. E. Jensen (JA21), dhr. J. Delsing (FvD), dhr. E. van der Maas (VVD), mw. G. van Geffen (Liberaal NH), dhr. M. Deen (PVV), dhr. G. Kohler (JA21). E. Krijgsman (wnd. Plv. Griffier), K. Bolt (Griffier)

1 Opening en mededelingen voorzitter

Mededelingen

Vacature lid Algemeen Bestuur recreatieschap Spaarnwoude

- De heer Jensen (JA21) is namens PS lid van het algemeen bestuur van het recreatieschap Spaarnwoude. Hij heeft bij de griffier aangegeven dit lidmaatschap vanwege tijdgebrek in te willen leveren. Hierdoor ontstaat een vacature voor het lidmaatschap van het Algemeen Bestuur Spaarnwoude.

De heer Zoon (PvdD) meldt dat de heer Hollebeek (PvdD) beschikbaar is voor de invulling van de vacature. Via een voordracht zal op 10 oktober de heer Hollebeek in de Statenvergadering aangewezen worden als lid van het AB Recreatieschap Spaarnwoude namens Provinciale Staten.

2 Vaststelling agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

3 Conceptverslag presidiumvergaderingen 4 juli en 11 juli

Het verslag van de vergadering van 4 en 11 juli jl. wordt ongewijzigd vastgesteld.

4 Lijst met actiepunten en LTA

Het presidium neemt kennis van de Lijst met actiepunten en de Lange termijn agenda van het presidium.

5.a Laatste voorbereidingen PS 19 september

5.b Conceptagenda PS 19 september

- De fractie van de SP heeft aangegeven agendapunt 8.a., de Voordracht uitgangspunten burgerparticipatie, te willen onthameren voor bespreking om een motie hierbij in te kunnen dienen.
Het presidium stemt hiermee in en neemt verder kennis van de gewijzigde agenda.
- Voor het vragenuur is een mondelinge vraag door het CDA aangemeld over de Visserij.
- Er zijn zeven moties vreemd aangekondigd.

5.c Lijst moties en memo presidium – afdoeningsvoorstellen moties

Het presidium neemt kennis van de lijst openstaande moties en de afdoeningsvoorstellen.

5.d Lijsten ingekomen stukken PS

Het presidium neemt kennis van de Lijsten ingekomen stukken PS.

6.a Terugblik vergadering PS 4 en 11 juli

Er zijn geen opmerkingen vanuit het presidium

6.b Vooruitblik vergadering 10 oktober

Het presidium neemt kennis van de concept-agenda voor de PS vergadering van 10 oktober.

7 Memo Bezwaar tegen PS-besluit 20-2022 'kennisgevingen referendumverzoek' en vertegenwoordiging PS bij hoorzitting HAC

- Het presidium neemt kennis van het ingebrachte bezwaar tegen PS-besluit 20-2022, van 23 mei 2022 inzake de 'kennisgevingen referendumverzoeken' door de stichting Windalarm bij de Hoor- en Adviescommissie (HAC).
- Het presidium stemt in met de vertegenwoordiging van de Staten door de Griffier en plaatsvervangend griffier, met ondersteuning van ambtenaren van Beleid en van Concernzaken (Juridische Zaken).

- Het presidium neemt kennis van het door de Commissaris van de Koning ondertekende verweerschrift.

8 Memo Evaluatie gebundelde stemmingen aan het einde van de Statenvergadering

- Het presidium neemt kennis van de evaluatie en ervaren knelpunten bij het gebundeld stemmen over amendementen, moties en voordrachten aan het einde van de Statenvergadering op 11 juli jl.
- Het presidium stemt in met optie A: het gebundeld stemmen aan het eind van iedere vergaderdag.
Dit zal ingaan vanaf de Statenvergadering van 10 oktober a.s.

9 Memo Nieuwe data afscheids- en installatievergadering PS 2023 ivm wijziging Kieswet

- Het presidium neemt kennis van de relevante wijziging van de Kieswet per 1-1-2023.
- Het presidium stemt in met de daarmee gepaard gaande wijziging van de data voor de afscheidsvergadering van PS 2019-2023 naar dinsdag 28 maart 2023 en de installatievergadering van PS 2023-2027 naar woensdag 29 maart 2023.

10 Memo Uitwerkingsrichtingen omgaan met afsplitsingen

Het presidium besluit om dit memo mee terug te nemen voor bespreking in de afzonderlijke fracties, en in het presidium van 10 oktober a.s. met elkaar een keuze te maken uit de beschreven uitwerkingsrichtingen, of een eventuele eigen variant.

11 Memo Voordracht 'Naar een toekomstbestendige Randstedelijke Rekenkamer'

- Het presidium neemt kennis van de voordracht 'Naar een toekomstbestendige Randstedelijke Rekenkamer'.
- Het presidium heeft besloten deze voor inhoudelijke bespreking door te geleiden naar de commissie EFB van 29 september en voor besluitvorming naar Provinciale Staten van 10 oktober a.s..

12 Memo Stroomlijnen besluitvormingsproces wensen en bedenkingen MRA

- Het presidium neemt kennis van het memo vanuit de Agendacommissie met het voorstel nieuwe afspraken voor de inrichting van besluitvormingsprocessen voor het uiten van wensen en bedenkingen bij MRA-stukken namens GS en PS te hanteren.
- Het presidium besluit nu geen aanpassingen te doen aan de huidige werkwijze en verzoekt de Agendacommissie hier nog eens goed naar te kijken.

13 Memo Stand van zaken PS-budgetten tot 1 september 2022

Het presidium neemt kennis van de stand van zaken van de PS-budgetten tot 1 september 2022.

14 Ter kennisname: Brief aan fractievoorzitters over Erfgoed in Noord-Holland t.b.v. Statenverkiezingen 2023

Het presidium neemt kennis van Brief aan fractievoorzitters over Erfgoed in Noord-Holland t.b.v. Statenverkiezingen 2023

15 Rondvraag

- De heer Leerink (PvdA) geeft mee dat lastig is om de commissievergaderingen direct na het herfstreces goed voor te te bereiden en verzoekt de vergaderstukken van de commissievergadering direct na het reces een week eerder te publiceren.
- Mevrouw Van Geffen (Liberaal NH) meldt dat aan de accountant de vraag is voorgelegd of juridische kosten bekostigd kunnen worden uit de fractiesubsidie en dat zij als reactie kreeg dat dit een oordeel van het presidium zou moeten zijn. Omdat de casus niet met duidelijke onderbouwing bij de leden van het presidium bekend is wordt hier voor nu verder geen oordeel over uitgesproken.

16 Sluiting

De volgende vergadering van het presidium is op 10 oktober a.s..

Datum 19-09-2022
Tijd 9:30 – 11:00
Locatie Commissiekamer 1
Voorzitter A.Th.H. van Dijk

- 1 **Opening en mededelingen voorzitter**
- 2 **Vaststelling agenda**
- 3 **Conceptverslag presidiumvergaderingen 4 juli en 11 juli**
- 4 **Lijst met actiepunten en LTA**
- 5.a **Laatste voorbereidingen PS 19 september**
- 5.b **Conceptagenda PS 19 september**
- 5.c **Lijst moties en memo presidium – afdoeningsvoorstellen moties**
- 5.d **Lijsten ingekomen stukken PS**
- 6.a **Terugblik vergadering PS 4 en 11 juli**
- 6.b **Vooruitblik vergadering 10 oktober**
- 7 **Memo Bezwaar tegen PS-besluit 20-2022 'kennisgevingen referendumverzoek' en vertegenwoordiging PS bij hoorzitting HAC**
- 8 **Memo Evaluatie gebundelde stemmingen aan het einde van de Statenvergadering**
- 9 **Memo Nieuwe data afscheids- en installatievergadering PS 2023 ivm wijziging Kieswet**
- 10 **Memo Uitwerkingsrichtingen omgaan met afsplitsingen**

- 11 **Memo Voordracht 'Naar een toekomstbestendige Randstedelijke Rekenkamer'**
- 12 **Memo Stroomlijnen besluitvormingsproces wensen en bedenkingen MRA**
- 13 **Memo Stand van zaken PS-budgetten tot 1 september 2022**
- 14 **Ter kennisname: Brief aan fractievoorzitters over Erfgoed in Noord-Holland
t.b.v. Statenverkiezingen 2023**
- 15 **Rondvraag**
- 16 **Sluiting**

Verslag Presidium

Datum vergadering	:	4 juli 2022
Voorzitter	:	dhr. A. Th. T. van Dijk
Griffier	:	dhr. E. Krijgsman
Telefoonnummer/e-mail	:	(023) 5143288/ krijgsman2@noord-holland.nl

	Aanwezig:	
	Voorzitter	Voorzitter Provinciale Staten, dhr. A. Th. T. van Dijk
5	Griffier	Griffier dhr. E. Krijgsman
		Statengriffier mw. K. Bolt Griffie
	Leden	Fractievoorzitter SP, mw. R. Alberts
		Fractievoorzitter PVV, dhr. M. Deen
		Fractievoorzitter FvD, dhr. J. Dessing
10		Fractievoorzitter Liberaal NH, mw. G. van Geffen
		Fractievoorzitter CDA, dhr. D. Heijnen
		Namens de fractie JA21, dhr. E. Jensen
		Fractievoorzitter ChristenUnie, dhr. M.C.A. Klein
15		Fractievoorzitter DENK, dhr. S. Koyuncu,
		Fractievoorzitter PvdA, dhr. G. Leerink
		Fractievoorzitter VVD, dhr. E.J. van der Maas
		Fractievoorzitter 50PLUS/PVDO, mw. W. van Soest,
		Fractievoorzitter D66, mw. A. Strens
20		Fractievoorzitter PvdD, Statenlid F.A.S. Zoon,
		Fractievoorzitter GroenLinks, Statenlid A. Gielen
	Verder aanwezig:	Mw. K. Bolt (Statengriffier)
		Dhr. P. Schat (Pers)
	Notulist	Mw. C.H. Mastenbroek (Notuleerservice Nederland)
25	Afwezig	Fractievoorzitter fractie Baljeu, dhr. R.J.P. Baljeu, Fractievoorzitter JA21, de heer G. Kohler

Agenda

30

- 1 **Opening en mededelingen voorzitter**
- 2 **Vaststelling agenda**
- 2.a **Conceptverslag presidiumvergadering 27 juni 2022 (nog niet beschikbaar)**
- 2.b **Concept-besluitenlijst Agendacommissie 31 mei 2022**
- 3.a **Laatste voorbereidingen PS 4 en 11 juli 2022**
- 3.b **Advies Presidium aan PS over Actualiteiten**
- 3.c **Lijst moties en memo presidium – afdoeningsvoorstellen moties**
- 4 **Rondvraag**
- 5 **Sluiting**

1. Opening en mededelingen voorzitter

35 De **voorzitter** opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom. Als er boeren komen om te demonstreren zal er geschorst worden om naar ze te luisteren en het gesprek aan te gaan. Het ziet ernaar uit dat het presidium geen target is. Er zijn afmeldingen ontvangen van de heer Zaal, de heer Van Hooff, mevrouw Vastenhouw, de heer Baljeu, mevrouw Nanninga en mevrouw Er. De heren Kohler en Van der Maas komen later. De heer Van der Maas wordt vervangen door mevrouw Kaamer van Hoegee en de heer Kohler wordt vervangen door de heer Jensen. Per 1 juli 40 2022 is de tijdelijke wet in verband met corona buiten werking gesteld. Dat geeft geen andere mogelijkheid dan fysiek te vergaderen. Corona is nog aanwezig en sommigen worden er ziek van en anderen niet. In het weekend zijn voorbereidingen getroffen voor de mogelijke komst van protesterende boeren. De mogelijkheid tot overnachting is geboden.

2. Vaststelling agenda

45

- *Het presidium gaat akkoord met de agenda voor dit presidium.*

2.a Conceptverslag presidiumvergadering 27 juni 2022 (nog niet beschikbaar)

- 50
- *Het verslag is nog niet beschikbaar. Er is kennis genomen van de besluitenlijst van 27 juni 2022.*

2.b. Concept-besluitenlijst Agendacommissie 31 mei 2022

- 55
- *Er is kennisgenomen van de concept-besluitenlijst van de Agendacommissie van 31 mei jl. Er zijn geen op- of aanmerkingen.*

3.a. Laatste voorbereidingen PS 4 en 11 juli 2022

60 Het presidium besluit de eindtijd voor vandaag op 22.00 uur vast te leggen. In het verleden is bedacht dat bij de bespreking van jaarstukken en de kaderbrief voor de begroting een vergadering werd gepland voor de begroting en een vergadering voor de rest. Vandaag zal na agendapunt 11, de meerjarenbegroting MRA, worden geschorst tot en met 11 juli 2022, 13.00 uur.

65 Mw. **Alberts** heeft het idee dat algemene beschouwingen bij de begroting plaatsvinden. Er is ook nog een voorjaarsnota. Er komen twee van dat soort betogen. Ze raakt ervan in de war.

Het presidium herbevestigt de afspraak dat bij de algemene beschouwingen en bespreking van de Begroting in november 2022 dat het enige agendapunt van die PS-vergadering is; overige agendapunten komen in de uitloopvergadering aan de orde.

70 Er zijn 5 moties vreemd aangekondigd die bij agendapunt 2 van de Statenvergadering worden ingediend.

Het presidium neemt er kennis van dat bij de uitloopvergadering van 11 juli 2022 geen moties vreemd meer ingediend kunnen worden. Er zijn 7 moties aangekondigd bij de actualiteiten over de stikstof.

75 **3.b. Advies Presidium aan PS over Actualiteiten**

Er zijn twee actualiteiten aangekondigd: de actualiteit stikstof van de CU, het CDA en de SP. Daar zit de toets bij zoals de griffie dat altijd doet. Deze toetst of de actualiteit voor het onderwerp geschikt is als instrument. Het antwoord is ja. Wordt dat advies door het presidium
80 overgenomen? Dat is het geval.

De tweede actualiteit gaat over de herstructurering van campings en strandhuisjes. Daar zit ook een advies bij. Dat is dat dit ook met een motie vreemd had kunnen worden ingediend. De actualiteit was volgens de griffie niet het meest geschikte instrument. Dat advies wordt niet overgenomen. Het is goed te bekijken welk instrument het meest passend is. Een vijfde van het
85 aantal aanwezige leden is nodig om voor te stemmen. Deze toetsing is bijna overbodig omdat de actualiteit negen van de tien keer wel wordt aangenomen. Toch wordt het wel gedaan. Er is een waaier aan instrumenten maar belangrijker is wanneer en hoe en wat men wil bereiken en wat het beste instrument daarvoor is.

90 **3.c. Lijst moties en memo presidium – afdoeningsvoorstellen moties**

Er zijn geen vragen of opmerkingen.

4. Rondvraag

95 Gevraagd wordt hoeveel tijd er aan de actualiteiten wordt besteed. De tijd voor het stikstofbeleid lijkt wat te kort. Er zijn een hoop moties. Geadviseerd wordt om er ruim de tijd voor te nemen. Volgens het reglement staat er een uur voor. Er is een verdeling gemaakt over de spreektijd. Als het presidium beslist dat het langer moet, gaat de voorzitter er niet voor liggen. Hij wil wel voorkomen dat er een instrument wordt gecreëerd, waarbij men niet meer toekomt aan waar men
100 aan toe moet komen omdat de hele vergadering wordt gevuld met onderwerpen die als actualiteit zijn ingediend. Er zijn nu twee actualiteiten. Dat is minimaal twee uur van de vergadering. Het wordt eerder tweeënhalf uur en dan is er nog niets besloten. Er is ook nog een vergadering waarin aan de inwoners van Noord-Holland moet worden aangegeven hoe ze verder willen met de jaarstukken, de kaderbrief en de andere stukken die er liggen. Opgemerkt wordt dat de
105 schoonheid vaak in de beperking zit. Als er geen eindtijd voor het debat wordt opgenomen dan gaat het maar door. Het is belangrijk dat mensen beknopt zijn. De voorzitter begrijpt dat het punt geagendeerd is. De griffie heeft positief geadviseerd, want er is wel iets aan de hand. Dit is echter niet het debat van de provincie Noord-Holland over stikstof. Ook in commissies en eigen stukken en bij het gebiedsgerichte aanbod kan daarover gesproken worden. De voorzitter is er
110 geen voorstander van de sluis open te zetten. Er worden veel moties ingediend. Het voorlezen van het dictum gaat niet van de spreektijd af.

Ook rondom Tata Steel was er een actualiteit. Daar werd ook meer tijd voor gereserveerd. Dat moet dan ook maar voor dit onderwerp gebeuren. Dat betekent niet oneindig lang

115 doorbehandelen maar er kan wel een verdubbeling van de spreektijd gegeven worden. Het is in ieder geval niet uniek.

Dit onderwerp vraagt meer tijd, maar verdubbeling is wel stevig. Het is al voorbereid. Er liggen geen stukken om over te besluiten. Men kan er uren over praten, maar men moet naar de kern
120 kijken en het daarbij houden.

De heer **Deen** vindt een uur genoeg, anders ontstaan er discussies over wat actueel, actueler of het meest actueel is.

125 De heer **Klein** vindt wel dat dit een van de grotere thema's is waar de provincie voor staat. Het lastige is dat er besluitvorming in het kabinet is geweest. Dat ligt nu op hun bordje en er is nog nooit een goed debat over gevoerd. Hij vindt het verstandig er meer tijd voor te nemen, mede gezien de grote maatschappelijke aandacht voor dit onderwerp.

130 De **voorzitter** vindt dat, nu men zo coulant is met de actualiteiten, de keerzijde is dat men zich moet beperken. Hij is geneigd om het op een uur te houden. Er zijn twee actualiteiten.

Mw. **Alberts** zegt dat men niet mee hoeft te vergaderen en dat verkort het uur. Wie het niet belangrijk vindt, doet niet mee. Bij het stikstofverhaal zullen meerderen iets gaan zeggen. Bij het
135 andere punt zal dat waarschijnlijk niet zo zijn zodat men op hetzelfde uitkomt.

Als probleem wordt ervaren dat er op moties die na iemands spreektijd komen niet meer gereageerd kan worden. Als er veel moties zijn, is er geen tijd voor een tweede termijn.

140 De **voorzitter** zegt dat het college de gelegenheid moet krijgen om zich over de moties te buigen als er veel worden ingediend. Dat betekent dat er een schorsing komt tussen de eerste en tweede termijn. Hij vindt het prima om iets af te knabbelen van de tweede actualiteit. Hij stelt voor maximaal anderhalf uur te nemen. Dan worden de spreektijden voor de stikstofdiscussie daarop aangepast. Hij gaat daar strikt op letten. Bij de tweede actualiteit kan men zich dan wat meer
145 inhouden. Dat is een advies.

Dhr. **Heijnen** vraagt hoelang die spreektijd ongeveer wordt.

Dat wordt berekend. Als het om een uur gaat, hebben aangemelde sprekers drie minuten en GS
150 15 minuten. Men kan dan ongeveer bepalen wat het bij anderhalf uur wordt.

Mw. **Van Soest** heeft haar moties ingediend bij de griffie maar dat moet in lbabs. Dat is nog niet gelukt.

155 **5. Sluiting**

De **voorzitter** sluit de vergadering.

Verslag Presidium

Datum vergadering	:	11 juli 2022
Voorzitter	:	dhr. A.Th.T. van Dijk
Griffier	:	dhr. E. Krijgsman
Telefoonnummer/e-mail	:	(023) 5143323/ admiraalm@noord-holland.nl

	Aanwezig:	
	Voorzitter	Voorzitter Provinciale Staten, dhr. A.Th.T. van Dijk
5	Griffier	Griffier, dhr. E. Krijgsman
		Statengriffier, mw. K. Bolt Griffie
	Leden	Fractievoorzitter SP, mw. R. Alberts
		Fractievoorzitter PVV, dhr. M. Deen
		Fractievoorzitter FvD, dhr. J. Dessing
10		Fractievoorzitter Liberaal NH, mw. G. van Geffen
		Fractievoorzitter CDA, dhr. D. Heijnen
		Fractievoorzitter ChristenUnie, dhr. M.C.A. Klein
		Fractievoorzitter PvdA, dhr. G. Leerink
		Fractievoorzitter VVD, dhr. E.J. van der Maas
15		Fractievoorzitter D66, mw. A. Strens
		Fractievoorzitter PvdD, dhr. F.A.S. Zoon
		Fractievoorzitter GroenLinks, mw. A. Gielen
		Namens fractie JA21, dhr. E. Jensen
20	Verder aanwezig:	Mw. K. Bolt (Statengriffier)
		Dhr. P. Schat (pers)
	Notulist	Mw. J.J. Meijer (Notuleerservice Nederland)
	Afwezig m.k.	Fractievoorzitter DENK, dhr. S. Koyuncu
25		Fractievoorzitter Fractie Baljeu, dhr. R.J.P. Baljeu
		Fractievoorzitter 50PLUS/PVDO, mw. W. van Soest
		Fractievoorzitter JA21, dhr. G. Kohler
30		

Agenda

- 1 Opening en mededelingen voorzitter**
- 2 Vaststelling agenda**
- 2.a Conceptverslag presidiumvergadering 27 juni 2022**
- 3 Terugblik vergadering PS 4 juli**
- 4.a Conceptagenda PS**
- 4.b Laatste voorbereidingen PS**
- 5 Memo voordracht uitgangspunten participatie Noord-Holland werkgroep burgerparticipatie**
- 6 Mededeling gedeputeerde Olthof aangaande Tata Steel**
- 7 Rondvraag**
- 8 Sluiting**

1. Opening en mededelingen voorzitter

35 De **voorzitter** opent de vergadering. De lijst met aan- en afwezigen wordt doorgenomen.

Vandaag zou de heer **Hoogervorst** (SP) afscheid nemen als Statenlid, hij kan echter niet aanwezig zijn. In september neemt de heer **Hoogervorst** formeel afscheid. Hij is inmiddels als Statenlid opgevolgd door mevrouw **Bouhlei** (SP).

40 De heer **Hoogervorst** was ook lid van de Rekeningencommissie namens alle fracties met drie of minder leden. De voorzitter verzoekt de fractievoorzitters die het betreft met elkaar in overleg te gaan en te bepalen wie namens hen het nieuwe lid van de Rekeningencommissie wordt. De naam kan vóór 15 september 2022 doorgegeven worden aan de Statengriffie.

45 Dit is het laatste Presidiumoverleg voor het reces.

2. Vaststelling agenda

Het Presidium gaat akkoord met de agenda.

50 **2.a Conceptverslag presidiumvergadering 27 juni 2022**

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

3. Terugblik vergadering PS 4 juli

55 Zo dadelijk wordt de vergadering van 4 juli voortgezet na de schorsing. Daarom is er geen quorum nodig.

Er zijn geen opmerkingen naar aanleiding van de vergadering d.d. 4 juli jl.

4a. Conceptagenda PS 11 juli 2022

Er zijn geen opmerkingen.

60

4b. Laatste voorbereidingen PS

De voorzitter licht de agenda toe.

5. Memo voordracht uitgangspunten participatie Noord-Holland werkgroep Burgerparticipatie

65 De heer **Leerink** (PvdA) is voorzitter van de Statenwerkgroep Burgerparticipatie. Hij is aanwezig om een korte toelichting geven.

De Statenwerkgroep Burgerparticipatie heeft afgelopen periode in diverse bijeenkomsten gesproken over de participatie in Noord-Holland.

70 De werkzaamheden van deze werkgroep hebben geleid tot een Statenvoordracht Uitgangspunten voor participatie in Noord-Holland. Het is een product van Provinciale Staten en de voordracht dient door het presidium te worden doorgeleid naar de vakcommissie EFB voor de inhoudelijke bespreking en vervolgens ter besluitvorming naar de vergadering van Provinciale Staten.

75

De brief van de werkgroep is nog niet langs de commissie en de voorzitter gegaan. Er is afgesproken dat de werkgroep nog niet klaar is. Er zal nog een stappenplan opgesteld worden. In het najaar zal de werkgroep zich buigen over de instrumenten. Er komt een

80 aangepaste brief over de uitgangspunten, ook de instrumenten worden hierin benoemd. De expertmeeting staat gepland op 22 september.

85 De **voorzitter** vult aan dat de uitgangspunten 'heilig' zijn maar dat de instrumenten dynamisch zijn. De Staten willen zich dus niet binden aan slechts enkele instrumenten maar de instrumenten moeten aan te passen zijn aan maatschappelijke ontwikkelingen.

De heer **Zoon** (PvdD) vraagt of de expertmeeting niet beter vóór de inhoudelijke bespreking gepland kan worden.

90 De heer **Dessing** (FvD) geeft aan dat de uitgangspunten akkoord zijn op uitgangspunt 1 na want dat is een politiek uitgangspunt en er was afgesproken dat uitgangspunten niet politiek zouden zijn.

De **Leerink** (PvdA) kan zich vinden in de vraag van de heer Zoon. Echter, de expertmeeting staat gepland en het is niet zo dat na dit overleg direct helder is welke vervolgstappen genomen gaan worden. De expertmeeting leidt tot bespreking van welke instrumenten als
95 handvat worden meegegeven aan het Presidium.

De **voorzitter** vult aan dat de instrumenten losstaan van de uitgangspunten. De uitgangspunten worden vastgesteld door de Staten en de instrumenten zijn een voortvloeisel van hoe je de uitgangspunten wil bereiken. Het één zit dus niet vast aan het ander. De werkgroep wil daarom ook graag kijken naar nieuwe instrumenten.

100 De heer **Zoon** (PvdD) wijst erop dat het stuk als voordracht richting de pers gaat. Hij wil hier over doorpraten met de agendacommissie. De **voorzitter** vraagt de heer **Zoon** dit te duiden. De heer **Zoon** (PvdD) reageert dat dit verder gaat dan wat er in het Presidium besproken zou moeten worden. Het overleg van het Presidium is er niet om dit stuk inhoudelijk te
105 bespreken.

Mevrouw **Gielen** (GroenLinks) geeft aan dat wat betreft GroenLinks het niet nodig is om te schuiven met de volgorde.

De voorzitter zegt toe het stuk terug te laten komen in de agendacommissie.
110 De heer **Dessing** (FvD) vraagt hoe er wordt omgegaan met het bezwaar van FvD omtrent uitgangspunt 1. De heer **Leerink** (PvdA) laat weten dat de uitgangspunten worden vastgesteld in de PS. De opmerkingen kunnen gemaakt in de commissie EFB en later ook nog in de PS.

115 De aanwezigen gaan akkoord met doorgeleiding van de voordracht en bijbehorende documenten.

6. Mededeling gedeputeerde Olthof aangaande Tata Steel

120 Gedeputeerde van de provincie Noord-Holland de heer **Olthof** (PvdA) heeft bij de voorzitter het verzoek ingediend om de aanwezigen mondeling te informeren aangaande Tata Steel. De Statenvergadering kent hiertoe geen mogelijkheid maar het kan wel in het Presidium. De mededeling is openbaar en deelbaar met de fractiegenoten.

De heer **Olthof** (PvdA) vertelt dat in het grondwater bij Tata Steel een te grote hoeveelheid

125 van de kankerverwekkende stof chroom-6 is gevonden. Dat meldt toezichthouder
Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied en dit stond ook reeds in de krant. Volgens de GGD
Kennemerland is er op basis van deze vondst geen risico voor de gezondheid. De stof is
gevonden op vijf meter diepte. Op het terrein van Tata Steel wordt geen drinkwater
gewonnen.

130 Hoewel er volgens de GGD geen gezondheidsrisico is, moet Tata Steel wel nader onderzoek
doen. De Omgevingsdienst gaat toezicht houden op dat onderzoek. Het is nog niet duidelijk
hoe de vervuiling zich zal gaan verspreiden, dit wordt gemonitord.
Gedeputeerde **Olthof** had de aanwezigen graag eerder willen informeren maar dit moment
was er helaas niet.

135 De heer **Van der Maas** (VVD) vraagt of de oorzaak van de vervuiling gestopt kan worden.
De heer **Zoon** (PvdD) vraagt of het inmiddels duidelijk is wanneer er duiding gegeven gaat
worden aan de onderzoeksresultaten. Is dat nog vóór de eerstkomende
commissievergadering?

140 De heer **Klein** (ChristenUnie) vraagt welke activiteiten er zijn uitgevoerd met chroom-6 en
wie hierbij betrokken zijn geweest. Dit met het oog op de gezondheidsrisico's.

De heer **Olthof** (PvdA) reageert dat het gebruik is terug te voeren naar de opslag van de
staalslakken. Dit is in het verleden gebeurd zonder bodembeschermende voorzieningen.
145 Wanneer er meer is te melden over het onderzoek dan zal de heer Olthof dit uiteraard zo
snel mogelijk delen.

De heer **Deen** (PVV) vraagt of er nog andere instanties zijn betrokken bij het onderzoek naast
de Omgevingsdienst. De heer **Olthof** (PvdA) vertelt dat de Omgevingsdienst
150 Noordzeekanaalgebied onderzoek uitvoert op het Tata Steelterrein maar ook de
Omgevingsdienst Noord-Holland Noord en de Omgevingsdienst IJmond voeren onderzoek
uit. De GGD is aangehaakt maar gedeputeerde **Olthof** sluit niet uit dat andere partijen ook
nog betrokken worden.

155 De **voorzitter** bedankt gedeputeerde Olthof voor de uitleg.

7. Rondvraag

Van de rondvraag wordt geen gebruik gemaakt.

160 8. Sluiting

De **voorzitter** sluit de vergadering.

Lange Termijn Agenda

Datum	Actiepunten	Planning in presidium
20-05-19	- Het presidium besluit dat fracties de komende Statenperiode twee duo-commissieleden in mogen zetten. - De financiële gevolgen van dit besluit zullen worden geëvalueerd. - Het presidium besluit een aanpassing van het Reglement van orde op het aantal toegestane duocommissieleden (artikel 61, lid 4) op een later moment, samen met andere wijzigingen in het Reglement, door te zullen voeren.	Q1 2023
24-01-2020	Evaluatie van het instrument burgerinitiatief naar aanleiding van het burgerinitiatief "Stop de Boskap" - Uitvraag is gedaan bij de afdeling Statistiek en Onderzoek - Geadviseerd is om de opdracht extern uit te besteden. - Een aantal aanbieders is geadviseerd. Er is een memo ter informatie aan het presidium van 11 oktober voorgelegd.	Q3 2022 oplevering rapport
23-05-2022	Een extern onderzoeksbureau (BMC) is gestart met het onderzoek	
Oktober 2021	Omgaan met afsplitsingen Het presidium besluit dat ter voorbereiding op de nieuwe Statenperiode er voor het einde van deze Statenperiode in bredere zin gekeken kan worden naar mogelijke aanpassingen van de regels voor onder andere de spreektijden en de fractievergoedingen bij splitsingen binnen een fractie, en dit op de Lange termijn agenda voor het presidium te plaatsen.	
Juni 2022	Op 27 juni is een procesmemo voorgelegd om te komen tot een kader voor het omgaan met afsplitsingen.	19 september 2023
September 2022	Op 19 september ligt een uitgewerkt memo met uitwerkingsrichtingen voor. Op basis van de keuze van het presidium worden aanpassingen van de subsidieverordening fractiebijdragen en de spreektijdregelingen voorbereid.	Q1 2023

Presidium 19 september 2022

4 april 2022	Aanpassen Reglement van Orde PS en commissies Noord-Holland • In het presidium van maandag 27 juni is een procesvoorstel over de verbeteringen in het RvO voorgelegd. Een voorstel voor wijziging en actualisering van het Reglement van Orde komt eind 2022 begin 2023 terug in het presidium en in Provinciale Staten	Q2 2022 Q4 2022 / Q1 2023

Agenda PS-vergadering –gewijzigd–

Datum	19 september 2022
Tijd	Aanvang 13:00 uur
Locatie	Statenzaal
Voorzitter	A.Th.H. van Dijk
Toelichting	Live volgen of terugkijken kan via: https://noord-holland.stateninformatie.nl

*De agenda is gewijzigd na de commissievergaderingen van EFB en M&B van 12 september jl.
De voordrachten 43 en 44 gaan als hamerstuk door naar de PS-vergadering.*

- 1 **Opening en mededelingen.**
- 2 **Vaststelling agenda en regeling van werkzaamheden.**
- 2.a **Afscheid Statenlid fractie SP.**
- 2.b **Beëdiging en installatie duo-commissieleden fracties SP en ChristenUnie.**
- 2.c **Actualiteiten (onder voorbehoud van instemming Provinciale Staten).**
Het Statenlid dat een verzoek tot het houden van een actualiteit wil doen, dient dit verzoek in bij de griffie, uiterlijk op vrijdag voorafgaand aan de vergadering om 12.00 uur.
- 3.a **Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding.**
- 3.b **Lijst geheimhouding PS.**
- 4 **Vaststelling notulen en besluitenlijst van de Statenvergaderingen van 4 en 11 juli 2022.**
- 5 **Vaststelling Strategische Statenagenda.**
- 6 **Vaststelling lijst ingekomen stukken.**
- 7 **Voortgangslijst van moties.**
- 8 **Voorlopig aangemerkt als hamerstuk.**

Indien de commissie of het presidium besluit dat het een hamerstuk is, dan wordt het punt bij de hamerstukken gevoegd.

8a **Burgerparticipatie; uitgangspunten voor participatie in Noord-Holland.**

Voordracht 43-2022

8b **Tweede Begrotingswijziging 2022.**

Voordracht 44-2022

9 **Vragenuur.**

Het Statenlid dat tijdens het vragenuur mondelinge vragen wil stellen, dient deze vragen in bij de griffie, uiterlijk op vrijdag voorafgaand aan de vergadering om 13.00 uur.

10 **Indien aan de orde: advies GS op motie(s) Vreemd aan de Orde van de Dag.**

11 **Indien aan de orde: gebundelde stemming van ingediende motie(s).**

12 **Sluiting.**

Aan
Provinciale Staten

Uw contactpersoon
mw V. Mulder
AD/STG

Bijlage: overzicht openstaande moties

Telefoonnummer 0235143001
statengriffie@noord-holland.nl

Betreft: lijst moties PS 19 september 2022

Memo 13 september 2022

Inleiding:

Bijgevoegd treft u aan een gewijzigd overzicht van alle openstaande moties.

Alle moties en amendementen zijn digitaal terug te vinden op de [website](#) en in iBabs.
In de kolom "Voorstel voor PS/Presidium" op bijgevoegde lijst wordt aangegeven
wanneer er een nieuwe actualisatie vanuit GS en/of commissie is gepubliceerd en
wanneer er een afdoeningsvoorstel ligt.

Voorstel: in te stemmen met de afdoeningsvoorstellen bij de volgende motie:

Nummer (hyperlink)	Datum PS	Onderwerp	Opmerking voor PS/Presidium
M13-2022	31-01-2022	Motie Restwarmte (JA21)	In juli en september is er een actualisatie vanuit GS en cie EFB bij de motie gepubliceerd. Voorstel Presidium: Commissie EFB van 12-09-2022 stemt in met het afdoen van deze motie. Voorstel: motie afdoen.

Instemmen leidt tot opschoning van de lijst moties na vaststelling in PS van 19 september 2022.

Lijst openstaande moties voor PS van 19 september 2022

De lijst wordt 4 keer per jaar door GS geactualiseerd voor PS van maart, juli, oktober en december 2022. Tussentijds worden op de website actualisaties vanuit de commissies en vanuit de GS-besluitenlijst bij de moties gepubliceerd.

Vanwege het zomerreces zijn er deze ronde 2 moties op de lijst geactualiseerd. Voor PS van oktober zal er weer een actualisatie vanuit GS volgen op de lijst moties.

Overzicht met links naar alle openstaande moties. <i>Alle moties en amendementen inclusief actualisaties zijn digitaal terug te vinden op de website en in iBabs. Via onderstaande hyperlinks naar de afzonderlijke moties kunt u online de actuele stand van zaken GS en commissies raadplegen. In de kolom "Voorstel voor PS/Presidium" wordt aangegeven wanneer er een nieuwe actualisatie vanuit GS is gepubliceerd en wanneer er een afdoeningsvoorstel ligt.</i>			
Nummer (hyperlink)	Datum PS	Onderwerp en fractie	Voorstel voor PS/Presidium
M154-2022	04-7-2022	Motie Provinciale ambities dierenwelzijn concreter maken. (PvdD)	
M153-2022	04-7-2022	Motie Aandacht voor bescherming dieren tegen extreem weer. (PvdD)	
M152-2022	04-7-2022	Motie Noord-Holland roept klimaat-en biodiversiteitscrisis uit. (PvdD)	
M151-2022	04-7-2022	Motie Erfcoaches voor toekomstbestendig landelijk gebied. (CDA)	
M147-2022	04-7-2022	Motie Recreatie voor mensen met een smalle portemonnee. (SP)	
M146-2022	04-7-2022	Motie Perspectief voor natuurinclusieve landbouw. (D66)	
M138-2022	04-7-2022	Motie Sociaal economische impactanalyse gebiedsprocessen. (CDA)	
M135-2022	04-7-2022	Motie Evenredige reductie Schiphol. (ChristenUnie)	
M133-2022	04-7-2022	Motie Organiseren expertmeeting retail-organisaties. (ChristenUnie)	

Overzicht met links naar alle openstaande moties.

Alle moties en amendementen inclusief actualisaties zijn digitaal terug te vinden op de [website](#) en in iBabs. Via onderstaande hyperlinks naar de afzonderlijke moties kunt u online de actuele stand van zaken GS en commissies raadplegen. In de kolom "Voorstel voor PS/Presidium" wordt aangegeven wanneer er een nieuwe actualisatie vanuit GS is gepubliceerd en wanneer er een afdoeningsvoorstel ligt.

Nummer (hyperlink)	Datum PS	Onderwerp en fractie	Voorstel voor PS/Presidium
M132-2022	04-7-2022	Motie Lobby aanpassing Europese staatssteunregeling. (ChristenUnie)	
M130-2022	04-7-2022	Motie Fiks de Fixsteams. (PvdA)	
M128-2022	04-7-2022	Motie Rijk, blijf het OV steunen.(SP)	
M126-2022	04-7-2022	Motie Input boeren en tuinders bij Omgevingsverordening. (GroenLinks)	
M69-2022	23-05-2022	Motie Geen haaiantanden op Noord-Hollandse fietspaden (CU)	
M68-2022	23-05-2022	Motie Betrek mensen met een mobiliteitsbeperking (D66)	
M67-2022	23-05-2022	Motie aantrekkelijke doorfietsroutes (PvdD)	
M61-2022	23-05-2022	Motie Natte weilanden bij de Oeverlanden in NNN opnemen (SP)	
M57-2022	23-05-2022	Motie Waterbelangen borgen (PvdD)	
M53-2022	23-05-2022	Motie Meerdere pilots verruiming Vrijkomende Agrarische Bebouwing (VAB) (PvdD)	
M51-2022	23-05-2022	Motie Voorkomen faunaslachtoffers bij windenergie borgen (PvdD)	
M43-2022	04-04-2022	Motie Afstand doen van schadelijke biobrandstoffen (PvdD)	

Overzicht met links naar alle openstaande moties.

Alle moties en amendementen inclusief actualisaties zijn digitaal terug te vinden op de [website](#) en in iBabs. Via onderstaande hyperlinks naar de afzonderlijke moties kunt u online de actuele stand van zaken GS en commissies raadplegen. In de kolom "Voorstel voor PS/Presidium" wordt aangegeven wanneer er een nieuwe actualisatie vanuit GS is gepubliceerd en wanneer er een afdoeningsvoorstel ligt.

Nummer (hyperlink)	Datum PS	Onderwerp en fractie	Voorstel voor PS/Presidium
M37-2022	07-03-2022	Motie Verkenning bouwteam, kostentafel en risicotafel als standaardprocedure bij grote infrastructurele projecten (VVD)	
M23-2022	07-03-2022	Motie Zicht op verbetering leefomgeving (D66)	
M13-2022	31-01-2022	Motie Restwarmte (JA21)	In juli en september is er een actualisatie vanuit GS en cie EFB bij de motie gepubliceerd. Voorstel Presidium: Commissie EFB van 12-09-2022 stemt in met het afdoen van deze motie. Voorstel: motie afdoen.
M10-2022	31-01-2022	Motie Zorgen om hyperscales (GroenLinks)	
M9-2022	31-01-2022	Motie Hyperscales (VVD)	
M7-2022	31-01-2022	Motie Innovatieve mogelijkheden ter beperking van overlast (JA21)	
M4-2022	31-01-2022	Motie mobiliteit: Modal shift voor leefbaarheid langs N203 (D66)	
M239-2021	13-12-2021	Motie cultuur : Inbreng van de makers bij cultuurbeleid (GroenLinks)	
M237-2021	13-12-2021	Motie Inspiratie her- en bijbestemming (PvdD)	
M221-2021	15-11-2021	Motie: Terughoudend met betonnen fietspaden in NNN (JA21)	
M216-2021	08-11-2021	Motie Bij de begroting jongerenperspectief op bereikbaarheid (PvdA)	

Overzicht met links naar alle openstaande moties.

Alle moties en amendementen inclusief actualisaties zijn digitaal terug te vinden op de [website](#) en in iBabs. Via onderstaande hyperlinks naar de afzonderlijke moties kunt u online de actuele stand van zaken GS en commissies raadplegen. In de kolom "Voorstel voor PS/Presidium" wordt aangegeven wanneer er een nieuwe actualisatie vanuit GS is gepubliceerd en wanneer er een afdoeningsvoorstel ligt.

Nummer (hyperlink)	Datum PS	Onderwerp en fractie	Voorstel voor PS/Presidium
M214-2021	08-11-2021	Motie Broedplaats Blakende Bollen (GroenLinks)	
M192-2021	08-11-2021	Motie Ecologie en natuur bij nieuwe organisatie Hollandse waterlinies (PvdD)	
M187-2021	08-11-2021	Motie toekomstperspectief sport Noord- Holland (CDA)	
M173-2021	11-10-2021	Motie Inclusievere communicatie over deelmobiliteit (DENK)	
M167-2021	13-09-2021	Motie Verdere uitrol infrastructuur van gerecycled plastic bij positieve pilotresultaten. (VVD)	
M127-2021	05-07-2021	Motie Windturbines en gemeentegrenzen. (VVD, D66, PVDA, DENK, SP, JA21)	
M124-2021	05-07-2021	Motie Uitdaagrecht bij RES. (D66, GL)	
M112-2021	05-07-2021	Motie monitoring gezondheids - en veiligheidseffecten. (DENK, CDA)	
M108-2021	05-07-2021	Motie gesprekken tussen buurgemeenten. (DENK, PvdD)	
M106-2021	05-07-2021	Motie RES: Bescherm natuur en cultuurhistorie in het IJmeer. (PvdD, PVDA, GL, D66, DENK)	
M104-2021	05-07-2021	Motie RES: Meer initiërende rol provincie. (PvdD, PVDA, DENK)	

Overzicht met links naar alle openstaande moties.

Alle moties en amendementen inclusief actualisaties zijn digitaal terug te vinden op de [website](#) en in iBabs. Via onderstaande hyperlinks naar de afzonderlijke moties kunt u online de actuele stand van zaken GS en commissies raadplegen. In de kolom "Voorstel voor PS/Presidium" wordt aangegeven wanneer er een nieuwe actualisatie vanuit GS is gepubliceerd en wanneer er een afdoeningsvoorstel ligt.

Nummer (hyperlink)	Datum PS	Onderwerp en fractie	Voorstel voor PS/Presidium
M96-2021	05-07-2021	Motie Wensen en opvattingen Verstedelijkingsstrategie MRA : leefomgeving en leefbaarheid. (PvdD, CU, PVDA, SP, 50PLUS/PvdO, DENK, D66, GL)	
M51-2021	17-05-2021	Motie Voorbereiden op 55% co2-reductie. (GL, D66, PvdA, SP)	
M24-2021	08-03-2021	Motie Betrek buurgemeenten óók bij het meten van draagvlak over het plaatsen van windturbines. (DENK, JA21)	
M4-2021	01-02-2021	Behoud loketfunctie o.a. op stations Alkmaar, Hoorn en Hilversum. (PvdA, SP, DENK, VVD, ChristenUnie, JA21, PVV)	
M187-2020	16-11-2020	Optimaal onderhouden snelfietsroutes (D66, GroenLinks, ChristenUnie, PvdA, PvdD)	
M185-2020	16-11-2020	Varende fietspaden . (D66, GroenLinks, ChristenUnie, PvdA)	
M148-2020	22-10-2020	Heroverweging Zijpe –en Hazepolder. (PvdA, D66, ChristenUnie, GroenLinks)	
M147-2020	22-10-2020	Functiewijziging agrarisch bouwperceel (ChristenUnie, CDA, PvdA)	
M135-2020	05-10-2020	Motie bij concept-RESsen over burgerparticipatie.	

Overzicht met links naar alle openstaande moties.

Alle moties en amendementen inclusief actualisaties zijn digitaal terug te vinden op de [website](#) en in iBabs. Via onderstaande hyperlinks naar de afzonderlijke moties kunt u online de actuele stand van zaken GS en commissies raadplegen. In de kolom "Voorstel voor PS/Presidium" wordt aangegeven wanneer er een nieuwe actualisatie vanuit GS is gepubliceerd en wanneer er een afdoeningsvoorstel ligt.

Nummer (hyperlink)	Datum PS	Onderwerp en fractie	Voorstel voor PS/Presidium
		(D66, PvdA, VVD)	
M125-2020	05-10-2020	Koppel biodiversiteit aan de energietransitie. (PvdD)	
M116-2020	05-10-2020	Leidraad Weidevogels. (GroenLinks, PvdD)	
M115-2020	05-10-2020	Weidevogels Zijpe. (GroenLinks, PvdA)	
M97-2020	05-10-2020	Aanpassen begrenzing bij terrein Tergooi ziekenhuis in Blaricum. (CDA, FvD)	
M75-2020	14-09-2020	Pont Ilpendam-Landsmeer. (ChristenUnie, PvdD, GroenLinks, PvdA, D66, VVD, SP)	
M42-2020	18-05-2020	Motie Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds. (VVD, GroenLinks, PvdA, D66, CDA)	
M41-2020	18-05-2020	Provinciaal Noodfonds Sociale Infrastructuur. (PvdA, VVD, D66, SP, GroenLinks, ChristenUnie, CDA)	In juni is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M21-2020	09-03-2020	Vang de kinderen van Moria op. (PvdA, GroenLinks, PvdD, D66, CDA, ChristenUnie, SP)	

Overzicht met links naar alle openstaande moties.

Alle moties en amendementen inclusief actualisaties zijn digitaal terug te vinden op de [website](#) en in iBabs. Via onderstaande hyperlinks naar de afzonderlijke moties kunt u online de actuele stand van zaken GS en commissies raadplegen. In de kolom "Voorstel voor PS/Presidium" wordt aangegeven wanneer er een nieuwe actualisatie vanuit GS is gepubliceerd en wanneer er een afdoeningsvoorstel ligt.

Nummer (hyperlink)	Datum PS	Onderwerp en fractie	Voorstel voor PS/Presidium
M107-2019	18-11-2019	Natuurinclusief bouwen meenemen in klimaatambities voor gebouwde omgeving. (PvdD)	
M83-2019	11-11-2019	Fietsvriendelijke stoplichten. (ChristenUnie)	
M68-2019	11-11-2019	Bomen voor klimaat en stikstof. (PvdD)	

Lijst Ingekomen stukken JUNI voor PS 19 september 2022

Nr.	Onderwerp
1	Stikstof: brief De boeren moeten 50% uitstoot verminderen maar wat deed de consument? (C-agenda NLG 09-05-2022)
2	Beantwoording technische vraag hr Klein inzake kaderbrief bedrag positieve invloed meicirculaire (wordt aan stukken Kaderbrief PS 4 juli gevoegd).
3	Economie: Brief GS aan PS inz. Regionale Ontwikkelingsmaatschappij voor het Noordzeekanaalgebied N.V. in liquidatie (c-agenda EFB 12-9-2022)
4	Financiën: Brief GS aan PS inz. Proces van Kaderbrief naar begroting (is ook per mail aan u gezonden; c-agenda EFB 12-9-2022)). GS informeren PS nader over het proces van besluitvorming over de kaderbrief in juli naar de besluitvorming over de begroting 2023 in het najaar.
5	Gezondheid en leefbaarheid: Auditrapport Provinciaal Opdrachtgeverschap OD's (C-agenda NLG 05-09-2022) GS hebben onderzoek laten doen naar de manier waarop andere provincies hun relatie met de Brzo-omgevingsdiensten vormgeven met het doel om hier lessen uit te trekken. Deze omgevingsdiensten voeren in opdracht van provincies taken uit op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving bij risicovolle bedrijven (Brzo-bedrijven). Het onderzoek wijst uit dat provincies hun relatie met de Brzo-omgevingsdiensten op een vergelijkbare wijze hebben georganiseerd. Omdat de verwachting is dat het vervolgen van dit onderzoek niet zal resulteren tot nieuwe inzichten voor de provincie Noord-Holland, is er besloten om met bijgevoegd rapport het onderzoek af te ronden.
6	Mobiliteit en RO/Wonen: Bestuurlijk Overleg Leefomgeving: Kamerbrieven (C-agenda M&B 12-09-2022 en RWK 05-09-2022) Op 20 juni jl. was het BO Leefomgeving voor landsdeel Noordwest. Gedeputeerde Loggen was daarbij aanwezig, Terugkoppeling van dit overleg vindt plaats middels bijgaande Kamerbrieven van de ministers van Binnenlandse Zaken en Infrastructuur en Waterstaat. Via dit besluit biedt het college van GS deze brieven aan Provinciale Staten.
7	Mobiliteit: IPO Conceptverslag BAC Mobiliteit 16-06-2022 (C-agenda M&B 12-09-2022)
8	Mobiliteit: Reisvoornemen gedeputeerde J. Olthof (C-agenda M&B 12-09-2022) Op uitnodiging van de Europese Commissie zal Gedeputeerde Olthof tijdens de Connecting Europe Days in Lyon op 29 juni deelnemen aan een paneldiscussie over Urban Nodes (stedelijke knooppunten). De gedeputeerde zal het belang onderschrijven van investeringen in de regionale infrastructuurnetwerken en Smart Mobility maatregelen om mobiliteit slimmer, schoner en veiliger te maken.

9	Motie 41: Brief GS aan PS inz. Inzet noodfonds sociale infrastructuur voorjaar 2022 tranche 3 (c-agenda EFB 12-9-2022) Provinciale Staten hebben op 18 mei 2020 een motie aangenomen om een noodfonds in te stellen voor culturele en maatschappelijke organisaties die schade hebben als gevolg van de coronacrisis. Met dit noodfonds heeft de provincie in 2020 en 2021 in twee tranches samen met de gemeenten 110 instellingen financieel kunnen ondersteunen. Het resterende budget wordt in derde tranche ingezet voor noodsteun in de periode 1 januari – 1 juli van 2022 én voor een impuls aan startende makers in de podiumkunsten.
10	Klimaat: ingekomen mail klimaatpersconferenties (c-agenda RWK 5-9-2022)
11	Bodem: Verlenging Uitvoeringsregeling subsidie bodemsanering (C-agenda NLG 05-09-2022) De Uitvoeringsregeling subsidie bodemsanering Noord-Holland wordt verlengd, tot 1 januari 2023, de voorziene inwerkingtredingsdatum Omgevingswet. De provincie zet zich in voor een schone bodem waar mensen veilig op kunnen wonen, werken en recreëren. De provincie geeft daarom financiële steun voor de uitvoering van saneringen waar de verontreiniging de maatschappelijke ontwikkeling belemmert. De subsidie kan aangevraagd worden via de website van de provincie (www.noord-holland.nl).
12	Landbouw: Nationaal Strategische Plan (NSP) 2023-2027 voor het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) (C-agenda NLG 5-9-2022) GS hebben besloten om in het kader van de interbestuurlijke samenwerking, de indiening van het Nationaal Strategisch Plan (NSP) 2023-2027 voor het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) bij de Europese Commissie door de minister van LNV te ondersteunen.
13	Landbouw: Uitvoeringsregeling subsidie Voedselvisie Noord-Holland 2022 (C-agenda NLG 05-09-2022) Per 1 juli tot 1 oktober 2022 kan subsidie worden verstrekt voor projecten die bijdragen aan de doelen Regeneratieve Landbouw en/of Kringlooplandbouw en eventueel Korte Keten, zoals omschreven in de Voedselvisie 2020-2030.
14	Water: Amendement aangenomen in PS van ZH; aanvulling op het voorstel tot wijziging reglement voor Rijnland (NLG 27-06-2022) Aan PS is eerder de voordracht tot wijziging van het reglement van Rijnland toegezonden ter besluitvorming. Besluitvorming in PS van Zuid-Holland heeft geleid tot een geamendeerd voorstel. PS van Noord-Holland worden over dit besluit en de gevolgen daarvan voor haar eigen voordracht geïnformeerd.

15	Water: Wijziging openstellingsbesluit POP3 onderdeel LEADER-projecten en niet-productieve investeringen water (C-agenda NLG 05-09-2022) GS hebben besloten om voor het onderdeel LEADER-projecten en voor het onderdeel niet-productieve investeringen water van de uitvoeringsregeling POP3 subsidies Noord-Holland de openstellingsbesluiten te wijzigen.
16	Circulaire economie: verslag van de Randstadbijeenkomst Europa over circulaire economie (c-agenda EFB 12-9-2022)
17	Heel PS: brief GS aan PS inz. Portefeuilleverdeling college van GS 2019-2023 na benoeming mw. Kocken Op 20 juni 2022 hebben Provinciale Staten mevrouw Kocken benoemd als opvolger van mevrouw Pels, die wethouder is geworden in de gemeente Amsterdam. Mevrouw Kocken neemt het volledige takenpakket van mevrouw Pels over.
18	Leefbaarheid /Natuur/Mobiliteit (coördinerend portefeuillehouder Loggen): Voortgang voorbereidingen evenement Formule 1 Zandvoort editie 2022 (C-agenda –leidend– NLG 5-9-2022 en C-agenda M&B 12-09-2022) Op 2, 3 en 4 september 2022 vindt naar verwachting weer het evenement Formule 1 in Zandvoort plaats. De voorbereidingen zijn reeds in volle gang. De provincie Noord-Holland is vanuit diverse rollen betrokken bij de voorbereidingen van dit evenement, waaronder als wegbeheerder en als bevoegd gezag voor diverse vergunningen en ontheffingen in het kader van de wetgeving voor natuurbescherming, milieu en ruimtelijke ordening.
19	Motie 42: Brief GS aan PS inz. Wijzigingsbesluit UVR subsidie verduurzamen culturele instellingen 2021 (C-agenda RWK 5-9-2022 en EFB 12-9-2022) De Uitvoeringsregeling subsidie verduurzaming culturele instellingen maakt deel uit van het pakket aan maatregelen van het Economisch herstel- en duurzaamheidsfonds. Eigenaren van culturele instellingen kunnen subsidie aanvragen om concrete maatregelen te financieren voor energiebesparing of energieopwekking. De regeling is gewijzigd zodat meer doelgroepen gebruik kunnen maken van de subsidie.
20	Ontslagbrief Provinciale Staten hr. Hoogervorst fractie SP
21	Pallas: Nieuwsbrief kwartaalupdate PALLAS 1 (c-agenda EFB 12-9-2022)
22	Heel PS: IPO: Interprovinciaal Overleg AV Nieuwsbrief juni 2022 (c-agenda EFB 12-9-2022)
23	IPO: Agenda's BAC's Cultuur, kwaliteit openbaar bestuur en regionale economie (c-agenda EFB 12-9-2022)

24	Mobiliteit: Ingekomen reactie Vrienden van Middenduin over verbetering verkeersveiligheid Zeeweg (C-agenda M&B 12-09-2022)
25	Financien/Bestuur: Brief GS aan PS inz. Gemeenschappelijk Toezichtkader Gemeenschappelijke regelingen financieel toezicht (c-agenda EFB 12-9-2022) In de Gemeentewet is geregeld dat Gedeputeerde Staten toezicht houden op de ontwikkeling van de financiële positie van gemeenten. De Wet gemeenschappelijke regelingen (WGR) bepaalt dat deze taak ook van toepassing is op gemeenschappelijke regelingen. In 2020 is voor de gemeenten het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader 2020 (GTK 2020 gemeenten) opgesteld. In het verlengde hiervan is nu een afzonderlijk kader voor de regelingen opgesteld (GTK 2022 GR).
26	Mobiliteit: Verkeersveiligheid Zeeweg N200 (C-agenda M&B 12-09-2022) Op de Zeeweg naar Bloemendaal aan Zee vinden relatief veel ongevallen plaats. De provincie en de gemeente Bloemendaal werken samen om de verkeersveiligheid te verbeteren. We pakken eerst de plekken aan waar auto's en fietsers elkaar kruisen: de weg naar Parnassia en de ingang van camping De Lakens. En we gaan campagnes voor bewust verkeersveilig gedrag voeren. Voor de langere termijn kijken we ook naar de ideeën die in een prijsvraag door bewoners zijn aangedragen.
27	Wonen: ingekomen publicatie over sturing op woningcorporaties (c-agenda RWK 5-9-2022) De publicatie is te vinden via deze link: https://www.rli.nl/publicaties/2022/advies/onderdak-bieden
28	Ruimte: Voornemen tot aanwijzing stimuleringsgebied zonne-energie in het noorden van Hoofddorp (B-agenda RWK 27-6-22) De gemeente Haarlemmermeer heeft Gedeputeerde Staten per brief gevraagd de procedure te starten voor het aanwijzen van een stimuleringsgebied zonne-energie aan de IJweg in het noorden van Hoofddorp. Voordat GS besluiten om het gebied aan te wijzen, worden de plannen voorgelegd aan de commissie Ruimte, Wonen en Klimaat.
29	Bereikbaarheid: ingekomen brief Schuttevaer inzake niet verlengen Koopvaardersschutsluis (KVSS) (C-agenda M&B 20-06-2022)
30	Brief GS inz. uitstel advies initiatiefvoorstel CU PvdD stimuleren economie die van waarde is voor samenleving (c-agenda EFB 20-6-2022)
31	Natuur/Recreatie: brief vergunning Lentekabinet (C-agenda NLG 05-09-2022)
32	Natuur/stikstof: Startnotitie Nationaal Programma Landelijk Gebied (C-agenda NLG 05-09-2022)
33	Natuur: Brief schade aan NNN festival (C-agenda NLG 05-09-2022)
34	Randstedelijke Rekenkamer: vastgestelde begroting 2023 (c-agenda EFB 20-6-2022)

35	Recreatie: Bestuursmededeling Groengebied Amstelland (C-agenda NLG 05-09-2022)
36	Stikstof: Brief er is maar één oplossing voor stikstofdebaat (C-agenda NLG 05-09-2022)
37	Omgevingsverordening: ingekomen brief aan GS en PS misstanden huisvesting arbeidsmigranten Hollands Kroon (ingekomen stuk nr. 19 maand juni 2022) (c-agenda RWK 5-9-2022)
38	Landbouw: Studie Eiwittransitie Noord-Holland (C-agenda NLG 05-09-2022) In opdracht van de Provincie Noord-Holland, het Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord, Amsterdam Trade en Innovatie, gemeente Zaanstad en The Protein Cluster is er een studie uitgebracht over de Eiwittransitie in Noord-Holland. Het doel van deze studie is om in kaart te brengen welke Noord-Hollandse organisaties zich bezighouden met de eiwittransitie, wat de grootste uitdagingen zijn voor deze bedrijven en wat mogelijke kansen zijn voor de eiwittransitie in Noord-Holland.
39	Bereikbaarheid: Tussenresultaten vervolgstudie mogelijke onderdoorgang N247, Broek in Waterland (C-agenda M&B 20-06-2022) De provincie Noord-Holland werkt aan een studie naar de eventuele aanleg van een onderdoorgang in de N247. Deze weg doorkruist nu Broek in Waterland en de grote woningbouwopgave in de regio vraagt om een robuuste oplossing voor dit grootste knelpunt op de N247. In een vervolgstudie moet onder andere duidelijk worden hoeveel ruimte een onderdoorgang in gaat nemen, wat de gevolgen voor het verkeer zijn en wat de kosten voor aanleg en onderhoud zullen zijn. Het uitwerken van aangedragen bewonersvarianten kostte meer tijd waardoor de studie langer duurt dan gepland.
40	Bereikbaarheid: Brief Holland Rijnland over bustour 17 juni 2022 (C-agenda M&B 20-06-2022)
41	Bestuur: Brief Regietafel NHN inz. Governance Noord-Holland-Noord (c-agenda EFB 20-6-2022)
42	Brief CdK inzake screening kandidaat-gedeputeerde (PS 20-06-2022)
43	EFB/RWK/NLG IBT: Brief GS aan PS inz. Jaarverslag interbestuurlijk toezicht 2021 (C-agenda EFB 20-6-2022 en c-agenda NLG en RWK 5-9-2022) De provincie Noord-Holland maakt jaarlijks de beoordelingsresultaten van het Interbestuurlijk Toezicht openbaar. Het jaarverslag 2021 en de resultaten van de beoordelingen van alle gemeenten over 2021 worden op www.noord-holland.nl/ibt vermeld. Om de beoordelingen van alle gemeenten inzichtelijk te maken zijn de gegevens ook verwerkt in de interactieve kaart.

44	Heel PS: IPO stukken AV vergadering 28 juni 2022 (Indien u opmerkingen mee wilt geven aan de AV leden mw. Jellema en mw. Er kunt u dat doen voor vrijdag 24 juni; c-agenda EFB 20-6-2022)
45	Mail verontruste burger over toekomst van Nederland (c-agenda EFB 20-6-2022)
46	Bereikbaarheid: Besluitvorming haven Boekelermeer (C-agenda M&B 20-06-2022) In de vergadering van 13 september 2021 hebben Provinciale Staten (PS) besloten tot een andere verdeling van het Investeringspakket Bereikbaarheid Alkmaar (IPB). Een deel van dit budget komt ten goede aan de ontwikkeling van de Haven Boekelermeer. Gedeputeerde Staten hebben, onder voorbehoud van goedkeuring door PS, besloten om dit budget toe te kennen als subsidie aan de gemeente Alkmaar, ten behoeve van de realisatie van de haven Boekelermeer.
47	Financien: Overwegingen GS bij kaderbrief 2023 (wordt bij het agendapunt kaderbrief van alle commissie gevoegd) GS informeren PS over de (beleids)voorstellen die onderdeel zijn geweest van de afweging in GS over de te maken financiële keuzes bij het opstellen van de kaderbrief 2023.
48	Gezondheid: Informatievoorziening VTH bij provinciale bedrijven d.d. 7 juni 2022 (B-agenda NLG 13-06-2022) Het college van Gedeputeerde Staten informeert tweemaandelijks de vergadering van de commissie NLGM over de ontwikkelingen op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) bij bedrijven die onder provinciaal bevoegd gezag vallen. Hieronder vallen ook Tata Steel en Harsco Metals
49	Handhaving: Brief IVN in CC aan PNH over reactie ODNHN op verzoek handhaving WnbG Twiske (C-agenda NLG 5-9-2022)
50	Landbouw: Ondertekenen Tuinbouw Pact tijdens Politieke conferentie ERIAFF (C-agenda NLG 05-09-2022) ERIAFF is het Europees netwerk voor innovatie in de landbouw en voedsel waar Noord-Holland al enkele jaren lid van is. Gedeputeerde Zaal geeft tijdens de jaarlijkse conferentie in Thessaloniki een aantal presentaties over de Nederlandse tuinbouw, de eiwittransitie en ondertekent het tuinbouw PACT namens GS.
51	Natuur: Verzoek overprogrammeren Programma Natuur (C-agenda NLG 05-09-2022) Het Rijk heeft via het 'Programma Natuur' € 42,1 miljoen aan de provincie beschikbaar gesteld om (dertig) grootschalige natuurherstelmaatregelen uit te voeren. We voorzien een onderbesteding op deze maatregelen, daarom willen we overgaan tot een overprogramming van maximaal 10% op de projecten waarvan de provincie trekker is. Dat komt neer op een maximale overbesteding van € 2 miljoen.

52	Landbouw: Agenderingsverzoek CDA Brief LTO Informatievoorziening situatie Oekraïne (B-agenda NLG 13-06-2022)
53	Ruimtelijke Ordening: Aanbieding ARO Jaarverslag Noord-Holland (c-agenda RWK 5-9-2022)
54	Dierenwelzijn: Agenderingsverzoek PvdD en SP C naar B RDA Zienswijze Doden van dieren (B-agenda NLG 05-09-2022)
55	IPO BAC Mobiliteit agenda 16.06.2022.
56	Omgevingsverordening: ingekomen brief aan GS en PS misstanden huisvesting arbeidsmigranten.
57	Jaarstukken 2021: Schriftelijke beantwoording vragen die nog open stonden na de technische vragenronde op 30 mei over de Jaarstukken 2021. (wordt bij het agendapunt jaarstukken van alle commissie gevoegd).
58	Nieuwsbrief mei 2022- Omgevingsdienst NHN (C-agenda NLG 13-6-2022)
59	Ruimte/Wonen: Indicatief woningbouw bod aan het Rijk (c-agenda RWK 13-6-22) Als onderdeel van het proces om in oktober 2022 tot afspraken te komen over de nationale woningbouwopgave en het aandeel van Noord-Holland daarin, heeft de provincie op verzoek van de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening een indicatief bod opgesteld. Dit indicatief bod is onder voorbehoud van diverse randvoorwaarden en een 'realiteits-toets' die in de periode tot oktober door Rijk, gemeenten, woningcorporaties en bouwende partijen wordt uitgevoerd.
60	Gezondheid: Agenda BAC Commissie Milieu Toezicht en Handhaving 9 juni 2022 (C-agenda NLG 13-06-2022)
61	Gezondheid: Brief Randstedelijke Rekenkamer aan GS Flevoland – uitkomsten verkenning varend ontgassen (C-agenda NLG 13-06)
62	Gezondheid: Uitvoeringsplan 2022 en resultaten landelijke voortgangsmeting Schone Lucht Akkoord (C-agenda NLG 13-06) De provincie werkt aan een schonere lucht. Dat kunnen we niet alleen. Luchtkwaliteit houdt zich namelijk niet aan grenzen. Daarom ondertekende Noord-Holland samen met het Rijk en inmiddels 100 andere gemeenten en provincies het Schone Lucht Akkoord (SLA). De ondertekenaars spraken met elkaar af om maatregelen uit te voeren binnen thema's en sectoren die in het SLA benoemd zijn. Hiertoe wordt door iedere deelnemer jaarlijks een uitvoeringsplan opgesteld. De provincie Noord-Holland heeft het Uitvoeringsplan voor 2022 opgesteld. Daarnaast heeft het RIVM een eerste voortgangsmeting van het SLA uitgevoerd. Uit de resultaten blijkt dat we met het SLA op koers liggen voor het verbeteren van de luchtkwaliteit.

63	Infrastructuur: Verlengingsopgave Koopvaardersschutsluis (C-agenda M&B 20-06-2022) De provincie ziet geen noodzaak om de Koopvaardersschutsluis nu te verlengen. Eerder was al duidelijk dat de omvaarroute via de Boerenverdrietsluis niet nodig was voor de renovatie van de Koopvaardersschutsluis. De provincie blijft, los van de werkzaamheden aan de Koopvaardersschutsluis, wel samenwerken met de gemeente Den Helder en andere stakeholders aan een aantrekkelijke route voor recreatieschepen via de Boerenverdrietsluis.
64	Luchtvaart/Schiphol: Cumulatie luchtvaartgeluid (C-agenda M&B 20-06-2022) De BRS (Bestuurlijke Regie Schiphol) maakt zich grote zorgen over de voortgang van het dossier cumulatie luchtvaartgeluid. Daarom is door de BRS besloten de minister en staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat en de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening in te lichten via een brief.
65	Mobiliteit: Resultaten SPES-onderzoek Noord-Holland Noord (C-agenda M&B 20-06-2022) Stadslogistiek is een groeiende sector en een belangrijke pijler van de regionale economie. Om de groei in goede banen te leiden en de verduurzaming van het goederenvervoer te versnellen in Noord-Holland Noord is onderzocht wat de omvang van de stadslogistiek is en welke mogelijkheden gemeenten hebben om deze te verduurzamen. Dit onderzoek is uitgevoerd in opdracht van de provincie Noord-Holland. De resultaten van dit onderzoek zijn nu bekend en worden openbaar gemaakt.
66	Natuur: Literatuuronderzoek naar aanrijdingen met damherten (C-agenda NLG 13-06-2022) Op 20 oktober 2020 hebben Gedeputeerde Staten het 'Faunabeheerplan Damherten Duingebieden Noord- en Zuid-Holland 2020-2026' goedgekeurd. De belangrijkste reden voor het beheer van damherten is het beschermen van kwetsbare en unieke natuur in dit gebied. Een andere reden om de populatie damherten te verkleinen is om aanrijdingen te voorkomen. Wageningen Universiteit heeft onderzocht welke factoren in algemene zin een rol spelen bij aanrijdingen met herten, welke maatregelen bewezen effectief zijn om aanrijdingen te voorkomen en of deze in theorie toepasbaar zijn op en om de Zeeweg.
67	Natuur: Onderzoek bedrijven zonder natuurvergunning of PAS-melding in Noord-Holland (C-agenda NLG 13-06-2022) Provincie Noord-Holland is nagegaan of bedrijven waarvoor de provincie het bevoegd gezag is volgens de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht én de Wet natuurbescherming, ten onrechte zonder natuurvergunning opereren. De bevindingen uit dit onderzoek tonen dat er geen sprake is van ten onrechte afwezig zijn van natuurvergunningen bij de onderzochte bedrijven.

68	Natuur: Vaststellen concept-Regionale Veenweide Strategie 1.0 en vrijgeven voor consultatie (B-agenda 13-06-2022) De concept-Regionale Veenweide Strategie 1.0 (RVS 1.0) beschrijft de strategie voor het verminderen van broeikasgasemissies (CO₂) uit veenbodems en het daaraan gekoppelde afremmen van bodemdaling in het landelijk gebied van de provincie Noord-Holland. Het is een strategie voor de (middel)lange termijn: 2030 met een doorkijk naar 2050. De kaders uit het landelijke Klimaatakkoord zijn leidend in de aanpak. Gedeputeerde Staten besluiten de concept-RVS 1.0 vrij te geven voor consultatie onder externe partners en aan Provinciale Staten te sturen voor bespreking in de Statencommissie NLG.
69	Werklocaties/Omgevingsverordening: Brief GS aan PS inz. Convenant Werklocaties Westfriesland (C-agenda RWK 13-6-2022 en EFB 20-6-2022) De provincie Noord-Holland heeft besloten het convenant werklocaties Westfriesland te gaan ondertekenen. In het convenant staan de regionale afspraken over de ontwikkeling, transformatie en herstructurering van bedrijventerreinen. Eventuele nieuwe bedrijventerreinen moeten voldoen aan de Omgevingsverordening, zoals een goede Ladderonderbouwing. Met de mede ondertekening van het convenant spreekt de provincie haar steunbetuiging uit ten aanzien van de uitgezette lijn in de regio.
70	Verslag van bevindingen Publiek Belang Accountants en bestuurlijke reactie (A-agenda NLG en RWK 13 juni 2022, EFB en M&B 20 juni 2022) De accountant heeft de controle over de jaarrekening 2021 afgerond en hierover gerapporteerd in een verslag van bevindingen. Het college heeft hierover een bestuurlijke reactie geschreven. Het college besluit de bestuurlijke reactie ter informatie toe te zenden aan Provinciale Staten. Het concept verslag is besproken in de rekeningencommissie van 30 mei jl. en vervolgens definitief opgeleverd door de accountant.

Lijst ingekomen stukken JULI voor PS 19-09-2022

Nr.	Onderwerp
1	Ruimte/Wonen: Brief BZK Provinciaal Bod Woningbouw (c-agenda RWK 5-9-2022)
2	Brief aan PS inzake het provinciale stimuleringsbeleid voor zonne-energie (c-agenda RWK 5-9-2022_ In juli 2021 heeft het college van Gedeputeerde Staten per brief (1538217/1656280, d.d. 20 juli) haar denkrichtingen gedeeld voor een herijking van het provinciale stimuleringsbeleid voor zonne-energie. Inmiddels zijn de denkrichtingen uitgewerkt en daarover worden Provinciale Staten geïnformeerd.
3	Ingekomen brief: beslissing op bezwaar driftweg (C-agenda RWK 5-9-2022)
4	Jaarverslag integriteit 2021 (c-agenda EFB 12-9-2022) Op grond van de Ambtenarenwet wordt elk jaar een Jaarverslag integriteit gemaakt. Dit verslag wordt ter vaststelling geagendeerd voor een vergadering van het college van Gedeputeerde Staten en vervolgens ter kennisname aangeboden aan Provinciale Staten.
5	PS algemeen: Ingekomen bezwaarschrift Windalarm tegen PS-Besluit 20-2022 inzake kennisgevingen referendumverzoeken 1e herziening OVNH2020 en OVNH2022 (Presidium 19-09-2022)
6	Arbeidsmarkt: Motie verspreiding en decentralisering Rijkswerkgelegenheid gemeente Kerkrade (C-agenda EFB 12-09-2022)
7	Mobiliteit: Samenwerkingsovereenkomsten EU subsidieprojecten MRA-E (C-agenda M&B 12-09-2022) Met dit besluit stemmen Gedeputeerde Staten in met het aangaan van de overeenkomsten INCIT-EV en DATA CELLAR binnen het Europese subsidieprogramma Horizon. Met het project INCIT-EV demonstreren we innovatieve laadinfrastructuur. In DATA CELLAR zetten we ons samen in om energiedata vanuit verschillende sectoren te koppelen, toegankelijker en openbaar te maken.
8	Ruimtelijke Ordening: Reactie op Ruimtelijke ordeningsbrief (C-agenda RWK 05-09-2022) Op 17 mei 2022 heeft de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) Hugo de Jonge zijn Ruimtelijke Ordeningsbrief gepubliceerd. GS geven in een brief hun schriftelijke reactie hierop.
9	Visserij: Brief stikstofproblematiek en garnalenvisserij in relatie tot de WNB-vergunning (C-agenda NLG 05-09-2022)
10	Bestuur: Zusterrelatie provincie Shandong (C-agenda EFB 12-09-2022)

11	Financien/natuur: Begrotingsneutrale wijzigingen beleidsdoelenraming (06) juni 2022 (C-agenda EFB 12-09-2022 NLG 05-09-2022) Gedeputeerde Staten kunnen binnen de door Provinciale Staten vastgestelde begrotingsprogramma's middelen toewijzen aan de verschillende beleidsdoelen. Met dit besluit worden interne wijzigingen hierop administratief binnen de programmabegroting verwerkt.
12	Financien: Social return 2022 (C-agenda EFB 12-09-2022) De provincie Noord-Holland maakt bij de inkoop van diensten en werken afspraken met contractpartners om mensen met afstand tot de arbeidsmarkt meer kans te geven op werk(ervaring): social return. De rapportage social return 2022 geeft inzicht in de voortgang die contractpartners boeken bij het realiseren van sociale impact
13	Gezondheid en leefbaarheid: Tweede Inwonersonderzoek naar de leefomgeving in de regio IJmond (Ipsos) (C-agenda NLG 05-09-2022) Het Inwonersonderzoek dat naar de leefomgeving in regio IJmond is uitgevoerd, is onderdeel van het Programma Tata Steel 2020 – 2050: Samenwerken aan een gezondere en veilige IJmond. Het tweede onderzoek is uitgevoerd in het voorjaar van 2022. Met het onderzoek wordt gemonitord hoe inwoners de leefomgeving in de IJmond ervaren.
14	Infrastructuur: Gunning vervanging Cruquiusbrug en Bereikbaarheid Royal FloraHolland (C-agenda M&B 12-09-2022) Beheer, onderhoud, vervanging en verbetering van de provinciale infrastructuur worden fors duurder. Deze projecten kunnen daarom niet binnen het beschikbaar gestelde krediet worden uitgevoerd. Om vertraging, verdere prijsstijgingen en onnodige kosten te voorkomen, gunnen GS de opdrachten nu onder de ontbindende voorwaarde dat er voldoende krediet beschikbaar komt. De kredietverhoging wordt dit najaar aan Provinciale Staten voorgelegd.
15	Landbouw: brief gemeente Schagen over stikstofreductiedoelen (C-agenda NLG 5-9-2022)
16	Mobiliteit: Realisatieovereenkomst HOV Noordwijk-Schiphol (C-agenda M&B 12-09-2022) De provincie Noord-Holland, de provincie Zuid-Holland, de gemeente Lisse, de gemeente Haarlemmermeer en de Vervoerregio Amsterdam werken samen aan een snelle, betrouwbare Hoogwaardig Openbaar Vervoerverbinding (HOV) tussen Noordwijk en Schiphol. Hiervoor wordt een nieuwe brug over de Ringvaart tussen Lisse en Lisserbroek geplaatst. Voor de realisatie van deze brug gaan de partijen een overeenkomst met elkaar aan waarin afspraken over de financiële bijdragen worden vastgelegd.
17	Samenwerkingsagenda Kop van Noord-Holland 2022-2025 Om de gewenste ontwikkelingen in de regio Kop van Noord-Holland mogelijk te maken, blijven provincie Noord-Holland, gemeente Texel, gemeente Den Helder, gemeente

	Hollands Kroon en gemeente Schagen intensief samenwerken. De gezamenlijke ambities staan in de Regionale Samenwerkingsagenda Kop van Noord-Holland 2022-2025.
18	Dierenwelzijn: Publicatie RDA zienswijze "Dilemma's in de wildopvang" (C-agenda NLG 05-09-2022)
19	Recreatie: Bestuursmededeling Groengebied Amstelland (C-agenda NLG 05-09-2022)
20	Recreatie: Bestuursmededeling recreatieschap Uitgeester- en Alkmaardermeer (C-agenda NLG 05-09-2022)
21	Recreatie: Informatienota Plassenschap Loosdrecht (C-agenda NLG 05-09-2022)
22	Recreatie: Jaarverslag 2021 Recreatie Noord-Holland N.V. (C-agenda NLG 05-09-2022)
23	Recreatie: Vastgestelde jaarstukken recreatieschap Twiske-Waterland (C-agenda NLG 05-09-2022)
24	Recreatie: Vastgestelde jaarstukken recreatieschap Uitgeester- en Alkmaardermeer (C-agenda NLG 05-09-2022)
25	Water: brief Vechtplassencommissie aan waterschap AGV 15 juli 2022 over onderhoud beschoeiing Vecht (C-agenda NLG 05-09-2022)
26	Recreatie: bestuursmededeling juli recreatieschap Spaarnwoude (C-agenda NLG 05-09-2022)
27	Recreatie: vastgestelde jaarstukken recreatieschap Groengebied Amstelland (C-agenda NLG 05-09-2022)
28	Recreatie: Vastgestelde jaarstukken recreatieschap Spaarnwoude (C-agenda NLG 05-09-2022)
29	(Economie) Wijzigingsbesluit Uitvoeringsregeling versterken maatschappelijke sector Noord-Holland 2021 (C-agenda EFB 12-09-2022) GS verlengen de Uitvoeringsregeling subsidie versterken maatschappelijke sector Noord-Holland 2021 met een jaar. De regeling maakt deel uit van het pakket aan maatregelen van het Economisch herstel- en duurzaamheidsfonds. Gemeenten staat een subsidie ter beschikking om activiteiten te financieren voor het versterken van de maatschappelijke sector. De regeling is gewijzigd zodat gemeenten langer gebruik kunnen maken van de subsidieregeling.
30	Arbeidsmarkt: Verlenging benoeming werkambassadeur (C-agenda EFB 12-09-2022) De Werkambassadeur is de vertegenwoordiger van de provinciale belangen op het terrein van arbeidsmarkt en onderwijs. Gedeputeerde Staten hebben de heer A.J. Herfkens benoemd als werkambassadeur Noord-Holland vanaf 1 september 2020 voor een periode van twee jaar. De mogelijkheid van verlenging met 1 jaar en 5 maanden was al meegenomen in het besluit van aanstelling in GS van 30 juni 2020.

31	Bestuur: Voortgangsrapportage Agenda Weerbaar NH 2022 (B-agenda EFB 12-09-2022) De Agenda Weerbaar Noord-Holland vloeit voort uit het coalitieakkoord 'Duurzaam Doorpakken!' en is op 7 juli 2020 vastgesteld. Naast reguliere verantwoording in de P&C-cyclus vindt jaarlijks verantwoording van de voortgang plaats richting Provinciale Staten. De voortgangsrapportage Agenda Weerbaar Noord-Holland 2022 is vastgesteld door het college van Gedeputeerde Staten op 12 juli 2022 en ter bespreking aangeboden aan de Commissie EFB.
32	Europa: Werkbezoek Murcia 14 tot 16 juli 2022 (C-agenda RWK en NLG 5-9-2022 en EFB 12-09-2022) Bilaterale samenwerking met Europese regio's is een van de voornemens in de Europastrategie 2022 – 2030. Van 14 tot 16 juli 2022 brengen de Commissaris van de Koning en de gedeputeerden Loggen en Zaal een werkbezoek aan de regio Murcia met als doel het bevorderen van zulke interregionale samenwerking, in het bijzonder op het gebied van de arbeidsmarkt binnen de thema's energietransitie en tuinbouw en op het gebied van innovatie in de tuinbouw.
33	Klimaat: Vaststelling Uitvoeringsregeling subsidie fysieke uitvoeringsprojecten klimaatadaptatie Noord-Holland 2022 (C-agenda RWK 05-09-2022) Gedeputeerde Staten stellen de Uitvoeringsregeling subsidie fysieke uitvoeringsprojecten klimaatadaptatie Noord-Holland 2022 en het bijbehorende subsidieplafond vast. Via deze regeling kunnen gemeenten bij de provincie subsidie aanvragen voor de uitvoering van fysieke maatregelen om de gevolgen van klimaatverandering te beperken.
34	Natuur: Openstelling, subsidieplafond en wijziging Uitvoeringsregeling subsidie landschapontwikkeling Westeinderscheg (C-agenda NLG 05-09-2022) De uitvoeringsregeling beoogt projecten te financieren die een bijdrage leveren aan het doel van versterking van het landschap en verbetering van de toegankelijkheid voor bewoners en recreanten van de Westeinderscheg. De uitvoeringsregeling is vastgesteld door Gedeputeerde Staten van Noord-Holland op 6 juli 2021. De genomen besluiten betreffen de openstelling van de regeling en een wijziging van het subsidieplafond en maximale hoogte van het aan te vragen bedrag
35	Energie: Definitieve aanwijzing stimuleringsgebied zonne-energie in het noorden van Hoofddorp (C-agenda RWK 05-09-2022) De gemeente Haarlemmermeer heeft Gedeputeerde Staten op 28 april 2022 per brief gevraagd de procedure te starten voor het aanwijzen van een stimuleringsgebied zonne-energie aan de IJweg in het noorden van Hoofddorp. Na het doorlopen van de procedure hebben GS besloten het stimuleringsgebied definitief aan te wijzen.
36	Landbouw: Verslag ERIAFF conferentie 14 en 15 juni 2022 (C-agenda NLG 05-09-2022)

	Gedeputeerde Ilse Zaal heeft op 14 en 15 juni jl. deelgenomen aan de jaarlijkse ERIAFF conferentie in Thessaloniki. Het verslag geeft een weergave van het doel en de opbrengst van deze deelname.
37	Omgevingsverordening: Ontwerp wijziging werkingsgebieden en bijlagen Omgevingsverordening Noord-Holland ronde 2022-II (C-agenda RWK 05-09-2022) Gedeputeerde Staten stellen de wijziging van werkingsgebieden en bijlagen die zijn opgenomen in de Omgevingsverordening Noord-Holland in ontwerp vast. De voorgenen wijzigingen worden ter inzage gelegd waarna Gedeputeerde Staten een definitief besluit nemen over de wijzigingen.
38	Water: Geborgde zetels waterschappen (C-agenda NLG 05-09-2022) PS worden geïnformeerd over de wetwijzigingen rondom de geborgde zetels in de waterschapsbesturen, enkele toezeggingen gedaan in de commissie NLG van 13 juni 2022 en de uitkomsten van de gesprekken met de dijkgraven over het vraagstuk van geborgde zetels en in hoeverre dit nog aansluit bij de huidige maatschappelijke opgaven in het kader van het coalitieakkoord.
39	Water: Uitvoering toezegging KRW-Omgevingswet Regionaal Waterprogramma (C-agenda NLG 05-09-2022) Gedeputeerde Staten informeren Provinciale Staten over mogelijke aanvullende maatregelen voor de Kaderrichtlijn Water (KRW), onder andere op basis van de Omgevingswet. Dit ter uitvoering van een toezegging tijdens de behandeling door Provinciale Staten van het Regionaal Waterprogramma Noord-Holland 2022-2027 op 31 januari jl.
40	Financiën: Brief GS aan PS inz. Nazorgfonds jaarrekening 2020 (c-agenda EFB 12-9-2022) Gedeputeerde Staten stellen de jaarrekening 2020 van het Fonds nazorg gesloten stortplaatsen provincie Noord-Holland vast. GS zijn de beheerder van dit fonds. De accountant Publiek Belang heeft de jaarrekening gecontroleerd en akkoord bevonden op voorwaarde dat GS de jaarrekening zonder aanpassingen vaststellen. Het besluit m.b.t. de vaststelling van de jaarrekening 2020 wordt ter informatie aangeboden aan Provinciale Staten.
41	Ontwerpbesluiten intrekkingverzoek natuurvergunning en actualisatieverzoeken omgevingsvergunning milieu – Tata Steel (NLG 05-09-2022) Begin 2022 zijn er bij de provincie Noord-Holland drie verzoeken ingediend over vergunningen die zijn verleend aan Tata Steel. Eén verzoek houdt relatie met de natuurvergunning van Tata Steel en gehele of gedeeltelijke intrekking hiervan. Twee verzoeken relateren aan de omgevingsvergunning milieu. Het gaat om aanscherping met betrekking tot NOx (Stikstofoxiden) en SO2 (Zwavel dioxide). Daarnaast wordt gevraagd om aanscherping van de omgevingsvergunning milieu met betrekking tot ZZS (zeer zorgwekkende stoffen) en stof. De ontwerpbesluiten zijn gereed en liggen vanaf donderdag 14 juli 2022 voor zes weken ter inzage bij de omgevingsdiensten en via www.officiëlebe bekendmakingen.nl

42	Uitkomsten expertmeetings RIVM-Tata Steel (NLG 05-09-2020) Naar aanleiding van het RIVM rapport 'Onderzoek naar de herkomst van neergedaald stof en stoffen in de lucht in de IJmond regio' hebben er een aantal expertmeetings plaatsgevonden tussen RIVM en Tata Steel om het verschil tussen wat enerzijds in het luchtmeetnet aan PAK en een aantal metalen wordt gemeten en anderzijds wat er op basis van berekeningen met onder meer de elektronische milieujaarverslagen van Tata Steel wordt verwacht. Belangrijkste conclusie is dat partijen een beter inzicht hebben in de factoren die het verschil verklaren tussen wat er enerzijds in het luchtmeetnet aan PAK en aantal metalen wordt gemeten en anderzijds wat er op basis van berekeningen met onder meer de elektronische milieujaarverslagen van Tata Steel wordt verwacht. Op basis van deze conclusie zal er een actualisatie plaatsvinden van het e-MJV 2021 en zal het gesprek met het Rijk over het wettelijk stelsel registratie emissies worden voortgezet.
43	Voortgangsrapportage Programma Tata Steel 2020 – 2050 (B-agenda NLG 05-09-2022) Op 17 november 2020 hebben GS samen met de IJmond gemeenten het Programma Tata Steel 2020-2050: Samenwerken aan een gezondere en veilige IJmond vastgesteld. Het programma bestaat uit een samenhangend pakket van bestaande en nieuwe maatregelen voor de korte en de langere termijn. De voortgangsrapportage gaat over de periode juli 2021 tot en met juni 2022.
44	Gezondheid en leefbaarheid: Rapport Noordzeekanaalgebied in ontwikkeling 2022 (C-agenda 05-09-2022)
45	Landbouw: Brief Landschap van de toekomst (C-agenda NLG 05-09-2022)
46	Landbouw: Brief Nieuws uit de Greenport Aalsmeer (C-agenda NLG 05-09-2022)
47	Mobiliteit: Mail Fietzersbond Bergen Bezwaarschrift Haaientanden fietspad Randweg N512 te Egmond-Binnen_Geredigeerd.pdf (C-agenda M&B 12-09-2022)
48	NZKG/Economie/Gezondheid en Leefbaarheid/Ruimte en Energietransitie: Rapport Noordzeekanaalgebied in ontwikkeling 2022 (C-agenda M&B – trekker – en EFB 12-09-2022 en NLG en RWK 05-09-2022)
49	Openbare orde en veiligheid/burgerparticipatie: Mail voorzitter Stichting Drugsbeleid inz. nationaal Burgerberaad over het drugsbeleid (c-agenda EFB 12-9-2022; het is aan de individuele fracties zelf om te reageren op de mail; de NAW gegevens staan op de ingekomen stukkenlijst met NAW gegevens.)
50	Stikstof: Gemeente Midden-Groningen aangenomen motie Zorgvuldig stikstofbeleid (C-agenda NLG 05-09-2022)
51	Landbouw: Green Deal Eiwitrijke Gewassen (C-agenda NLG 05-09-2022) De provincie Noord-Holland ondertekent samen met tientallen andere partijen de Green Deal 'Eiwitrijke Gewassen'. Doel van deze Green Deal is het realiseren van een rendabele en duurzame Nederlandse teelt van stikstofbindende vlinderbloemigen, in te zetten voor

	humane consumptie. Met betrokkenheid van de hele keten, van veredeling tot en met consumptie.
52	Gezondheid en Leefbaarheid: Datarapportages luchtmeetnet over het jaar 2021 (C-agenda 05-09-2022) In de IJmond, het havengebied van Amsterdam (Westpoort) en de Haarlemmermeer is ook in 2021 op alle meetlocaties voldaan aan de Europese wettelijke grenswaarden voor luchtkwaliteit. De trendanalyse laat bovendien zien dat vanaf 2009 de concentraties fijnstof (PM10, PM2,5) en NO2 in alle drie de regio's dalen. Aan de aangescherpte WHO-adviesnormen wordt in de drie gebieden, net als op veel andere plaatsen in Nederland, nog niet voldaan. Dit staat in de jaarlijkse datarapporten voor de luchtkwaliteit in de drie regio's, die mede zijn opgesteld in opdracht van de provincie Noord-Holland.
53	Mobiliteit: Eindrapportage Uitvoeringsprogramma Smart Mobility 2018 – 2021 (C-agenda M&B 12-09-2022) In het Uitvoeringsprogramma Smart Mobility 2018–2021 is onderzocht welke nieuwe technologieën en innovaties in mobiliteit een succesvolle bijdrage kunnen leveren aan de transitie naar slimme, schone en veilige mobiliteit. Eind 2021 is het programma, bestaande uit 33 projecten (studies, pilots en implementaties), afgerond. De resultaten zijn terug te vinden in de eindrapportage. De leerervaringen en vervolgacties worden opgepakt in Focus Smart Mobility 2022–2025, door de beheerorganisatie en/of door andere wegbeheerders.
54	Economie: Brief GS aan PS inz. Regionale detailhandelsvisie Amstelland–Meerlanden (c-agenda EFB 12-9-2022) Met het oog op de versterking van de huidige detailhandelsstructuur in Noord-Holland zijn regio's volgens artikel 2.14 van de Omgevingsregeling NH 2020 verplicht een regionale detailhandelsvisie op te stellen. De regionale adviescommissie detailhandel brengt over de visie een advies uit aan GS. De regio Amstelland–Meerlanden heeft een regionale detailhandelsvisie opgesteld waarover de adviescommissie detailhandel positief heeft geadviseerd.
55	Economie: Brief GS aan PS inz. Regionale Detailhandelsvisie Zaanstreek–Waterland (c-agenda EFB 12-9-2022) Met het oog op de versterking van de huidige detailhandelsstructuur in Noord-Holland zijn regio's volgens artikel 2.14 van de Omgevingsregeling NH 2020 verplicht een regionale detailhandelsvisie op te stellen. De regionale adviescommissie detailhandel brengt over de visie een advies uit aan GS. De regio Zaanstreek–Waterland heeft een regionale detailhandelsvisie opgesteld en de adviescommissie heeft daar in maart 2022 positief over geadviseerd.
56	Voordracht Tweede Begrotingswijziging 2022 (in ieder geval A-agenda EFB en M&B 12-9-2022)

	In de provinciale begroting wijzen Provinciale Staten toe voor welke doelen de provincie haar beschikbare middelen inzet. Deze tweede begrotingswijziging omvat een bijstelling van de begroting 2022.
57	Natuur: Brief landschapstalk (C-agenda NLG 05-09-2022)
58	Participatie: Brief GS aan PS inz. meldingen van inwoners over betrokkenheid gemeenten (c-agenda EFB 12-9-2022)
59	PS-zaken: Afschrift brief Tweede Kamer 'Intrekken Tijdelijke wet digitale beraadslaging en besluitvorming' (Presidium)
60	IPO: agenda's IPO bestuur 9 juni 2022 en 7 juli 2022 c-agenda EFB 12-9-2022)
61	Maandelijks MRA Raads- en Statenleden Bericht (editie 61 – 28 juni 2022) (C-agenda's alle commissies september 2022)
62	Ontgassen scheepvaart CC van brief aan minister I&W (C-agenda NLG 5-09-2022)
63	terugkoppeling algemene vergadering MRA 20 mei 2022
64	Park Nauerna besluitvorming addendum en start onderzoek RIVM (C-agenda NLG 05-09-2022) Tussen Uitvoeringspartners, zijnde de Provincie Noord-Holland, de gemeente Zaanstad, NV Afvalzorg Holding en Vereniging Belangengroep Nauerna (BGN) is overeenstemming bereikt over het 'addendum Park Nauerna'. Dit addendum is een aanvulling op de mediationvaststellingsovereenkomst uit 2013 (20130604 en 20140817), waarin o.a. deze partijen afspraken hebben gemaakt over o.a. de aanleg van een recreatiepark op een gedeelte van de stortplaats Nauerna. Overeengekomen wordt dat door het RIVM – in opdracht van de provincie – een onderzoek zal worden uitgevoerd naar veilige recreatie op (voormalige) stortplaatsen en dat door Uitvoeringspartners uitvoering wordt gegeven aan de uitkomsten van dit onderzoek.

Lijst Ingekomen stukken AUGUSTUS voor PS 19 september 2022

Nr.	Onderwerp
1	MRA: Maandelijks MRA Raads- en Statenleden Bericht – editie 62 – 30 augustus 2022 (C-agenda EFB en M&B 12-09-2022, NLG en RWK 26-09-2022)
2	Financien: Voordracht ‘Controleprotocol controle jaarrekening 2022 (PS aangelegenheid) (A-agenda EFB 29-09-2022) Voorstel voor behandeling: Adviseren aan PS over het controle protocol. De voordracht zal geagendeerd worden voor de PS vergadering van 10 oktober 2022. Toelichting: De Provinciewet schrijft voor dat de Staten één of meer accountants aanwijzen voor de controle van de jaarrekening en het daarbij verstrekken van een accountantsverklaring en het uitbrengen van een rapport van bevindingen. Provinciale Staten hebben aan Publiek Belang Accountants B.V. opdracht verstrekt de accountantscontrole uit te voeren voor het boekjaar 2022. De jaarstukken en het financieel beheer zoals uitgeoefend door of namens het college van Gedeputeerde Staten, zijn object van controle. Provinciale Staten moeten voor de uitvoering van de accountantscontrole aan een aantal zaken nader invulling geven. Met dit protocol stellen Provinciale Staten nadere aanwijzingen vast die specifiek van toepassing zijn voor de controle van de jaarstukken 2022 en de controle van de SISA bijlage.
3	Natuur: Discussienota CDA over "Terugkeer van de Wolf in Noord-Holland" (B-agenda NLG 05-09-2022)
4	Bestuur: Randstedelijke Rekenkamer Eindrapport De Praktijk van de Wob in Noord-Holland (C-agenda EFB 12-09-2022)
5	Bodemdaling: Notitie Bodemdaling in Veenweidegebieden Randstedelijke Rekenkamer (C-agenda NLG 05-09-2022)
6	Mobiliteit: Ingekomen mail 2 over brug Leimuiden (C-agenda M&B 12-09-2022)
7	Recreatie: Bestuursmededeling recreatieschap Twiske-Waterland (C-agenda NLG 05-09-2022)
8	Stikstof: Brief motie Etten-Leur Zorgvuldig Stikstofbeleid (C-agenda NLG 05-09-2022)
9	Stikstof: Brief Stikstof tunnelvisie (C-agenda NLG 05-09-2022)

- 10 Landbouw: Brief zorg om boer en tuinder (C-agenda NLG 05-09-2022)
- 11 Mobiliteit: Ingekomen mail over brug Leimuiden (C-agenda M&B 12-09-2022)
- 12 Mobiliteit: Nieuwsbrief CROW-fietsberaad (C-agenda M&B 12-09-2022)
- 13 Verkiezingen: Brief aan fractievoorzitters over erfgoed in Noord-Holland tbv verkiezingsprogramma's (t.k.n. presidium 19-09-2022)
- 14 Brief Brederodecoalitie: Oproep Brederoodseweg (c-agenda RWK 5-9-2022)
- 15 Ruimte/wonen: brief omwonenden Schagen Oost zorgen om bouw tijdelijke woningen (c-agenda RWK 5-9-2022)
- 16 Brief GS inz. motie van Dijk snel internet buitengebieden (c-agenda EFB 12-9-2022)

Lijst Ingekomen stukken 1 t/m 12 september voor PS van 19 september 2022

Nr.	Omschrijving
1	Bestuur: Maandelijks MRA Raads- en Statenleden bericht – editie 62 (C-agenda EFB 12-09-2022)
2	ICT: Voortgangsrapportage Geactualiseerde Datastrategie 2021 – 2023 (B-agenda EFB 29-09-2022) In juni 2021 stelden Provinciale Staten de Geactualiseerde Datastrategie 2021 – 2023 vast. Met de voortgangsrapportage geeft het college van Gedeputeerde Staten een overzicht van de uitvoering van de acties van deze strategie. Tevens geeft zij de prioriteiten aan voor de resterende coalitieperiode. Ook schetst zij een aantal externe ontwikkelingen die zich op het brede terrein van data en digitalisering voordoen. Deze gelden als bouwstenen voor de datastrategie die in 2023 opnieuw geactualiseerd zal worden.
3	Gezondheid en milieu: IPO Agenda vergadering BAC MTH 22-09-2022 (C-agenda NLG 26-09-2022)
4	Legesverordening 2023 en tarieventabel 2023 (A-agenda EFB 29-9-2022) Met de vaststelling van de legesverordening 2023 en de tarieventabel 2023 beschikt de provincie Noord-Holland over een redactioneel actuele verordening en tarieventabel. In de tarieventabel is nog geen rekening gehouden met de gevolgen van de invoering van de Omgevingswet. Mocht de Omgevingswet per 1 januari 2023 worden ingevoerd dan wordt in december van dit jaar de aangepaste tarieventabel (met leges voor milieuvergunningen) ter vaststelling aan PS worden aangeboden.
5	Natuur: Opheffingsbesluit Maatschappelijke Adviesraad Faunaschade (MARF) (C-agenda NLG 26-09-2022) De Maatschappelijke Adviesraad Faunaschade (MARF) is in 2017 ingesteld door de twaalf provinciebesturen. De MARF heeft de provincies geadviseerd over het voorkomen en bestrijden van faunaschade. Naar aanleiding van een evaluatie heeft de Bestuurlijke Adviescommissie Vitaal Platteland (BAC VP) van de Vereniging Interprovinciaal Overleg geconcludeerd dat de advisering over deze thema's beter in een andere vorm kan worden voortgezet. Daarom heeft de BAC VP op 20 mei 2022 besloten om de MARF op te heffen.
6	Rechtmatigheidsverantwoording (C-agenda EFB 29-9-2022) Gedeputeerde Staten hebben besloten om een intern onderzoek naar rechtmatigheidsverantwoording voor dit jaar te laten vervallen omdat de wetgeving in relatie tot dit onderwerp nog niet door de Eerste Kamer is vastgesteld.
7	Toekomstperspectief Sport (B-agenda EFB 29-09-2022) Tijdens de begrotingsbehandeling op 8 november 2021 is door Provinciale Staten een motie aangenomen om nader geïnformeerd te worden over het toekomstperspectief van sport binnen de provincie.

8	Bestuur: Ingekomen brief over bestuurskracht regio Gooi- en Vechtstreek (c-agenda EFB 29-9-2022)
9	Juridische Zaken: Jaarverslag Hoor- en Adviescommissie Noord-Holland (HAC) 2021 (C-agenda EFB 12-09-2022) Op grond van artikel 12 van de Verordening op de behandeling van bezwaar- en klaagschriften Noord-Holland 2014 brengt de HAC jaarlijks verslag van haar werkzaamheden uit aan Gedeputeerde staten en Provinciale staten.
10	Burgerparticipatie: Brief met verzoek om burgerberaad over drugsbeleid (C-agenda EFB)
11	Mobiliteit: ingekomen reactie over verkeersveiligheid op Zeeweg N200 (C-agenda M&B 12-09-2022)
12	Bestuur: Ophoging Uitvoeringsregeling Versterken bestuurskracht 2022 (C-agenda EFB 12-09-2022) Om gemeenten en regio's te ondersteunen bij bestuurskrachtversterking hebben GS voor 2022 totaal €150.000 beschikbaar gesteld. Daarmee is het subsidieplafond voor 2022 verhoogd van €100.000 euro tot €150.000. Gemeenten en regio's kunnen subsidie aanvragen voor een zestal activiteiten, zoals het uitvoeren van een bestuurskrachtonderzoek, het opstellen van een regionale samenwerkingsagenda of het organiseren van regionale bijeenkomsten voor raadsleden ten behoeve van het bevorderen van de regionale samenwerking.
13	Economie/Leefbaarheid: Brede Basismonitor 2022 (C-agenda EFB 12-09-2022 en NLG 26-09-2022) De Brede Basismonitor geeft weer hoe in de provincie Noord-Holland de welvaart zich in de brede zin van het woord (economisch, ecologisch en sociaal-maatschappelijk) ontwikkelt. Dit is de tweede versie van de Brede Basismonitor.
14	Economie: Advies op initiatiefvoorstel 'Noord-Holland Impact' (A-agenda Cie EFB 29-09-2022) GS adviseren inzake het initiatiefvoorstel 'Noord-Holland Impact' dat door ChristenUnie en Partij voor de Dieren is ingediend over de zestien voorstellen die in het voorstel staan voor het stimuleren van een economie die van waarde is voor de samenleving.
15	Financien: Begroting 2023 (A-agenda alle commissies 24 resp. 31 okt 2022) In de begroting wordt vastgelegd wat de provincie in 2023 wil bereiken, wat de provincie hiervoor gaat doen en hoeveel dit mag kosten.
16	Financiën: Begrotingsneutrale wijzigingen beleidsdoelenraming (07) juli 2022 (C-agenda EFB 12-09-2022) Gedeputeerde Staten kunnen binnen de door Provinciale Staten vastgestelde begrotingsprogramma's middelen toewijzen aan de verschillende beleidsdoelen. Met dit

	besluit worden interne wijzigingen hierop administratief binnen de programmabegroting verwerkt.
17	Infrastructuur: Integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur (iMPI) 2023–2030 (A-agenda M&B 31–10–2022) Het integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur (iMPI) 2023–2030 geeft inzicht in de geprogrammeerde onderhouds- en vervangingsmaatregelen en de maatregelen ter verbetering en/of uitbreiding van de provinciale infrastructuur en de benodigde financiering.
19	P&C cyclus: Begrotingsindicatoren (Rekeningenc. 15–09–2022) Op verzoek van de Rekeningencommissie hebben GS de indicatoren in de begroting doorgelicht. Het resultaat van dit verbetertraject is een aangepaste set van indicatoren die voortaan in de begroting worden vermeld en die doorlopend in het reguliere planning- en controlproces worden herijkt.
20	Verkeersveiligheid: Ingekomen brief ANWB over expertmeeting verkeersveiligheid en gedrag 12–09–2022 (expertmeeting M&B 12–09–2022)
21	Bodemdaling: Agenderingsverzoek PvdA C naar B notitie bodemdaling in Veenweidegebied Randstedelijke Rekenkamer (B-agenda NLG 26–09–2022)
22	Natuur: Agenderingsverzoek PvdD C naar B Startnotitie Nationaal Programma Landelijk Gebied (B-agenda NLG 26–09–2022)
23	Water: Gezamenlijke reactie Waddenprovincies op uitvraag derde tranche PAGW (Programmatische Aanpak Grote Wateren) (C-agenda NLG 26–09–2022) De ministeries van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en van Infrastructuur en Waterstaat hebben aan de betrokken provincies en overige partners een brief gestuurd over de financiering van maatregelen voor de grote wateren in Nederland, waaronder de Waddenzee. Voor de Waddenzee sturen Gedeputeerde Staten van Fryslân een aanbod in een brief mede namens ons college. De Programmatische Aanpak Grote Wateren (PAGW) is het programma waarmee het Rijk, zoveel mogelijk in samenwerking met medeoverheden en andere belanghebbenden in de regio's werkt aan toekomstbestendige grote wateren zoals de Waddenzee.
24	Water: Wijziging vijfde openstelling UvR subsidie Kennisontwikkeling Bodem en Water Noord-Holland 2017 (C-agenda NLG 26–09–2022) De waterschappen en provincie stimuleren agrariërs om de water- en bodemkwaliteit te verbeteren. Hiervoor is onder andere de Uitvoeringsregeling subsidie Kennisontwikkeling Bodem en Water Noord-Holland 2017 in het leven geroepen. Met deze uitvoeringsregeling kunnen studieprojecten en coaches gesubsidieerd worden die bijdragen aan de kennisopbouw en bewustwording bij agrariërs. De waterschappen stellen hiervoor geld beschikbaar, de provincie voert de regeling uit. Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en waterschap Amstel Gooi en Vecht stellen respectievelijk € 80.000 en € 49.000 extra beschikbaar voor hun beheersgebieden. Gedeputeerde Staten hebben in het

	verlengde hiervan besloten de subsidieplafonds met deze bedragen te verhogen. Ook is op verzoek van de waterschappen de openstellingstermijn verlengd tot en met 26 oktober 2023.
25	Water: Zienswijze PS ontwerp meerjarenbegroting 2022 – 2023 Gemeenschappelijk Orgaan Hollandse Waterlinies (A-agenda NLG 26-09-2022) De provincie Noord-Holland is deelnemer in het Gemeenschappelijk Orgaan Hollandse Waterlinies. Op grond van artikel 48 van de Wet gemeenschappelijke regelingen is Provinciale Staten bevoegd een zienswijze in te dienen op de begroting van dit Gemeenschappelijk Orgaan. Aangezien de begroting geen vragen oproept stelt het college van Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten voor om geen zienswijze in te dienen.
26	Gezondheid en leefbaarheid: Informatievoorziening VTH bij provinciale bedrijven (B-agenda NLG 05-09-2022) Het college van Gedeputeerde Staten informeert tweemaandelijks voorafgaand aan de vergadering van de commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid over de ontwikkelingen op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) bij bedrijven die onder provinciaal bevoegd gezag vallen. Hieronder vallen ook Tata Steel en Harsco Metals

Concept-agenda PS-vergadering

Datum	10 oktober 2022
Tijd	Aanvang 13:00 uur
Locatie	Statenzaal
Voorzitter	A.Th.H. van Dijk
Toelichting	Live volgen of terugkijken kan via: https://noord-holland.stateninformatie.nl

- 1 **Opening en mededelingen.**
- 2 **Vaststelling agenda en regeling van werkzaamheden.**
- 2.a **Actualiteiten (onder voorbehoud van instemming Provinciale Staten).**
Het Statenlid dat een verzoek tot het houden van een actualiteit wil doen, dient dit verzoek in bij de griffie, uiterlijk op vrijdag voorafgaand aan de vergadering om 12.00 uur.
- 3.a **Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding.**
- 3.b **Lijst geheimhouding PS.**
- 4 **Vaststelling notulen en besluitenlijst van de Statenvergadering van 19 september 2022**
- 5 **Vaststelling Strategische Statenagenda.**
- 6 **Vaststelling lijst ingekomen stukken.**
- 7 **Voortgangslijst van moties.**
- 8 **Voorlopig aangemerkt als hamerstuk.**
Indien de commissie of het presidium besluit dat het een hamerstuk is, dan wordt het punt bij de hamerstukken gevoegd.
- 9 **EFB: Controleprotocol controle jaarrekening 2022.**

- 10 **EFB: Legesverordening 2023 en tarieventabel 2023.**
- 11 **EFB: Naar een toekomstbestendig Randstedelijke Rekenkamer**
- 12 **EFB: Zienswijze PS ontwerp meerjarenbegroting 2022–2023 Gemeenschappelijk Orgaan Hollandse Waterlinies.**
- 13 **EFB: Initiatiefvoorstel PvdD en CU inzake Noord–Holland Impact; 16 voorstellen voor het stimuleren van een economie die van waarde is voor de samenleving.**
- 14 **Vragenuur.**
Het Statenlid dat tijdens het vragenuur mondelinge vragen wil stellen, dient deze vragen in bij de griffie, uiterlijk op vrijdag voorafgaand aan de vergadering om 13.00 uur.
- 15 **Indien aan de orde: advies GS motie(s) Vreemd aan de Orde van de Dag.**
- 16 **Gebundelde stemming van alle moties, amendementen en voordrachten.**
- 17 **Sluiting.**

Aan
Presidium
Kopie aan

Bijlagen: 3

Uw contactpersoon
E. Krijgsman
AD/STG

Telefoonnummer +31235143288
krijgsmene@noord-holland.nl

**Betreft: Bezwaar tegen PS-besluit 20-2022 'kennisgevingen
referendumverzoek' en vertegenwoordiging PS bij hoorzitting HAC** **Memo**

7 september 2022

1 | 2

Voorstel

Het presidium wordt voorgesteld om:

- Kennis te nemen van het ingebrachte bezwaar tegen PS-besluit 20-2022, van 23 mei 2022 inzake 'kennisgevingen referendumverzoeken Eerste partiële herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 en Omgevingsverordening Noord-Holland 2022' door de stichting Windalarm bij de Hoor- en Adviescommissie (HAC);
- Te bekrachtigen om vertegenwoordiging van Provinciale Staten door de Statengriffier en plv. Statengriffier met ondersteuning van ambtenaren van Beleid en van Concernzaken (Juridische Zaken) te laten verzorgen;
- Kennis te nemen van het ingebrachte verweerschrift bij de HAC ten behoeve van de hoorzitting op donderdag 22 september a.s.

Toelichting

Op 24 juli jl. is bij de Noord-Hollandse Hoor- en Adviescommissie (HAC) een bezwaarschrift binnengekomen van de stichting Windalarm tegen PS-besluit 20-2022 inzake 'kennisgevingen referendumverzoeken Eerste partiële herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 en Omgevingsverordening Noord-Holland 2022'. Dit PS-besluit is vatbaar voor bezwaar en wordt daarom inhoudelijk behandeld door de HAC.

Dat betekent dat Provinciale Staten tijdens de hoorzitting vertegenwoordigd moeten worden. Voorgesteld wordt om vertegenwoordiging van PS door de Statengriffier en plv. Statengriffier, met ondersteuning van ambtenaren van Beleid en van Concernzaken (Juridische Zaken) te laten verzorgen. Op eenzelfde wijze is PS eerder vertegenwoordigt geweest bij de bezwaarprocedure tegen de afwijzing van de kennisgeving voor het referendumverzoek over de RES 1.0.

De openbare hoorzitting van de HAC is op donderdagochtend 22 september om 10.00 uur in het provinciehuis (Paviljoen Welgelegen).

Ter voorbereiding op de hoorzitting zijn aan de HAC alle relevante documenten die tot het PS-besluit geleid hebben toegezonden en is een verweerschrift opgesteld. Dit verweerschrift treft u aan in de bijlage.

AWB-BEZWAAR

Provinciale Staten van Noord-Holland,
ter attentie van de secretaris van de Hoor- en adviescommissie,
Postbus 3007, 2001 DA Haarlem.

Amsterdam, 24 juli 2022

Van:
Windalarm
Joost de Groot
Wim Noordhoekkade 678
1087 NJ Amsterdam
Tel: +31 6 146 911 84

Geachte secretaris van de Hoor- en Adviescommissie,

Hierbij maak ik bezwaar tegen 'Besluit van Provinciale Staten van Noord-Holland, nr. 20-2022, van 23 mei 2022 inzake kennisgevingen referendumverzoeken Eerste partiële herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 en Omgevingsverordening Noord-Holland 2022', zoals gepubliceerd op 23 juni 2022 in het Provinciaal blad van Noord-Holland, Jaargang 2022, nummer 7525.¹

Besluit onvoldoende en foutief gemotiveerd

In het bovengenoemde besluit wordt een tweetal referendaverzoeken afgewezen omdat provinciale staten van mening is dat zich een uitzonderingsgrond voordoet.

In het besluit wordt gemotiveerd waarom deze uitzonderingsgrond van toepassing is. De gebruikte argumenten kloppen niet of zijn onvoldoende onderbouwd om als voldoende zwaarwegend te beschouwen om gebruik te maken van de uitzonderingsgrond.

Doordat de motivering niet of onvoldoende valide is, kan de uitzonderingsgrond niet worden ingeroepen en dienen de referendumverzoeken alsnog gehonoreerd te worden.

Hieronder een opsomming van de gebruikte motieven, met daarbij ons commentaar:

Beoordelingsvrijheid

- wij hebben ruime beoordelingsvrijheid bij toepassing van de uitzondering, zoals opgenomen in artikel 5, tweede lid, onderdeel n van de Referendumverordening;

Provinciale Staten hebben een beoordelingsvrijheid, maar geen **ruime** beoordelingsvrijheid. Immers, het referendumverzoek zal altijd gaan over een beslissing die kort ervoor met een politieke

¹ <https://zoek.officiëlebekendmakingen.nl/prb-2022-7525.html>

meerderheid is aangenomen. Derhalve zal de meerderheid in PS in de basis geen positieve houding hebben ten opzichte van een referendum. Er dient dus een zeer concrete en overduidelijke motivering te zijn om een uitzondering in te roepen. PS hebben juist een **zeer beperkte** beoordelingsvrijheid.

Hogere regelgeving

- de Omgevingsverordening vindt grondslag in hogere regelgeving. Op grond van de Omgevingswet zijn wij verplicht om een Omgevingsverordening vast te stellen;

Hierover schrijft de Referendumcommissie: *“De commissie stelt vast dat het bij de voornoemde besluiten, anders dan bij RES 1.0, gaat om eigen regels van de provincie.”*

En: *“als PS ook bij een voortgaand referenduminitiatief menen dat uitvoering geen uitstel lijden kan. Dan kan conform art. 11, lid 3 van de verordening worden besloten tot inwerkingtreding van de nog altijd mogelijk aan een referendum onderworpen besluiten.”*

Uit de argumentatie van de referendumcommissie blijkt dat bovenstaande constatering van PS niet klopt, en dat het in ieder geval de uitvoering van een referendum niet onmogelijk maakt, onder andere omdat dit soort situaties in de referendumverordening is voorzien.

Tevens is dit argument in zijn geheel niet van toepassing op het referendumverzoek voor de wijziging van de huidige Omgevingsverordening.

Klimaatdoelen

De volgende punten uit de uit de motivering worden gezamenlijk behandeld, omdat ze allen gaan over de realisatie van klimaatdoelen:

- wij en Gedeputeerde Staten zijn de RES 1.0 (Regionale Energiestrategie) voor Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid overeengekomen met de RES-partners (medeoverheden) waarin concrete afspraken zijn vastgelegd over de maatregelen in Noord-Holland;

- de opwarming van de aarde is nu wereldwijd merkbaar. De uitstoot van broeikasgassen door de mens is onmiskenbaar de oorzaak. Ook is duidelijk dat de grens van 1,5 graad temperatuurstijging bereikt wordt over ongeveer tien jaar. Dat is tien jaar eerder dan verwacht. Binnen drie jaar na heden moet de opwarming onder de 1,5 graden worden gehouden, anders komen er kettingreacties die de temperatuur doen stijgen met 5/6 graden met alle gevolgen van dien. Dit alles staat in het nieuwste rapport van IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change), het klimaatpanel van de Verenigde Naties. Snelheid in het nemen van maatregelen is dus geboden.;

- het Klimaatakkoord van het kabinet d.d. 28 juni 2019 geeft een duidelijke deadline voor maatregelen die ook worden genoemd in het IPCC rapport. Zo moet in 2030 in de 30 RES-regio's gezamenlijk 35 TWh (Terrawattuur) duurzame energie uit zon en wind op land zijn gerealiseerd. Met andere woorden: de zonne- en windparken moeten in 2030 gebouwd en operationeel zijn. Met de gezamenlijke partners is afgesproken dat van deze 35 TWh er 6,3 in Noord-Holland kunnen worden opgewekt in circa 70 zoekgebieden;

- het Klimaatakkoord bevat ook de deadline dat op uiterlijk 1 januari 2025 omgevingsvergunningen voor wind- en zonneparken moeten zijn verleend om deze doelstellingen te kunnen behalen;

- vanwege deze laatstgenoemde deadline dient het nieuwe, ruimere windenergieregime zo snel mogelijk in werking te treden. Er dient immers in 2,5 jaar na heden van globale zoekgebieden tot feitelijke projectlocaties en vervolgens vergunde projecten te komen;

Bovenstaande punten wekken de suggestie dat de projecten die niet meer mogelijk zouden zijn indien de door Windalarm gewenste maatregelen blijven bestaan, onze klimaatdoelen niet worden gehaald.

Nergens in de motivatie wordt deze gesuggereerde impact onderbouwd.

We bekijken dit nader.

Klimaatakkoord

In het klimaatakkoord is afgesproken dat op land 35 TWh hernieuwbare elektriciteit opgewekt dient te worden uit grootschalige zon- en windprojecten² (hernieuwbaar op land):

	49% basispakket	55%
Wind op zee	49 TWh	120 TWh
Hernieuwbaar op land (> 15 kW)	35 TWh	
Overige hernieuwbare opties (incl. CO ₂ vrij regelbaar vermogen) ⁸²	PM	
Totaal	84 TWh	

Daarnaast wordt er 49 TWh op zee opgewekt. Dit komt samen tot de 84TWh, benodigd om de doelstelling van 49% CO₂ reductie te halen.

Inmiddels is/wordt de doelstelling verhoogd van 49% naar 55%.

Hier is in het klimaatakkoord reeds in voorzien. Hierover staan de volgende afspraken met betrekking tot Wind-op-land: (pag 181/182)

Indien er de komende jaren wordt besloten tot een verhoging van de productie van hernieuwbare elektriciteit omdat er meer elektrificatie in andere sectoren plaatsvindt, of indien het kabinet besluit tot ophoging van de nationale ambitie naar 55% CO₂-reductie in 2030, gelden de volgende randvoorwaarden:

- a. Besluitvorming over extra Wind op Zee en Hernieuwbaar op Land is in 2021 benodigd met het oog op tijdige realisatie hiervan voor 2030.

(...)

- d. Partijen zijn bereid om het gesprek aan te gaan over een eventuele verhoging van de ambities voor Hernieuwbaar op Land, onder de voorwaarden dat allereerst wordt gekeken naar de mogelijkheden voor Wind op Zee en kleinschalig zon. Inspanningen van decentrale overheden die leiden tot meer dan 7 TWh kleinschalig zon (zoals lokale stimuleringsregelingen) tellen daarbij mee voor deze opgave.

De voortgang van de realisatie van deze 35 TWh wordt gedaan door het PBL.

Het PBL publiceerde op 9 december 2021 de Monitor RES 1.0³. Daarin schrijft het PBL (P13), verwijzend naar bijgevoegde figuur 1:

“de bandbreedte in deze *Monitor RES 1.0* bedraagt 35-46 TWh, met een middenwaarde van 41 TWh. De onderwaarde is daarmee ongeveer gelijk aan de prognose voor 2030 in de Klimaat- en Energieverkenning (KEV) van 2021 (PBL et al. 2021a): 35,4 TWh.”

²

<https://www.klimaatakkoord.nl/binaries/klimaatakkoord/documenten/publicaties/2019/06/28/klimaatakkoord/klimaatakkoord.pdf> pagina 158

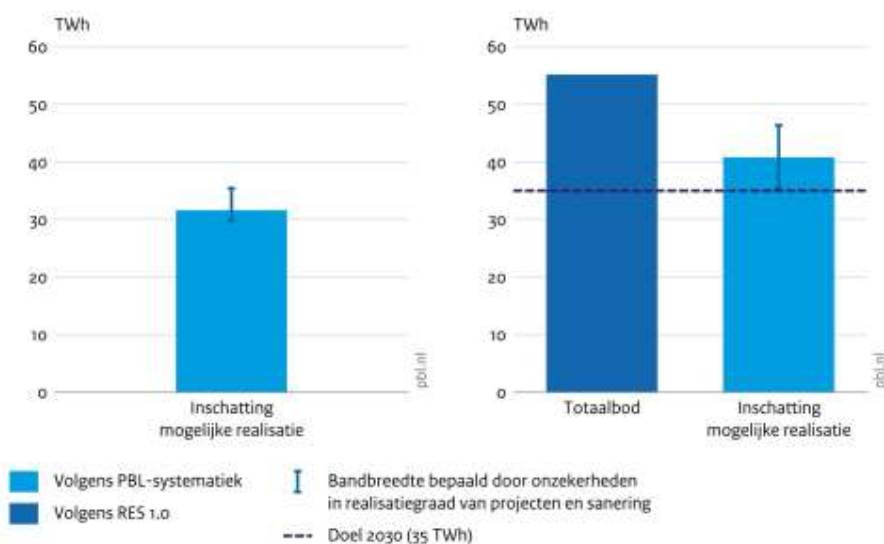
³ <https://www.pbl.nl/publicaties/monitor-res-1.0>

Figuur 1

Productie hernieuwbare elektriciteit op basis van RES 1.0, 2030

Huidig (2021) en pijplijn (peildatum 1 januari 2021)

Totaalbod en doelbereik

Bron: CBS, RVO.nl, WindStats, Certiq, Regionale Energie Strategieën 1.0; bewerking PBL

Tevens kwam op 12 mei de jaarlijkse monitor Wind op Land uit van het RVO⁴: “De windprojecten die in 2021 op land zijn opgeleverd, hebben een totaal vermogen van 1.109 MW. Dit is de grootste stijging in één jaar tot nu toe. De verwachting is dat Nederland eind 2023 in totaal 6.190 MW aan windvermogen heeft. De doelstelling uit het Energieakkoord wordt hiermee behaald.”

Conclusie: Landelijk ligt alles op schema om de klimaatdoelen te halen en te overtreffen. De stelling van PS dat klimaatdoelen niet worden gehaald indien een raadgevend referendum wordt georganiseerd (terwijl de inwerkingtreding van de verordeningen evt. niet hoeft te worden uitgesteld), is dus onwaar. Deze punten vormen dus ook onvoldoende motivatie voor het rechtvaardigen van een beroep op de uitzonderingsgrond van spoedeisend belang.

Verder verwijst de motivering naar het doel van de provinciale RES van 6,3 TWh. De motivering suggereert dat een raadgevend referendum deze doelstelling in gevaar brengt.

Er wordt niet aangegeven waarom het niet halen van deze doelstelling (terwijl de landelijke doelstelling van 35TWh niet in gevaar is) een dusdanig groot probleem is, dat het leidt tot spoedeisendheid.

Op welke wijze deze doelstelling dan in gevaar komt wordt niet nader onderbouwd.

In de RESsen van Noord-Holland Noord⁵ en Noord-Holland Zuid⁶ treffen we de volgende informatie:

⁴ <https://www.rvo.nl/nieuws/grootste-stijging-windenergie-op-land-tot-nu-toe>

⁵ <https://energieregionhn.nl/app/uploads/2021/07/nhn-res-1-20210707.pdf>

⁶ <https://energieregionhz.nl/app/uploads/2021/07/nhz-res-1-20210708.pdf>

- De RES NHN draagt voor 3,6 TWh bij aan de totale 6,3 TWh.
- Er wordt reeds voor 2,1 TWh opgewekt.
- De extra opwek die nog gerealiseerd moet worden is 1,5 TWh (=1500 GWh)
- Deze opwek is verdeeld tussen zonne- en windenergie.
- Het aandeel windenergie in deze 1500 GWh is $36 + 88 = 124 \text{ GWh}$ (=0,124 TWh)

- De RES NHZ draagt voor 2,7 TWh bij aan de totale 6,3 TWh.
- Er wordt reeds voor 0,7 TWh opgewekt.
- De extra opwek die nog gerealiseerd moet worden is 2 TWh (=2000 GWh)
- Deze opwek is verdeeld tussen zonne- en windenergie, met een totale maximale potentie van 2281 GWh.
- Het aandeel windenergie is min. $209 + 38 = 247$ GWh en max. $209 + 75 = 284$ GWh
- Dit is min. 0,25 en max 0,28 TWh
- Voor de realisatie van alle nieuwe opwek zijn 32 zoekgebieden aangewezen.

De hoeveelheid potentiële wind in de beide RESsen bedraagt dus $0,124 + 0,284 = 0,43$ TWh.

(Merk op dat door overprogrammering in de RES NHZ wellicht ook niet alles gerealiseerd hoeft te worden om tot 6,3 TWh te komen.)

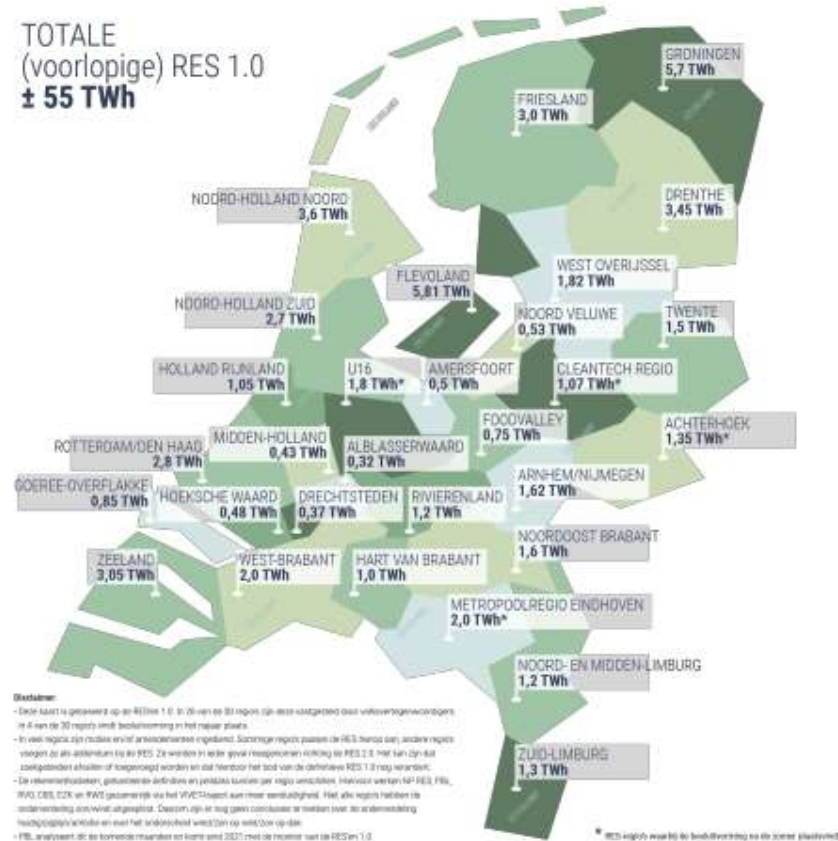
Van deze 0,43 TWh is in de argumentatie niet aangegeven welk deel eventueel in gevaar zou komen indien de gewenste regelingen actueel zouden blijven.

Bod in verhouding tot doelstelling

Uit de tekst van de argumentatie kan de indruk ontstaan dat de het bod van 6,3 TWh een onderdeel is van de landelijke doelstelling van 35 TWh. (Lees: Als NH niets levert, komen we tot 27,7 TWh). Dat is niet correct. Het bod van 6,3 TWh is bod binnen de landelijke RES (Bod van 3,6 TWh van NHN en 2,7TWh van NHZ).

Hieronder een overzicht⁷ van de het Nationaal Programma RES met alle biedingen:

Ontwikkeling van het bod

Uit het overzicht blijkt dat het 6,3 TWh bod onderdeel is van het totale RES bod van 55 TWh om de klimaatdoelstelling van 35 TWh te halen. (Zie ook de kolom 'totaalbod' in de grafiek van het PBL, eerder in dit document)

De methodiek van de RES heeft het ook in zich dat er nog zoekgebieden af zullen vallen, om verschillende redenen.

Conclusie is dat het niet realiseren van (een deel van) de 0,43 TWh in NH nieuw te realiseren Wind op Land geen problemen veroorzaakt om de Klimaatdoelstelling van 35 TWh te halen.

Het argument van PS is echter nog zwakker. Zij geven namelijk aan dat alleen al het houden van een (slechts raadgevend) referendum zal leiden tot zoveel onzekerheid dat het halen van de doelstellingen al in gevaar komt.

Er is op geen enkele manier onderbouwd op welke wijze dit zal leiden tot het niet halen van de klimaatdoelen.

Laat staan hoe dat vervolgens zou moeten leiden tot een beroep een uitzonderingsgrond.

⁷ <https://www.regionale-energiestrategie.nl/documenten/handlerdownloadfiles.ashx?idnv=1997182> (p14)

Tijdspad

De volgende argumenten gaan grotendeels over het tijdspad, dat niet gehaald zou worden als de referendumaanvraag wordt gehonoreerd.

- een referendumprocedure zou nadelige gevolgen hebben gehad voor het tijdspad van de ruimtelijke plannen en omgevingsvergunningsaanvragen inzake windprojecten. In dat geval zouden de RES-regio's in Noord-Holland de deadlines van 1 januari 2025 voor vergunningverlening en die van 2030 voor operationele parken niet halen met mogelijke interventie van het Rijk als gevolg;

Dit bouwt voort op de niet onderbouwde en eerder in dit bezwaarschrift ontkrachte argumenten dat klimaatdoelen niet gerealiseerd worden door de organisatie van een (raadgevend) referendum. Zodoende is ook dit argument niet relevant. Bovendien wordt gesuggereerd dat een interventie van het Rijk een onwenselijk gevolg is. Dit is ook niet onderbouwd.

- het dringende belang is ook gelegen in de bestuurlijke betrouwbaarheid van de provincie ten opzichte van onze RES-partners en ten opzichte van het Rijk. De eerste partiële herziening van de OVN2020 en de OV NH2022 zijn noodzakelijk om de afspraken uit het Klimaatakkoord, die de provincie binden, tijdig te realiseren;

Ook dit argument bouwt voort op de niet onderbouwde en eerder in dit bezwaarschrift ontkrachte argumenten dat klimaatdoelen niet gerealiseerd worden door de organisatie van een (raadgevend) referendum. Zodoende is ook dit argument niet relevant. Als er een referendumverordening is in de provincie, dan moet je er als bewoner op kunnen vertrouwen dat je daar een beroep op kunt doen.

Tevens geldt dat eerdere toezeggingen aan RES-partners zijn gedaan in de wetenschap dat besluitvorming rond de omgevingsverordeningen nog niet was afgerond. Doordat besluitvorming nog niet was afgerond, had de provincie er rekening mee moeten houden dat in deze besluitvorming ook een referendumaanvraag ingediend kan worden. Van die fout/omissie mag dit referendumverzoek nu geen slachtoffer worden.

Ook hebben PS op geen enkele wijze aangetoond dat de RES partners de bestuurlijke betrouwbaarheid inderdaad minder groot vinden, indien PS ervoor kiezen om de besluitvorming in de provincie te laten verlopen volgens de democratisch tot stand gekomen afspraken, zoals o.a. de mogelijkheid om een referendum te organiseren.

Blijkbaar vinden PS de bestuurlijke betrouwbaarheid richting RES-partners belangrijker dan bestuurlijke betrouwbaarheid richting eigen bewoners. Deze keuze wordt door deze 'volksvertegenwoordigers' onvoldoende/niet onderbouwd.

- het feit dat de besluitvorming over de eerste partiële herziening van de OVN2020 en de OV NH2022, en de bijbehorende kennisgevingen, eerder met twee maanden is uitgesteld, doet aan het voorgaande niets af. Wij willen zorgvuldige besluiten nemen die niet strijdig zijn met aankomend landelijk beleid. Het uitstel is gevraagd in verband met verwacht landelijk beleid over wind op land dat mogelijk gevolgen zouden hebben voor de inhoud van de partiële herziening en OV NH2022. Gedurende deze periode van twee maanden is er echter nog geen duidelijkheid gekomen over landelijk beleid ten aanzien van Wind van Land.

Dit argument komt voort uit de noodzaak die Provinciale Staten zag om vlak voor de verkiezingen een manier te vinden om het afwijzen van deze referendumverzoeken niet vlak voor de verkiezingen te hoeven doen. Zodoende is er landelijk ingediende motie, waarin gemeentes werden opgeroepen

om terughoudend te zijn met het plaatsen van Windturbines in afwachting van nieuwe normen, gebruikt om te veinzen dat er behoefte was aan meer duidelijkheid. Deze motie is overigens aangenomen door de Tweede Kamer, en pleit er extra voor om in deze fase vooral geen windturbines dicht bij bewoning toe te gaan staan, zoals PS nu wel heeft gedaan.

Om de niet realistische vrees van een van de eerdere argumenten over de vrees voor het ingrijpen door het Rijk nog verder te ontkrachten: Het aannemen van de motie om terughoudend te zijn met plaatsen van Windturbines maakt dat 'ingrijpen door het Rijk' hoogst onwaarschijnlijk is.

- Dit maakt echter wel dat, door het uitstel, het belang om de twee besluiten te nemen inmiddels nog dringender is geworden.

Er wordt in bovenstaande argument op geen enkele wijze duidelijk gemaakt welke toegenomen urgentie er is. Wat had er in die twee maanden dan al gedaan kunnen worden/ wat is er in die twee maanden wel of niet gebeurd, dat maakt, dat het provinciaal belang 'nog dringender' is geworden?

- ons onderhavig besluit wijkt af van het advies van de referendumcommissie. De referendumcommissie is van oordeel dat een eventuele vertraging die een referendum over de besluiten zou betekenen als zodanig niet direct andere overheden of partners zou raken en dat de extra tijdsdruk uitvoering van de besluiten niet per se onmogelijk zou maken. Feitelijk is in het advies van de referendumcommissie niet ingegaan op mogelijke dringende provinciale belangen en de beoordelingsvrijheid die PS toekomt bij het onderhavige besluit. Wij constateren dat de uitzonderingsgrond voor meerdere redenen interpretabel is. Bovenstaande overwegingen geven een invulling van de beoordelingsvrijheid waarin wordt uitgegaan van een andere benadering van de vertraging en tijdsdruk. De uitzonderingsgrond is bij de afwijzing van een eerdere kennisgeving over de RES 1.0 ook toegepast. Daar ging het over de klimaatplannen – weliswaar vastgelegd in de RES 1.0 – maar nu hebben de besluiten ook een direct raakvlak met het klimaat. Als besloten zou worden dat de besluiten referendabel zijn, ook als daarbij besloten zou worden tot inwerkingtreding van de nog aan een mogelijk referendum onderworpen besluiten, zal de onzekerheid bij gemeenten en initiatiefnemers over de toepasselijke provinciale regels naar verwachting leiden tot vertraging in de realisatie van de genoemde windprojecten en zal dit de uitvoering van de RES 1.0 bemoeilijken. Dit is gelet op de harde doelstelling en deadline in het Klimaatakkoord voor ons niet aanvaardbaar.

Een advies van de referendumcommissie is juist van belang om goed te begrijpen hoe bepaalde uitzonderingsgronden geïnterpreteerd dienen te worden. Wij zien hier slechts gelegenheidsargumenten om te voorkomen dat een politiek ongewenst resultaat gerealiseerd zou kunnen worden. En dat is *juist* bij een referendumverzoek erg kwalijk. Daar *wil* de groep aanvragers juist dat een politiek ongewenst resultaat overwogen wordt.

Uiteindelijk beroepen PS zich erop dat het referendum 'naar verwachting' zal leiden tot vertraging vanwege onzekerheden bij gemeenten en initiatiefnemers. Waar deze verwachting op gebaseerd is wordt niet duidelijk gemaakt.

De 'onzekerheid' die er optreedt voor gemeenten en initiatiefnemers wordt ook niet verder uitgewerkt. En al helemaal niet hoe deze onzekerheid zich verhoudt tot de onzekerheid van het überhaupt ontbreken van windturbinenormen op dit moment.

Al met al maken ook dat deze argumenten in zijn geheel niet of tenminste onvoldoende aantonen dat er een beroep gedaan kan worden op een uitzonderingsgrond voor het afwijzen van de referendumverzoeken.

Overige overwegingen

De overige overwegingen kunnen wij alleen maar onderschrijven.

Advies Referendumcommissie

In de laatste alinea van dit deel staat geschreven:

Met een goed advies van de referendumcommissie kunnen de Staten hun voordeel doen, maar soms kan anders worden besloten. Als er vanuit de politieke sfeer, binnen de Staten, een andere politieke afweging speelt, kan van het advies van de referendumcommissie worden afgeweken.

Dit is direct de grootste reden om dit referendum *wel* te houden. De politieke sfeer die er heerst, is er blijkbaar een van een verheven arrogantie en gevoel van superioriteit, waarbij niet meer gekeken hoeft te worden naar de inhoudelijke juistheid van argumenten. Een sfeer waarbij een rechtmatig beroep op een provinciale regeling verhinderd mag worden, indien de aanvragers niet van dit superieure gedachtengoed overtuigd zijn.

Wij kunnen niet anders concluderen dat het een beschamende vertoning is geweest, om te zien hoe PS zich hier onder deze referenda proberen uit te worstelen.

Beginselen van behoorlijk bestuur

Het bestuursorgaan schendt met haar hiervoor beschreven handelwijze meerdere beginselen van behoorlijk bestuur, in het bijzonder het motiveringsbeginsel. Ook andere beginselen werden echter geschonden.

Op grond van artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) dient het bestuursorgaan alle relevante feiten en belangen te hebben onderzocht en betrokken bij haar beslissing. Hiervan is onmiskenbaar geen sprake geweest bij het besluit tot afwijzing van het referendumverzoek.

Door de beschreven handelwijze van PS wordt de burger mogelijkheden ontnomen om voor zijn/haar belang op te komen. Door haar opstelling in het debat over verruiming van de mogelijkheden tot plaatsing van windturbines en zelfs raadpleging van burgers op oneigenlijke gronden verhindert, wordt de schijn van vooringenomenheid en zelfs partijdigheid gewekt.

In artikel 3.47 van de Awb staat voorts dat het te nemen besluit moet rusten op een draagkrachtige motivering. De motivering moet het besluit dragen en moet het besluit kunnen verklaren. De feiten moeten kloppen en de motivering moet logisch en begrijpelijk zijn.

Verwezen naar al hetgeen daarover in het voorgaande is geschreven, zijn de hiervoor genoemde beginselen geschonden.

Conclusie

Zoals in dit bezwaar naar voren is gebracht blijken de door PS aangevoerde argumenten om een uitzonderingsgrond in te roepen niet te kloppen en onvoldoende zwaarwegend.

Zodoende verzoeken wij te concluderen dat de beslissingen om de referendumverzoeken af wijzen niet correct zijn, en dat deze verzoeken alsnog moeten worden toegewezen.

Hoogachtend,

Namens Windalarm,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Joost de Groot', written in a cursive style.

Joost de groot

Wim Noordhoekade 678

1087NJ Amsterdam

+31 6 146 911 84

Bijlagen:

1. Besluit van Provinciale Staten van Noord-Holland, nr. 20-2022, van 23 mei 2022 inzake kennisgevingen referendumverzoeken Eerste partiële herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 en Omgevingsverordening Noord-Holland 2022
2. Advies referendumcommissie

Besluit van Provinciale Staten van Noord-Holland, nr. 20-2022, van 23 mei 2022 inzake kennisgevingen referendumverzoeken Eerste partiële herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 en Omgevingsverordening Noord-Holland 2022

Provinciale Staten van Noord-Holland;

Gelezen de voordracht van het Presidium van 7 maart 2022;

Gelet op artikel 11 van de Referendumverordening Noord-Holland 2018;

Besluiten:

1. dat het besluit tot vaststelling van de Eerste partiële herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 niet referendabel is gelet op artikel 5, tweede lid, onderdeel n van de Referendumverordening Noord-Holland 2018;
2. dat het besluit tot vaststelling van de Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 niet referendabel is gelet op artikel 5, tweede lid, onderdeel n van de Referendumverordening Noord-Holland 2018.

Referendum in Noord-Holland

Noord-Holland biedt inwoners sinds 1995 de mogelijkheid van een correctief raadgevend referendum over besluiten van Provinciale Staten. De Referendumverordening Noord-Holland 2018 (hierna: Referendumverordening) maakt een referendum in Noord-Holland mogelijk. Een referendum wordt gehouden indien het besluit van Provinciale Staten referendabel is en in 3 fasen voldoende kiesgerechtigden de wens kenbaar hebben gemaakt. De eerste fase is het doen van een kennisgeving voor een referendum. Minimaal 500 kiesgerechtigden in de provincie Noord-Holland moeten deze kennisgeving ondersteunen. Provinciale Staten bepalen of in deze fase eerst of het besluit referendabel is en zo ja of de kennisgeving wordt toegelaten. De volgende stap is het inleidend verzoek. Minimaal 10.000 kiesgerechtigden moeten dit verzoek indienen bij de voorzitter van de referendumcommissie. De laatste stap is het definitieve verzoek. Minimaal 45.000 inwoners moeten dit verzoek steunen. Indien het definitieve verzoek aan alle vereisten voldoet, wordt een referendum georganiseerd.

Toelichting

Aanleiding

Stichting Windalarm heeft bij de provincie aangegeven een verzoek te willen doen tot het houden van een referendum over de afstandsnorm inzake wind op land. De tekst van de verzoeken luidt: *“Concreet gaat het om de maatregelen over de afstand van 600 meter tot bebouwing: deze zou moeten worden vergroot naar 10x de ashoogte van de geplande turbine, en windturbines in bijzondere natuur, zoals NNN gebied, Bijzonder Provinciaal Landschap, Natura2000 moeten onder geen beding worden toege staan. Windturbines zijn immers industriële installaties.”*

“De doelstelling van dit referendum is om aan te tonen aan Provinciale Staten dat de inwoners van Noord Holland geen windmolens willen dichtbij woningen en in waardevolle natuur. In de voorliggende omgevingsverordening worden regels die de provincie leefbaar houden geschrapt, terwijl de bewoners liever zien dat deze worden aangescherpt om de leefomgeving goed te houden/te verbeteren.”

In de Referendumverordening is bepaald dat een referendumverzoek alleen ingediend kan worden als het gaat om een besluit van Provinciale Staten. Stichting Windalarm kiest ervoor om twee referendumverzoeken in te dienen betreffende twee van onze besluiten, namelijk het besluit tot vaststelling van de eerste partiële herziening van de Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 (partiële herziening) en het besluit tot vaststelling van de Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 (OV NH2022). Het initiatief richt zich op beide besluiten, omdat in beide besluiten de hierboven genoemde afstandsnorm geschrapt is, respectievelijk niet opgenomen is.

Kader

De bevoegdheid om na een kennisgeving te beslissen of een besluit referendabel is, hebben wij vastgelegd in artikel 5 van de Referendumverordening.

Een besluit over een kennisgeving ziet op twee aspecten:

1. kan over het desbetreffende besluit een referendum worden gehouden of is sprake van één of meer uitzonderingsgronden (art. 5 van de Referendumverordening)?
2. wordt voldaan aan de eisen voor een geldige kennisgeving (tijdig ingediend, voldoende handtekeningen)?

Tijdens onze vergadering op 23 mei 2022 hebben wij met 28 stemmen voor en 26 stemmen tegen besloten dat het besluit tot vaststelling van de Eerste partiële herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 en het besluit tot vaststelling van de Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 niet referendabel zijn gelet op artikel 5, tweede lid, onderdeel n van de Referendumverordening en zijn wij om die reden niet toegekomen aan het tweede punt (de geldigheid van de kennisgeving).

Motivering

De besluiten zijn genomen om de volgende redenen.

De volgende aspecten en deadlines zijn van belang geweest bij het oordeel van de meerderheid van Provinciale Staten dat met de vaststelling van de Eerste partiële herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 en de Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 spoedeisende en dringende provinciale belangen zijn gemoeid en dat de inwerkingtreding van deze besluiten niet kan worden uitgesteld:

- wij hebben ruime beoordelingsvrijheid bij toepassing van de uitzondering, zoals opgenomen in artikel 5, tweede lid, onderdeel n van de Referendumverordening;
- de Omgevingsverordening vindt grondslag in hogere regelgeving. Op grond van de Omgevingswet zijn wij verplicht om een Omgevingsverordening vast te stellen;
- wij en Gedeputeerde Staten zijn de RES 1.0 (Regionale Energiestrategie) voor Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid overeengekomen met de RES-partners (medeoverheden) waarin concrete afspraken zijn vastgelegd over de maatregelen in Noord-Holland;
- de opwarming van de aarde is nu wereldwijd merkbaar. De uitstoot van broeikasgassen door de mens is onmiskenbaar de oorzaak. Ook is duidelijk dat de grens van 1,5 graad temperatuurstijging bereikt wordt over ongeveer tien jaar. Dat is tien jaar eerder dan verwacht. Binnen drie jaar na heden moet de opwarming onder de 1,5 graden worden gehouden, anders komen er kettingreacties die de temperatuur doen stijgen met 5/6 graden met alle gevolgen van dien. Dit alles staat in het nieuwste rapport van IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change), het klimaatpanel van de Verenigde Naties. Snelheid in het nemen van maatregelen is dus geboden.;
- het Klimaatakkoord van het kabinet d.d. 28 juni 2019 geeft een duidelijke deadline voor maatregelen die ook worden genoemd in het IPCC rapport. Zo moet in 2030 in de 30 RES-regio's gezamenlijk 35 TWh (Terrawattuur) duurzame energie uit zon en wind op land zijn gerealiseerd. Met andere woorden: de zonne- en windparken moeten in 2030 gebouwd en operationeel zijn. Met de gezamenlijke partners is afgesproken dat van deze 35 TWh er 6,3 in Noord-Holland kunnen worden opgewekt in circa 70 zoekgebieden;
- het Klimaatakkoord bevat ook de deadline dat op uiterlijk 1 januari 2025 omgevingsvergunningen voor wind- en zonneparken moeten zijn verleend om deze doelstellingen te kunnen behalen;
- vanwege deze laatstgenoemde deadline dient het nieuwe, ruimere windenergieregime zo snel mogelijk in werking te treden. Er dient immers in 2,5 jaar na heden van globale zoekgebieden tot feitelijke projectlocaties en vervolgens vergunde projecten te komen;
- de periode tussen de inwerkingtreding van de eerste partiële herziening van de OV NH2020 (medio juni 2022) en de inwerkingtreding van de OV NH2022 (op zijn vroegst 1 januari 2023, of mogelijk later als de Omgevingswet niet dan in werking treedt) is daarbij nodig om de procedure richting vergunningverlening tijdig te laten starten;
- daarbij komt dat het oponthoud dat een referendum teweegbrengt, voor onzekerheid zou zorgen bij initiatiefnemers van windturbines en de gemeenten die druk bezig zijn om te voldoen aan de landelijke doelstellingen voor duurzame energie, en dit mogelijk leidt tot uitstel en misschien zelfs afstel van benodigde projecten;
- na inwerkingtreding van de eerste partiële herziening van de OVNH2020 kunnen gemeenten al medio juni 2022 met ons nieuwe, ruimere windregime de zoekgebieden wind en wind+zon uitwerken in hun omgevingsvisies, bestemmings- en/of omgevingsplannen en kunnen initiatiefnemers omgevingsvergunningen aanvragen voor hun windprojecten;
- een referendumprocedure zou nadelige gevolgen hebben gehad voor het tijdpad van de ruimtelijke plannen en omgevingsvergunningaanvragen inzake windprojecten. In dat geval zouden de RES-regio's in Noord-Holland de deadlines van 1 januari 2025 voor vergunningverlening en die van 2030 voor operationele parken niet halen met mogelijke interventie van het Rijk als gevolg;
- het dringende belang is ook gelegen in de bestuurlijke betrouwbaarheid van de provincie ten opzichte van onze RES-partners en ten opzichte van het Rijk. De eerste partiële herziening van de OVNH2020 en de OV NH2022 zijn noodzakelijk om de afspraken uit het Klimaatakkoord, die de provincie binden, tijdig te realiseren;
- het feit dat de besluitvorming over de eerste partiële herziening van de OVNH2020 en de OV NH2022, en de bijbehorende kennisgevingen, eerder met twee maanden is uitgesteld, doet aan

het voorgaande niets af. Wij willen zorgvuldige besluiten nemen die niet strijdig zijn met aankomend landelijk beleid. Het uitstel is gevraagd in verband met verwacht landelijk beleid over wind op land dat mogelijk gevolgen zouden hebben voor de inhoud van de partiële herziening en OV NH2022. Gedurende deze periode van twee maanden is er echter nog geen duidelijkheid gekomen over landelijk beleid ten aanzien van Wind van Land.

Dit maakt echter wel dat, door het uitstel, het belang om de twee besluiten te nemen inmiddels nog dringender is geworden.

- ons onderhavig besluit wijkt af van het advies van de referendumcommissie. De referendumcommissie is van oordeel dat een eventuele vertraging die een referendum over de besluiten zou betekenen als zodanig niet direct andere overheden of partners zou raken en dat de extra tijdsdruk uitvoering van de besluiten niet per se onmogelijk zou maken. Feitelijk is in het advies van de referendumcommissie niet ingegaan op mogelijke dringende provinciale belangen en de beoordelingsvrijheid die PS toekomt bij het onderhavige besluit. Wij constateren dat de uitzonderingsgrond voor meerdere redenen interpreteerbaar is. Bovenstaande overwegingen geven een invulling van de beoordelingsvrijheid waarin wordt uitgegaan van een andere benadering van de vertraging en tijdsdruk. De uitzonderingsgrond is bij de afwijzing van een eerdere kennisgeving over de RES 1.0 ook toegepast. Daar ging het over de klimaatplannen – weliswaar vastgelegd in de RES 1.0 – maar nu hebben de besluiten ook een direct raakvlak met het klimaat. Als besloten zou worden dat de besluiten referendabel zijn, ook als daarbij besloten zou worden tot inwerkingtreding van de nog aan een mogelijk referendum onderworpen besluiten, zal de onzekerheid bij gemeenten en initiatiefnemers over de toepasselijke provinciale regels naar verwachting leiden tot vertraging in de realisatie van de genoemde windprojecten en zal dit de uitvoering van de RES 1.0 bemoeilijken. Dit is gelet op de harde doelstelling en deadline in het Klimaatakkoord voor ons niet aanvaardbaar.

Overige overwegingen van de statenfracties die tegen het besluit hebben gestemd

De statenfracties die tegen het besluit hebben gestemd en van oordeel zijn dat de besluiten wel referendabel zijn, hebben tijdens de beraadslaging in onze vergadering op 23 mei 2022 (de verslagen van de beraadslaging en besluitvorming over dit agendapunt zijn bij dit besluit bijgevoegd) samengevat de volgende overwegingen naar voren gebracht:

- Een referendum is een instrument voor het goed betrekken van inwoners van onze provincie met het doel om meerwaarde voor onze burgers en onze democratie te creëren. De initiatiefnemers hebben zorg over het specifieke onderwerp “wind op land”. De Omgevingsverordening gaat over veel andere belangrijke onderwerpen waaronder de bescherming van de leefomgeving. Een simpele ja/nee-vraag over de gehele Omgevingsverordening past daar niet goed bij;
- Nu het referenduminstrument bestaat, is het niet goed voor het vertrouwen in de politiek om dat nu af te wimpelen, juist en in het bijzonder omdat windmolens een onderwerp is dat zo veel mensen beroert;
- De Noord-Hollander wil om allerlei redenen aan de noodrem trekken in de vorm van een referendum en dat is een middel om bij grote vraagstukken de wil van de inwoners te laten spreken. Deze manier van burgerparticipatie komt het vertrouwen in de overheid en de leefbaarheid van de provincie ten goede;
- Wij hebben nu eenmaal de referendumverordening en nu het zo ver is, zullen we er ook naar moeten handelen. Dan zitten we nog met de eigenlijk onmogelijke uitdaging om een goede referenduvraag te formuleren. Hoe dan ook, deze casus laat al meteen zien dat een referendum misschien sowieso niet, maar op provinciaal niveau gewoon niet een middel is dat we zouden moeten willen;
- We hebben een duidelijk advies van de referendumcommissie dat de besluiten wel referendabel zijn;
- Er is een mogelijkheid in de Referendumverordening opgenomen om de besluiten nu te nemen en in werking te laten treden en af te wachten wat het referendum brengt. Dan kunnen we daarna bekijken of we misschien een ander besluit moeten nemen;
- We moeten de opwekking van duurzame energie op zo’n manier regelen dat mensen geen onredelijke overlast ervaren of gezondheidsrisico’s lopen. De onderzoeken die nu lopen inzake gezondheidseffectscreening moeten betrokken worden bij de definitieve vergunningverlening.
- Dat de energietransitie urgent is en we er snel mee door moeten betekent niet dat het referendum afgewezen moet worden; de referendumverordening biedt burgers immers deze mogelijkheid.
- We hebben in 2018 de Referendumverordening vastgesteld en keer op keer als mensen een verzoek indienen, wordt het weggewuifd. De redenen zijn onnavolgbaar: het is een raadgevend referendum, het agendapunt is de vorige keer uitgesteld dus is het niet spoedeisend en er is één doelstelling voor de totale opwek van 35 Twh in 2030 en geen doelstelling voor windturbines.
- De kiezers worden in de steek gelaten en worden geen gelegenheid gegeven om zich uit te spreken.

Advies referendumcommissie

De referendumcommissie Noord-Holland heeft op 28 februari 2022 ongevraagd advies aan ons uitgebracht ten aanzien van de ingediende kennisgevingen. De referendumcommissie heeft geadviseerd

dat de vaststelling van de eerste partiële herziening OV NH2020 en de OV NH2022 referendabel zijn op grond van de Referendumverordening. De commissie stelt vast dat het bij de voornoemde besluiten, anders dan bij RES 1.0, gaat om eigen regels van de provincie. Eventuele vertraging die een referendum over de besluiten zou betekenen, raakt als zodanig niet direct andere overheden of partners; ook zou weliswaar de tijdsdruk bij de latere uitvoering kunnen toenemen, maar die extra druk zou uitvoering van het besluit niet per se onmogelijk maken. Daarbij komt dat eventuele vertraging niet hoeft op te treden als PS ook bij een voortgaand referenduminitiatief menen dat uitvoering geen uitstel lijden kan. Dan kan conform artikel 11, derde lid, van de Referendumverordening worden besloten tot inwerking-treding van de nog altijd mogelijk aan een referendum onderworpen besluiten. De referendumcommissie meent al met al dat geen overtuigende argumenten aanwezig zijn om te komen tot de conclusie dat de besluiten waarover een kennisgeving is ingediend zo spoedeisend of dringend zijn dat de in artikel 5, tweede lid, onder n genoemde uitzonderingsgrond aanwezig is.

In een kennismakingsbijeenkomst met Provinciale Staten op 28 maart 2022 heeft de referendumcommissie het volgende aangegeven: De uitzonderingsgrond over spoedeisende of dringende provinciale belangen laat ruimte voor interpretatie. Het is een keuze in de Referendumverordening om aan te geven dat als het even niet zint, dat er haast bij is en dat het verder moet. Het gaat om dringende en spoedeisende zaken die echt geen uitstel vergen. Uiteindelijk is het aan Provinciale Staten om er de gezaghebbende interpretatie aan te geven.

Met een goed advies van de referendumcommissie kunnen de Staten hun voordeel doen, maar soms kan anders worden besloten. Als er vanuit de politieke sfeer, binnen de Staten, een andere politieke afweging speelt, kan van het advies van de referendumcommissie worden afgeweken.

Conclusie

Een meerderheid van Provinciale Staten heeft om de redenen onder het kopje "*Motivering*" geoordeeld dat, gelet op het karakter van de besluiten tot vaststelling van de Eerste partiële herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 en de Omgevingsverordening Noord-Holland 2022, deze besluiten niet referendabel zijn. De inwerkingtreding en uitvoering van de besluiten kan niet worden uitgesteld vanwege de ermee gemoeide spoedeisende en dringende provinciale belangen. Er is geen gelegenheid om bij de besluitvorming nog de uitkomst van een eventueel referendum af te wachten en te betrekken.

Haarlem, 23 mei 2022.

Provinciale Staten van Noord-Holland,

A.T.H. van Dijk, voorzitter

K. Bolt, statengriffier

Bezwaar

Als u belanghebbende bent, kunt u binnen zes weken na de publicatie van dit besluit in het Provinciaal Blad schriftelijk bezwaar aantekenen.

Het bezwaarschrift kunt u sturen aan Provinciale Staten van Noord-Holland, ter attentie van de secretaris van de Hoor- en adviescommissie, Postbus 3007, 2001 DA Haarlem. Wij verzoeken u om in uw bezwaarschrift het telefoonnummer te vermelden waarop u overdag bereikbaar bent.

Bovenstaand besluit treedt in werking, ook al wordt een bezwaarschrift ingediend. Gelijktijdig met het indienen van een bezwaarschrift kunt u - bij een spoedeisend belang - een voorlopige voorziening vragen bij de voorzieningenrechter van de Rechtbank Noord-Holland. Meer informatie vindt u op www.noord-holland.nl.

Referendumcommissie provincie Noord-Holland

Aan de Provinciale Staten van de provincie Noord-Holland
Aan de Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland

17 mei 2022

Onderwerp: advies vervolg mogelijk referendumproces besluiten OV NH2020 en OV NH2022

Geachte leden van Provinciale en Gedeputeerde Staten,

De Referendumcommissie provincie Noord-Holland (verder: de commissie) heeft begrepen dat op de PS-vergadering van 23 mei aanstaande besloten wordt over de kennisgevingen in het kader van de Referendumverordening Noord-Holland 2018 [verder: de verordening]. Deze kennisgevingen zijn ingediend om een provinciaal raadgevend correctief referendum (strikt genomen: twee referenda) mogelijk te maken over de 1e partiële herziening Omgevingsverordening NH2020 (OV NH2020) en de Omgevingsverordening NH2022 (OV NH2022).

Op 23 mei kunnen PS conform artikel 10 en 11 van de verordening besluiten om a) de kennisgevingen niet toelaatbaar te achten; of b) de kennisgevingen toelaatbaar te achten. In het eerst geval is het referenduminitiatief in beginsel beëindigd. In het tweede geval wordt het referendumtraject vervolgd. Het is deze tweede mogelijkheid waarop dit advies betrekking heeft.

Ons advies betreft twee aspecten: a) de (beschikbaarheid van) de besluiten en b) de ter ondersteuning te verzamelen handtekeningen.

ad a) de besluiten

Bij toelating van de kennisgevingen wordt de mogelijkheid geopend om een inleidend verzoek voor een referendum in te dienen. Kiesgerechtigden kunnen een verzoek om een referendum te houden bij de voorzitter van de referendumcommissie indienen; dat verzoek dient binnen een termijn van vier weken na het tijdstip van bekendmaking van de beslissing te zijn ontvangen (art. 15 verordening). Hierbij is van belang dat de (twee) besluiten waarop het referenduminitiatief betrekking heeft op de kortst mogelijke termijn voor kiesgerechtigden beschikbaar zijn. Immers, een eventueel referendum kan enkel gaan over een genomen besluit en bij de overweging al dan niet steun te verlenen aan een referenduminitiatief moeten kiesgerechtigden van dat besluit kennis kunnen nemen. Het is dan ook van groot belang dat beide besluiten integraal op reguliere wijze worden gepubliceerd in het Provinciaal Blad, of via andere gezaghebbende en voor het grotere publiek eenvoudig toegankelijke communicatiekanalen. Alle andere wijzen van openbaarmaking van de besluiten, of van een van die besluiten, moet problematisch worden geacht, omdat in die gevallen niet evident is dat het hier de uiteindelijke besluiten betreft dan wel omdat in die gevallen extra inspanningen van kiesgerechtigden worden gevraagd.

ad b) de handtekeningen

In het referendumproces is drie maal de eis opgenomen van het verzamelen van ondersteunende handtekeningen, voor de kennisgeving (500), het inleidende verzoek (10.000) en het

definitieve verzoek (45.000). De huidige referendumverordening laat ruimte voor uiteenlopende interpretaties als het gaat om de vraag of een eenmaal gezette handtekening blijft gelden en meetelt bij volgende fasen, of dat per onderscheiden fase apart de mogelijkheid bestaat een ondersteuningshandtekening te zetten en de teller drie keer op nul begint. Op dit punt is helderheid van cruciaal belang, omdat de commissie op enig moment dient vast te stellen of aan de gestelde voorwaarden is voldaan en dient te weten wanneer welke handtekening als geldig mag (mee)tellen. De verordening laat een interpretatie toe van cumulatie van alle handtekeningen en in de provinciale communicatie is melding gemaakt van deze interpretatie, hoewel vanuit een formeel-juridische optiek bezien handtekeningen die gezet zijn in het kader van de kennisgeving niet op een al genomen besluit betrekking hebben en om die reden niet kunnen worden gezien als ondersteuning in de zin van de verordening. Anderzijds is, vanuit een meer praktische optiek (die echter in potentie juridische risico's met zich brengt), de voornoemde meerduideligheid en eerdere communicatie van de kant van de provincie die suggereerde dat van cumulatie sprake zou zijn allicht grond voor gewekte en gerechtvaardigde verwachtingen bij kiesgerechtigden. Een besluit over al dan niet gehele (kennisgeving, inleidend en definitief verzoek) of gedeeltelijke (inleidend en definitief verzoek) cumulatie van handtekeningen van PS dient hoe dan ook op de kortst mogelijke termijn de op dit punt benodigde helderheid en eenduidigheid te creëren, voor met name kiesgerechtigden maar tevens voor de commissie.

Een (provinciaal) referendum vereist procedurele zorgvuldigheid en helderheid, meer nog in een situatie waarin eerdere ervaringen of een gevestigde praktijk met een dergelijk instrument ontbreken. Naar de mening van de commissie dient dan ook, in deze eerste fase van het referendumproces, op de voornoemde punten snel helderheid te worden geschapen. Om die reden heeft de commissie het wenselijk geacht om, voor de PS-vergadering van 23 mei, u met dit advies enige extra informatie en overwegingen aan te reiken die mogelijk bijdragen aan de gewenste zorgvuldigheid.

In de hoop en verwachting dat u bereid en in staat bent bovenstaand (ongevraagd) advies te betrekken in de overwegingen en nadere besluitvorming, en uiteraard bereid tot nader overleg,

hoogachtend,

Referendumcommissie van de provincie Noord-Holland,

Carlen Boonstra
secretaris

Joop van Holsteijn
voorzitter

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Aan het College van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,
Directie Staf AD, sector Statengriffie
t.a.v. K. Bolt

Hoor- en Adviescommissie

Uw contactpersoon

L. Blommestijn

CZ/JZ

Telefoonnummer +31235143513

laarp@noord-holland.nl

1 | 2

Betreft: Bezwaarschrift ingevolge de Algemene wet bestuursrecht

Geacht College,

Op 25 juli 2022 bent u per email bericht over de ontvangst van een bezwaarschrift, afkomstig van J. de Groot. Het bezwaarschrift is gericht tegen uw besluit, waarbij door Provinciale Staten van Noord-Holland besloten is dat de herziening en de vaststelling van de Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 niet referendabel is.

Ik verzoek u om uw besluit te laten verwerpen in een openbare hoorzitting van een Kamer uit de Hoor- en adviescommissie ingevolge de Awb, die zal worden gehouden **op donderdag 22 september 2022 om 10.00 uur** in het Provinciehuis, Dreef 3, locatie Paviljoen. Als u een **pleitnota** opstelt, dan verzoek ik u deze voor de aanvang van de hoorzitting in **zesvoud** over te leggen aan de dienstdoende secretaris.

Bij de hoorzitting nemen we de dan geldende RIVM-richtlijnen in acht. Heeft u vragen over de hoorzitting? Neem dan contact met mij op.

Wilt u

1. de op de zaak betrekking hebbende stukken zo spoedig mogelijk doch uiterlijk **binnen een week** na de datum van verzending van deze brief en
2. het verweerschrift zo spoedig mogelijk, maar in elk geval **vóór 8 september 2022**

toezenden per (interne) post (ondertekend) **en** per e-mail aan de behandelend secretaris van de Hoor- en adviescommissie, Houtplein 33.

Ik verwacht minimaal de volgende stukken:

- een afschrift van het bestreden besluit;
- de aanvraag die aan dat besluit ten grondslag heeft gelegen;
- een kopie van de regeling c.q. beleidsnotitie die is toegepast bij het nemen van het bestreden besluit;

Verzenddatum

3 augustus 2022

Kenmerk

1878406/1886423

Uw kenmerk

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143
Fax (023) 514 3030

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

- het advies van derden/stukken die verder voor behandeling van de zaak van belang zijn.

Het secretariaat stuurt de stukken die u stuurt, door aan de andere partijen. Houdt u daar rekening mee als u stukken met privacygevoelige informatie stuurt en lak de privacygevoelige informatie.

Als u van mening bent dat andere belanghebbenden voor de hoorzitting zouden moeten worden uitgenodigd, verzoek ik u dit zo spoedig mogelijk mede te delen aan het secretariaat van de Hoor- en adviescommissie. Ik heb reeds bezwaarde uitgenodigd.

De stukken liggen van donderdag de week vóór de hoorzitting t/m woensdag de dag vóór de hoorzitting van 9.00 tot 12.00 uur en van 14.00 tot 16.00 uur ter inzage bij bovengenoemd secretariaat.

Hoogachtend,

de fungerend secretaris van de Hoor- en adviescommissie,

L. Blommestijn

Deze brief is digitaal vastgesteld en daarom niet ondertekend.

POSTBUS 3007 2001 DA HAARLEM

Provincie Noord-Holland
Secretariaat Hoor- en Adviescommissie (HAC)
t.a.v. Mw. Mr L. Blommestijn

Provinciale Staten
Uw contactpersoon

1 | 7

**Betreft: Verweerschrift inzake bezwaarprocedure besluit
referendumverzoek**

Verzenddatum

- 7 SEP. 2022

Kenmerk
1896656/1896966
Uw kenmerk

Geachte leden,

Hierbij sturen wij u ons verweerschrift met betrekking tot het door Stichting Windalarm (verder te noemen: bezwaarde) ingediende bezwaarschrift d.d. 24 juli 2022, gericht tegen ons besluit d.d. 23 mei 2022, nr. 20-2022, waarbij de besluiten tot vaststelling van de Eerste partiële herziening van de Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 en de Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 niet referendabel zijn bevonden gelet op artikel 5 van de Referendumverordening Noord-Holland 2018 (verder: referendumverordening).

Feiten en achtergronden

Op 1 maart 2022 is door bezwaarde tijdig een tweetal kennisgevingen tot het houden van een referendum op grond van artikel 9 en 10 referendumverordening ingediend. Deze kennisgevingen zagen op de voor 23 mei 2022 geagendeerde besluiten tot vaststelling de Eerste partiële herziening van de Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 (verder: Partiële Herziening) en de Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 (verder: OV NH2022).

Een kennisgeving is volgens de referendumverordening de eerste fase van in totaal drie fasen om te komen tot een referendum over een besluit van Provinciale Staten. Een kennisgeving tot het houden van een referendum wordt gedaan door ten minste 500 kiesgerechtigden en dient ten minste drie werkdagen vóór de behandeling van het

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143
Fax (023) 514 3030

Houtplein 33
Haarlem [2012 DE]
www.noord-holland.nl

desbetreffende besluit te zijn ontvangen. Bezwaarde heeft aan deze twee vereisten voldaan.

De besluiten inzake de Partiële Herziening en de OV NH2022 zijn behandeld in onze vergadering van 23 mei 2022. Zodoende zijn ook in die vergadering de kennisgevingen behandeld.

Ingevolge artikel 11 van de referendumverordening beslissen wij tijdens deze vergadering of gelet op artikel 5 van de referendumverordening over het desbetreffende besluit een referendum kan worden gehouden en of de kennisgeving voldoet aan de eisen die de verordening aan een geldige kennisgeving stelt.

Artikel 5 bevat een limitatieve opsomming van besluiten waarover geen referendum kan worden gehouden. Artikel 5, tweede lid, onder n regelt dat geen referendum kan worden gehouden over een besluit waarvan de inwerkingtreding of uitvoering niet kan worden uitgesteld vanwege de ermee gemoeide spoedeisende of dringende provinciale belangen.

Tevens vermeldt artikel 11, derde lid, dat indien de inwerkingtreding van een besluit waarover een referendum kan worden gehouden, geen uitstel kan lijden, wij de inwerkingtreding kunnen bepalen, onverminderd de mogelijkheid over het besluit een referendum te houden.

Tijdens de behandeling van de kennisgevingen hebben wij in onze vergadering op 23 mei besloten de kennisgeving niet toe te laten op grond van artikel 5, tweede lid, onder n van de Referendumverordening Noord-Holland 2018. Dit besluit is bekendgemaakt in het Provinciaal Blad op 23 juni 2022. Bij het besluit is ook een uitgebreide motivering opgenomen, waar wij hierbij naar verwijzen.

Hieronder, bij onze reactie op de bezwaargronden, gaan wij nader in op de motivering van dit besluit.

Bezwaargronden

Bezwaarde voert in zijn bezwaarschrift in de eerste plaats aan dat het besluit inzake het referendumverzoek onvoldoende en foutief gemotiveerd is. Hierbij geeft bezwaarde een aantal

argumenten die basis vinden in de motivering van het bestreden besluit.

Bezwaarde voert tevens aan dat wij door ons handelen enkele beginselen van behoorlijk bestuur hebben geschonden.

Bezwaarde verzoekt om het bezwaar gegrond te verklaren dan wel het besluit te heroverwegen.

Ten aanzien van de bezwaren

Bezwaarde voert de volgende argumenten aan:

- a. het besluit is onvoldoende en foutief gemotiveerd;
- b. er is een te ruime beoordelingsvrijheid bij toepassing van de uitzonderingsgrond toegepast;
- c. de verplichting om een Omgevingsverordening vast te stellen maakt een referendum niet onmogelijk;
- d. de argumentatie omtrent het behalen van klimaatdoelen en het klimaatakkoord is onvoldoende onderbouwd;
- e. de provinciale doelstellingen komen niet in gevaar door een referendum;
- f. door het houden van een referendum ontstaan geen problemen in het tijdspad om te komen tot realisatie van de klimaatdoelen;
- g. het advies van de referendumcommissie had gevolgd moeten worden;
- h. PS hebben de beginselen van behoorlijk bestuur geschonden.

Wij stellen ons hier op het volgende standpunt:

a. Voorbereiding van het besluit

Het bestreden besluit hebben wij zeer zorgvuldig voorbereid. Wij hebben ons tijdens een technische briefing op 3 maart 2022 uitgebreid laten voorlichten door onze huisadvocaat Pels Rijcken over welke afwegingen wij op basis van de Referendumverordening ten aanzien van de kennisgeving dienden te maken. De presentatie en het verslag van deze briefing treft u bijgaand als bijlage aan.

Met de opgedane kennis hebben wij in onze vergadering van 23 mei jl. een weloverwogen besluit genomen op inhoudelijke gronden over de kennisgeving. Het besluit is derhalve met de daartoe vereiste zorgvuldigheid tot stand gekomen.

b. Toepassing beoordelingsvrijheid

Wij hebben een politiek-bestuurlijke afweging gemaakt ten aanzien van de toepassing van artikel 5 referendumverordening. Op grond van de referendumverordening komt deze beoordelingsvrijheid ons toe. Wij hebben geoordeeld dat de inwerkingtreding en uitvoering van de Partiële herziening en de OV NH2022 niet kan worden uitgesteld vanwege de ermee gemoeide spoedeisende of dringende provinciale belangen. Om te komen tot dit besluit hebben wij de feiten en omstandigheden zoals opgenomen in de motivering bij het bestreden besluit in overweging genomen.

Wij hebben tevens een politiek-bestuurlijke afweging gemaakt ten aanzien van de toepassing van artikel 11, derde lid. Omdat naast de inwerkingtreding ook de uitvoering van de Partiële herziening en de OV NH2022 niet kan worden uitgesteld wegens spoedeisende of dringende provinciale belangen hebben wij besloten geen toepassing te geven aan dat artikel.

c. Hogere regelgeving

Op grond van artikel 2.6 van de Omgevingswet zijn wij verplicht om een Omgevingsverordening vast te stellen. In een omgevingsverordening dienen wij regels op te nemen over de fysieke leefomgeving.

Zowel in Partiële herziening (op basis van de Wet ruimtelijke ordening) als in de OV NH 2022 (op basis van de Omgevingswet) zijn instructieregels opgenomen over de plaatsing van windturbines. Wij hebben in deze instructieregels opgenomen dat een bestemmingsplan c.q. omgevingsplan uitsluitend ter plaatse van de zoekgebieden wind en wind en zon zoals opgenomen in de RES 1.0 (Regionale Energiestrategie) kan voorzien in het bouwen, vervangen of opschalen van een of meer windturbines met een rotordiameter van meer dan 5 meter of een ashoogte van meer dan 7 meter.

Dit mag alleen als de windturbines zorgvuldig ruimtelijk worden ingepast en als aan de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling om advies wordt gevraagd over de

locatieafweging en de ruimtelijke inpassing van de windturbines. Deze instructienorm geeft uitvoering aan de door ons met onze RES-partners (medeoverheden) overeengekomen afspraken zoals opgenomen in de - op grond van het Klimaatakkoord verplicht gestelde- RES 1.0.

Onmiddellijke inwerkingtreding van de Partiële herziening was geboden om ervoor te kunnen zorgen dat windprojecten in deze zoekgebieden ruimtelijk mogelijk kunnen worden gemaakt gelet op de in het Klimaatakkoord opgenomen deadline dat de omgevingsvergunningen uiterlijk op 1 januari 2025 dienen te zijn verleend.

d & e. Klimaatdoelen en provinciale doelstellingen

In het bestreden besluit hebben wij de kennisgevingen gemotiveerd afgewezen. In aanvulling daarop voeren wij nog het volgende aan.

Bezwaarde: *‘Landelijk ligt alles op schema om de klimaatdoelen te halen en te overtreffen’.*

PBL (Planbureau voor de Leefomgeving) geeft in haar monitor RES 1.0 inderdaad aan dat de bandbreedte 35-46 TWh bedraagt met een middenwaarde van 41 TWh. De onderwaarde is daarmee ongeveer gelijk aan de prognose voor 2030 in de Klimaat- en Energieverkenning (KEV) van 2021 (PBL et al. 2021a): 35,4 TWh. In dezelfde monitor geeft PBL aan dat er nog heel grote randvoorwaarden zijn om deze ambitie ook in de praktijk waar te maken, met name met het oog op de grote problemen (ook in Noord-Holland) met netcongestie en het grote tekort aan technisch personeel. Landelijk ligt dus niet alles op schema om de klimaatdoelen te halen en te overtreffen.

Bezwaarde: *‘Verder verwijst de motivering naar het doel van de provinciale RES van 6,3 TWh. De motivering suggereert dat een raadgevend referendum deze doelstelling in gevaar brengt. Er wordt niet aangegeven waarom het niet halen van deze doelstelling (terwijl de landelijke doelstelling van 35TWh niet in gevaar is) een dusdanig groot probleem is, dat het leidt tot spoedeisendheid. Op welke wijze deze doelstelling dan in gevaar komt wordt niet nader onderbouwd. ‘*

Het tijdspad om met name windparken tijdig te realiseren is erg krap; de gemiddelde doorlooptijd is in totaal 5,5 jaar. Verder is het reële risico dat projectontwikkelaars geen dure investeringen gaan doen in voorbereidende onderzoeken voor windparken zolang er onduidelijkheid is door een raadgevend referendum. Daarmee komt realisatie in 2030 in gevaar.

Bezwaarde *'Het bod van 6,3 TWh is bod binnen de landelijke RES'*.

Dat klopt: de RES-partners hebben de afspraak dat iedere RES-regio een aandeel van de 35 TWh op zich neemt. In Noord-Holland (NH) is de 6,3 TWh in lijn met het elektriciteitsverbruik in NH. NH kan niet zomaar haar vastgestelde RES-bod verlagen

f. Tijdspad

Het toelaten van de kennisgevingen en daarmee het mogelijk maken van een referendum zou zeker gevolgen hebben gehad voor het tijdspad. Hiervoor verwijzen wij naar de motivering opgenomen bij het bestreden besluit.

g. Referendumcommissie

De referendumcommissie heeft ongevraagd advies aan ons uitgebracht over de referendumverzoeken. Wij zijn met redenen en gemotiveerd afgeweken van het advies van de referendumcommissie dat de vaststelling van de Partiële herziening en de OV NH2022 referendabel zijn op grond van de Referendumverordening. Om hiertoe te komen hebben wij de feiten en omstandigheden zoals opgenomen in de motivering bij het bestreden besluit in overweging genomen.

h. Behoorlijk bestuur

Een meerderheid van Provinciale Staten heeft geoordeeld dat, gelet op het karakter van de besluiten tot vaststelling van de Partiële herziening en de OV NH2022, deze besluiten niet referendabel zijn. De inwerkingtreding en uitvoering van de besluiten kan niet worden uitgesteld vanwege de ermee gemoeide spoedeisende en dringende provinciale belangen. Er is geen gelegenheid om bij de besluitvorming nog de uitkomst van een eventueel referendum af te wachten en te betrekken. Dit besluit is voorzien van een heldere motivering, waarbij alle feiten en omstandigheden zijn afgewogen en meegenomen.

Provinciale Staten zijn op grond van bovenstaande van mening dat het bezwaar van Stichting Windalarm ongegrond is.

Hoogachtend,

Provinciale Staten van Noord-Holland
namens dezen,

A.Th.H. van Dijk, voorzitter

Aan
Presidium
Kopie aan

Uw contactpersoon
E. Krijgsman
AD/STG

Telefoonnummer +31235143288
krijgsmene@noord-holland.nl

Betreft: Evaluatie Gebundelde stemming aan einde agenda
Statenvergadering

Memo

7 september 2022

1 | 3

Voorstel

Het presidium wordt voorgesteld om:

- Kennis te nemen van de evaluatie en ervaren knelpunten bij het gebundeld stemmen over amendementen, moties en voordrachten aan het einde van de Statenvergadering op 11 juli jl.
- Een keuze te maken uit:
 - Optie A: doorgaan met het gebundeld stemmen, met de aanpassing dat stemmingen standaard aan het eind van een vergaderdag plaatsvinden, óf,
 - Optie B: de stemmingen weer conform reglement van orde van PS aan het einde de inhoudelijke behandeling van ieder agendapunt plaats te laten vinden.

Inleiding

Met het intrekken van de tijdelijke wet digitale beraadslaging en besluitvorming per 1 juli is Provinciale Staten weer volledig fysiek gaan vergaderen. Op verzoek van een meerderheid van het presidium is besloten voor de Statenvergadering van 4 en 11 juli alle voorstellen aan het einde van de vergadering gebundeld in stemming te brengen. Daarmee aansluitend aan de ontstane werkwijze die tijdens corona en de tijdelijke wet digitaal vergaderen waarbij na een hybride beraadslagende vergadering een digitale besluitvormende vergadering plaatsvond.

Gebundelde besluitvorming aan het einde van de vergadering is een afwijking van het reglement van orde voor Provinciale Staten, waarin is opgenomen dat stemmingen over ingediende moties, amendementen en de voordracht direct na het afronden de beraadslaging plaatsvindt. Het presidium heeft op 27 juni besloten de werkwijze van 4 en 11 juli te evalueren en op basis hiervan een definitief besluit te nemen.

Evaluatie

De Statenvergadering van 4 en 11 juli bestond uit twee vergaderdagen met inhoudelijke agendapunten, door de keuze om aan het einde van de Statenvergadering te stemmen werden alle besluiten op 11 juli genomen.

Quorum

Dat besluitvorming pas op 11 juli plaatsvond bleek voor het quorum op 4 juli geen probleem. Er warend bij de opening van de Statenvergadering ruim voldoende Statenleden aanwezig. Ook op de vergaderdag van 11 juli waren bijna alle Statenleden vanaf de heropening van de vergadering aanwezig.

Duidelijkheid voor PS

Voorafgaand is direct na het presidiumbesluit aan PS gecommuniceerd dat besluitvorming aan het einde van de Statenvergadering, op 11 juli, zal plaatsvinden met een gebundelde stemming over alle moties, amendementen en voordrachten. Voor PS was deze manier van besluitvorming duidelijk en herkenbaar. Het sloot ook aan bij de ervaringen met het hybride en online vergaderen en besluiten.

In de tijd die tussen de beraadslagingen en de besluitvorming zat hebben fracties hun fractieberaden kunnen houden ter voorbereiding op hun stemintentie zonder dat hiervoor schorsingen tijdens de vergadering nodig waren.

Onduidelijkheid voor publiek en pers

De vergadering van 4 en 11 juli 2022 was verspreid over twee dagen. Op 11 juli stemden PS pas aan het einde van de vergadering over alle voorstellen, moties en amendementen van die dagen. Dat betekende dat belanghebbende partijen, zoals inwoners en journalisten die geïnteresseerd zijn in een of meer voorstellen, moties of amendementen, pas aan het einde van die tweede dag, op 11 juli, kennis konden nemen van het resultaat van de stemming. Dat maakte het voor belangstellenden – inwoners, journalisten – veel moeilijker om een specifiek onderwerp, het bijbehorende debat en de stemming te volgen. Een voorbeeld van een onderwerp waarvoor op 4 juli veel belangstelling was, is de actualiteit over stikstof en de daarbij ingediende moties. Hiervoor was veel publieke belangstelling en de aanwezigen op de publieke tribune en de mensen die het online volgden wisten op 4 juli nog niet wat de uitslag van de stemming over deze moties was.

Probleem met deadline voor journalisten

Omdat journalisten vaak met een deadline werken maakt dit de kans op berichtgeving over het debat en de besluiten PS ook kleiner als alle stemmingen aan het einde van de vergadering zitten.

Hoe dichter de stemming over een onderwerp volgt op het bijbehorende voorstel en debat, hoe beter dat te volgen is voor inwoners, journalisten en andere belanghebbenden. Het blijkt ook dat bijvoorbeeld het Noord-Hollands Dagblad veel minder gepubliceerd heeft over de Statenvergadering van 4 en 11 juli dan zij normaliter doen omdat er nog geen besluiten waren genomen.

Bovenstaande laat zien wat het belang is van de wijze waarop het stemmen georganiseerd wordt voor de mate waarin de besluitvorming van PS te volgen is. Dit kan ervoor pleiten om stemmingen conform het RvO direct na afronding van de beraadslaging van een agendapunt te doen.

Advies

Aan het presidium wordt geadviseerd op basis van de ervaringen bij de Statenvergadering van 4 en 11 juli om in ieder geval te kiezen voor het houden van stemmingen op dezelfde vergaderdag als waarop de beraadslaging van een agendapunt heeft plaatsgevonden.

De keuze voor doorgaan met standaard gebundeld stemmen aan het einde of om direct na de beraadslaging van ieder agendapunt te stemmen is aan het presidium om te maken.

Als het presidium kiest om stemmingen standaard aan het einde van de vergaderdag te doen dan zal dit ook een punt zijn dat wordt meegenomen in de technische aanpassingen van het Reglement van orde van PS.

Aan
Presidium
Kopie aan

Uw contactpersoon
E. Krijgsman
AD/STG

Telefoonnummer +31235143288
krijgsmene@noord-holland.nl

**Betreft: Nieuwe data afscheids- en installatievergadering vanwege
wijziging Kieswet**

Memo

5 september 2022

1 | 2

Voorstel

Het presidium wordt voorgesteld om:

- Kennis te nemen van de relevante wijziging van de Kieswet per 1-1-2023 en instemmen met de daarmee gepaard gaande wijziging van de data voor de afscheidsvergadering van PS 2019-2023 naar dinsdag 28 maart 2023 en de installatievergadering van PS 2023-2027 naar woensdag 29 maart 2023.

Toelichting

Op 14 juni 2022 is door de Eerste Kamer het wetsvoorstel nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslagen aanvaard en vervolgens gepubliceerd in het Staatsblad. Belangrijkste doel van dit wetsvoorstel is het creëren van mogelijkheden om tijdig voor de vaststelling van de uitslag van een verkiezing eventuele (tel)fouten te constateren en op een transparante en controleerbare manier te corrigeren. De nieuwe wet treedt per 1 januari 2023 in werking en geldt daarmee bij de Provinciale Staten verkiezingen in maart 2023.

Met deze wetswijziging wordt ook de termijn tussen de dag van de stemming en de eerste samenkomst van de nieuwgekozen leden van het orgaan waarvoor de verkiezing is gehouden (de installatievergadering), verlengd van 8 naar 14 dagen. Deze verlenging is nodig om iedereen die een rol heeft in het proces van uitslagvaststelling, de gelegenheid te geven om zijn of haar taken goed te vervullen.

Bij het opstellen van het vergaderschema 2023 was de griffie nog niet op de hoogte van deze aanstaande aanpassing van de Kieswet en is bij de data voor de afscheids- en installatievergadering hier nog geen rekening mee gehouden. Om te voldoen aan de nieuwe wet moet de datum van de installatievergadering aangepast worden van donderdag 23 maart naar woensdag 29 maart. Om de afscheidsvergadering daags

voordien te houden wordt deze dan aangepast van woensdag 22 maar naar dinsdag 28 maart 2023.

Een andere wijziging die met deze wet ingaat is dat kandidaten die meedoen aan een verkiezing niet langer lid kunnen zijn van een stembureau voor diezelfde verkiezing. Daarmee wordt (de schijn van) verstrengeling van persoonlijke belangen tegengegaan. Ook zittende leden van het orgaan waarvoor de verkiezing wordt gehouden kunnen niet langer lid zijn van een stembureau. Zo wordt voorkomen dat zij een oordeel moeten vellen over het verloop en de geldigheid van een verkiezing waarbij zij zelf betrokken waren. Statenleden en alle kandidaten voor Provinciale Staten op de kieslijsten kunnen dus geen lid zijn van een van de stembureaus tijdens de aanstaande verkiezingen voor Provinciale Staten.

292

Wet van 15 juni 2022 tot wijziging van de Kieswet in verband met de aanpassing van de procedure voor de vaststelling van verkiezingsuitslagen alsmede regeling van enkele andere onderwerpen in die wet, de Waterschapswet, de Mediawet 2008 en de Mediawet BES (Wet nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslagen)

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is de procedure voor de vaststelling van de uitslag van verkiezingen van vertegenwoordigende organen in de Kieswet te wijzigen ter bevordering van de transparantie van die procedure en correctie van onjuistheden in de stemopneming of de vaststelling van de verkiezingsuitslag, alsmede diverse andere wijzigingen en technische verbeteringen aan te brengen in die wet, de Waterschapswet, de Mediawet 2008 en de Mediawet BES;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I

De Kieswet wordt als volgt gewijzigd:

A

Aan artikel A 3 wordt een lid toegevoegd, luidende:

3. De Kiesraad is tevens belast met het verzamelen van de uitslagen van de op basis van deze wet gehouden verkiezingen en het op een algemeen toegankelijke wijze ontsluiten daarvan, alsmede met de overige in deze wet aan hem opgedragen taken.

B

In artikel B 5, tweede lid, wordt «Onze Minister van Justitie» vervangen door «Onze Minister van Justitie en Veiligheid».

C

In artikel C 1, tweede lid, wordt «op de donderdag» vervangen door «op de woensdag» en wordt «de periode van 23 tot en met 29 maart» vervangen door «de periode van 29 maart tot en met 4 april».

D

Artikel C 2 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «de eerstvolgende donderdag» vervangen door «de eerstvolgende woensdag».

2. In het tweede lid wordt «de donderdag in de periode van 19 tot en met 25 mei» vervangen door «de woensdag in de periode van 25 tot en met 31 mei» en wordt «de eerstvolgende donderdag» vervangen door «de eerstvolgende woensdag».

E

Artikel C 3 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «de donderdag in de periode van 19 tot en met 25 mei» vervangen door «de woensdag in de periode van 25 tot en met 31 mei».

2. In het tweede lid wordt «de eerstvolgende donderdag» vervangen door «de eerstvolgende woensdag».

F

In artikel C 4, tweede lid, wordt «de donderdag in de periode van 23 tot en met 29 maart» vervangen door «de woensdag in de periode van 29 maart tot en met 4 april».

G

Het opschrift van paragraaf 2 van hoofdstuk E komt te luiden:

§ 2. De stembureaus en briefstembureaus

H

Aan artikel E 3, eerste lid, wordt een zin toegevoegd, luidende: «Ieder stembureau heeft een nummer.»

I

Artikel E 4, tweede lid, komt te luiden:

2. Als lid of plaatsvervangend lid van het stembureau kan worden benoemd degene die op de dag van de stemming de leeftijd van achttien jaar heeft bereikt en, na het volgen van een training, naar het oordeel van burgemeester en wethouders over voldoende kennis en vaardigheden beschikt op het terrein van het verkiezingsproces, met uitzondering van degene:

- a. die op de dag van de kandidaatstelling bij onherroepelijke rechterlijke uitspraak van het kiesrecht is ontzet;
- b. die lid of plaatsvervangend lid is van het gemeentelijk stembureau, hoofdstembureau of centraal stembureau voor de desbetreffende verkiezing;

- c. die als lid van een stembureau bij een vorige verkiezing heeft gehandeld of een handeling heeft nagelaten in strijd met het bij of krachtens deze wet bepaalde;
- d. die kandidaat is voor de verkiezing in de betreffende kieskring;
- e. die gekozen lid is van het vertegenwoordigend orgaan waarvoor de verkiezing wordt gehouden.

J

In hoofdstuk E, paragraaf 2, wordt na artikel E 4 een tweetal artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel E 5

1. Burgemeester en wethouders van 's-Gravenhage stellen voor elke verkiezing van de leden van de Tweede Kamer een briefstembureau in de gemeente in.
2. Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties stelt bij de Vertegenwoordiging van Nederland in Aruba, Curaçao en Sint Maarten voor elke verkiezing van de leden van de Tweede Kamer een briefstembureau in.
3. Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties kan, in overeenstemming met burgemeester en wethouders van de desbetreffende gemeente, voor elke verkiezing van de leden van de Tweede Kamer een gemeente aanwijzen waar door burgemeester en wethouders ook een briefstembureau wordt ingesteld.
4. Een briefstembureau bestaat uit een bij algemene maatregel van bestuur vast te stellen aantal leden, van wie er één voorzitter is.

Artikel E 6

1. Burgemeester en wethouders van 's-Gravenhage respectievelijk Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties respectievelijk burgemeester en wethouders van de aangewezen gemeente benoemen tijdig voor elke verkiezing van de leden van de Tweede Kamer de leden van het briefstembureau en een voldoende aantal plaatsvervangende leden.
2. Artikel E 4, tweede tot en met vierde lid, is van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat:
 - a. in het tweede lid in plaats van onderdeel b wordt gelezen: die lid of plaatsvervangend lid is van het nationaal briefstembureau of centraal stembureau voor de desbetreffende verkiezing.
 - b. de bevoegdheden van burgemeester en wethouders ten aanzien van een briefstembureau als bedoeld in artikel E 5, tweede lid, toekomen aan Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

K

De paragrafen 3 en 4 van hoofdstuk E komen te luiden:

§ 3. De gemeentelijk stembureaus

Artikel E 7

1. Burgemeester en wethouders stellen voor elke verkiezing een gemeentelijk stembureau in.
2. In afwijking van het eerste lid kunnen burgemeester en wethouders bij de gecombineerde stemming voor de verkiezing van de leden van provinciale staten en de leden van een algemeen bestuur, een of meer

gemeentelijk stembureaus instellen die de stemopneming voor een of meer verkiezingen verrichten.

3. De gemeenteraad kan bepalen dat een gemeentelijk stembureau dat ten behoeve van een verkiezing op basis van deze wet is ingesteld, tevens functioneert als gemeentelijk stembureau voor een andere, door de gemeenteraad uitgeschreven, stemming.

4. Een gemeentelijk stembureau bestaat uit een bij algemene maatregel van bestuur vast te stellen aantal leden, van wie er één voorzitter is en ten minste één plaatsvervangend voorzitter.

Artikel E 8

1. Burgemeester en wethouders benoemen tijdig voor elke verkiezing de leden van het gemeentelijk stembureau en een voldoende aantal plaatsvervangende leden.

2. Artikel E 4, tweede tot en met vierde lid, is van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat in het tweede lid in plaats van onderdeel b wordt gelezen: die lid of plaatsvervangend lid is van het stembureau, hoofdstembureau of centraal stembureau voor de desbetreffende verkiezing.

Artikel E 9

Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de samenstelling en werkwijze van het gemeentelijk stembureau.

§ 4. De hoofdstembureaus en het nationaal briefstembureau

Artikel E 10

1. Voor elke verkiezing van de leden van de Tweede Kamer wordt door burgemeester en wethouders van de gemeente, daartoe aangewezen in de tabel behorend bij artikel E 1, eerste lid, een hoofdstembureau ingesteld.

2. Het hoofdstembureau bestaat uit vijf leden, van wie er één voorzitter en één plaatsvervangend voorzitter is.

Artikel E 11

1. Voor elke verkiezing van de leden van provinciale staten in een provincie die in meerdere kieskringen is verdeeld, wordt door gedeputeerde staten een hoofdstembureau ingesteld. Het is gevestigd in de gemeente, daartoe aangewezen door provinciale staten.

2. Het hoofdstembureau bestaat uit vijf leden, van wie er één voorzitter en één plaatsvervangend voorzitter is.

Artikel E 12

1. De voorzitter, plaatsvervangend voorzitter en de andere leden van het hoofdstembureau, alsmede drie plaatsvervangende leden, worden tijdig voor elke verkiezing door burgemeester en wethouders benoemd.

2. Als lid of plaatsvervangend lid van het hoofdstembureau kan worden benoemd degene die op de dag van de stemming de leeftijd van achttien jaar heeft bereikt, met uitzondering van degene:

a. die op de dag van de kandidaatstelling bij onherroepelijke rechterlijke uitspraak van het kiesrecht is ontzet;

b. die lid of plaatsvervangend lid is van het stembureau, gemeentelijk stembureau of centraal stembureau voor de desbetreffende verkiezing;

- c. die als lid van een hoofdstembureau bij een vorige verkiezing heeft gehandeld of een handeling heeft nagelaten in strijd met het bij of krachtens deze wet bepaalde;
 - d. die zich kandidaat heeft gesteld voor de desbetreffende verkiezing;
 - e. die gekozen lid is van het vertegenwoordigend orgaan waarvoor de verkiezing wordt gehouden.
3. Artikel E 4, derde lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel E 13

1. Burgemeester en wethouders van 's-Gravenhage stellen voor elke verkiezing van de leden van de Tweede Kamer een nationaal briefstembureau in.
2. Het nationaal briefstembureau bestaat uit vijf leden, van wie er één voorzitter en één plaatsvervangend voorzitter is.
3. De voorzitter, plaatsvervangend voorzitter en de andere leden, alsmede drie plaatsvervangende leden, worden tijdig voor de verkiezing benoemd door burgemeester en wethouders.
4. Artikel E 4, tweede tot en met vierde lid, is van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat in het tweede lid in plaats van onderdeel b wordt gelezen: die lid of plaatsvervangend lid is van het briefstembureau of centraal stembureau voor de desbetreffende verkiezing.

Artikel E 14

Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de samenstelling en werkwijze van het hoofdstembureau en het nationaal briefstembureau.

Ka

Aan hoofdstuk E wordt een paragraaf toegevoegd, luidende:

§ 5. De centraal stembureaus

Artikel E 15

Er is voor de verkiezing van elk vertegenwoordigend orgaan een centraal stembureau.

Artikel E 16

Voor de verkiezing van de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal treedt de Kiesraad als centraal stembureau op.

Artikel E 17

1. Voor de verkiezing van de leden van provinciale staten is het centraal stembureau gevestigd in de gemeente waar de vergadering van de staten wordt gehouden.
2. Het centraal stembureau bestaat uit vijf leden, van wie er één voorzitter en één plaatsvervangend voorzitter is.
3. Voorzitter is de burgemeester van de gemeente waar het centraal stembureau is gevestigd. De plaatsvervangend voorzitter en de andere leden, alsmede drie plaatsvervangende leden, worden benoemd en ontslagen door gedeputeerde staten.

Artikel E 18

1. Voor de verkiezing van de leden van het algemeen bestuur is het centraal stembureau gevestigd in een gemeente binnen het waterschap, daartoe aangewezen door het vertegenwoordigend orgaan van het waterschap.

2. Het centraal stembureau bestaat uit vijf leden, van wie er één voorzitter en één plaatsvervangend voorzitter is.

3. De voorzitter van het waterschap is voorzitter van het centraal stembureau. De plaatsvervangend voorzitter en de andere leden, alsmede drie plaatsvervangende leden, worden benoemd en ontslagen door het dagelijks bestuur.

Artikel E 19

1. Voor de verkiezing van de leden van de gemeenteraad bestaat het centraal stembureau uit drie of vijf leden, van wie er één voorzitter en één plaatsvervangend voorzitter is.

2. De burgemeester is voorzitter van het centraal stembureau. De plaatsvervangend voorzitter en de andere leden, alsmede drie plaatsvervangende leden, worden benoemd en ontslagen door burgemeester en wethouders.

Artikel E 20

1. Als lid of plaatsvervangend lid van het centraal stembureau, niet zijnde de Kiesraad, kan worden benoemd degene die de leeftijd van achttien jaar heeft bereikt, met uitzondering van degene, bedoeld in artikel E 4, tweede lid, onderdelen a en c tot en met e.

2. De in de artikelen E 17, E 18 en E 19 bedoelde benoemingen geschieden voor vier kalenderjaren. Degene die ter vervulling van een opengevallen plaats is benoemd, treedt af op het tijdstip waarop degene in wiens plaats hij is benoemd, zou hebben moeten aftreden.

Artikel E 21

1. Voor het houden van de zittingen van het centraal stembureau, bedoeld in de artikelen E 17 en E 19, wijzen burgemeester en wethouders een geschikte ruimte aan.

2. Voor het houden van de zittingen van het centraal stembureau voor de verkiezing van de leden van het algemeen bestuur wijst het dagelijks bestuur een geschikte ruimte aan.

Artikel E 22

Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de samenstelling en werkwijze van centraal stembureaus, niet zijnde de Kiesraad.

L

In artikel F 1, derde lid, wordt «wordt bekend gemaakt» vervangen door «wordt bekendgemaakt».

M

Artikel G 1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het derde lid vervalt onderdeel b, onder verlettering van de onderdelen c en d tot b en c.

2. In het negende lid wordt «De verklaring, bedoeld in het derde lid, onderdeel d» vervangen door «De verklaring, bedoeld in het derde lid, onderdeel c».

Ma

In artikel G 1a, zesde lid, wordt «Bij ministeriële regeling» vervangen door «Bij algemene maatregel van bestuur».

N

Artikel G 2 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het derde lid vervalt onderdeel b, onder verlettering van de onderdelen c en d tot b en c.

2. In het negende lid wordt «De verklaring, bedoeld in het derde lid, onderdeel d» vervangen door «De verklaring, bedoeld in het derde lid, onderdeel c».

O

Artikel G 2a wordt als volgt gewijzigd:

1. In het derde lid vervalt onderdeel b, onder verlettering van de onderdelen c en d tot b en c.

2. In het achtste lid wordt «De verklaring, bedoeld in het derde lid, onderdeel d» vervangen door «De verklaring, bedoeld in het derde lid, onderdeel c».

P

Artikel G 3 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het derde lid vervalt onderdeel b, onder verlettering van de onderdelen c en d tot b en c.

2. In het achtste lid wordt «De verklaring, bedoeld in het derde lid, onderdeel d» vervangen door «De verklaring, bedoeld in het derde lid, onderdeel c».

Q

In artikel G 6, tweede lid, wordt «de registers waarin de aanduidingen voor politieke groeperingen worden vermeld» vervangen door «het verzoek om registratie van een aanduiding».

R

In artikel H 7, tweede lid, wordt «eenzelfde kandidaat» vervangen door «een kandidaat» en wordt «welke voor eenzelfde kieskring» vervangen door «die voor eenzelfde kieskring».

S en T

[vervallen]

U

In de artikelen H 12, derde lid, en H 13, derde lid, vervalt in de eerste volzin telkens «voor elke kieskring» en wordt in de tweede volzin «een bewijs» telkens vervangen door «het bewijs».

V

Artikel I 1 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede lid komt te luiden:
2. Indien zich bij het onderzoek van een kandidatenlijst voor de verkiezing van de leden van de provinciale staten een geval voordoet, bedoeld in artikel H 7, derde lid, meldt het centraal stembureau dit onverwijld aan het centraal stembureau voor de verkiezing van de leden van de provinciale staten van de provincie waarvan de betrokkene ingezetene is. Ontvangt laatstbedoeld centraal stembureau betreffende één persoon twee of meer meldingen als vorenbedoeld, dan stelt het de centraal stembureaus waarvan het deze meldingen heeft ontvangen daarvan in kennis.

2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
3. Het tweede lid is van overeenkomstige toepassing op de verkiezing van de leden van het algemeen bestuur en van de gemeenteraad.

W

Artikel I 2 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onderdeel a wordt «artikel H 4, eerste lid, tweede volzin» vervangen door «artikel H 4, eerste lid, eerste volzin».

2. In het tweede lid wordt «termijn van drie dagen» vervangen door «termijn van twee dagen» en wordt «op de eerste en tweede dag van negen tot zeventien uur en op de derde dag van negen tot vijftien uur» vervangen door «op beide dagen tussen negen en zeventien uur».

X

Artikel I 3 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt de zinsnede «voor een ieder» vervangen door «voor eenieder» en wordt aan het slot toegevoegd «totdat onherroepelijk over de geldigheid van de ingeleverde lijsten is beslist».

2. Het tweede lid, alsmede de aanduiding «1.» voor het eerste lid vervallen.

Y

In artikel I 4 wordt «Op de laatste dag van» vervangen door «Op de dag na» en wordt «zestien uur» vervangen door «zeventien uur».

Z

In artikel I 8, eerste lid, wordt na «deze» ingevoegd «persoon, dan wel een persoon als bedoeld in artikel H 5,».

AA

In artikel I 14, tweede lid, wordt in de eerste volzin «voor de gevallen, bedoeld in artikel H 4, achtste lid, onderdelen a en b» vervangen door «voor de gevallen, bedoeld in artikel H 4, achtste lid, onderdelen a, b en c» en wordt in de tweede volzin «In het geval» vervangen door «In de gevallen, bedoeld in artikel H 4, achtste lid, onderdelen a en b,».

BB

In artikel I 15 vervalt het tweede lid alsmede de aanduiding «1.» voor het eerste lid.

CC

Artikel I 18 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt de zinsnede «voor een ieder» vervangen door «voor eenieder».

2. Het tweede lid wordt als volgt gewijzigd:

a. In de eerste volzin wordt «aanwezige kiezers» vervangen door «aanwezige personen».

b. In de tweede volzin wordt na «Van deze bewaren» ingevoegd «, alsmede van de reactie van het centraal stembureau daarop,».

DD

Artikel J 1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «dag van stemming» telkens vervangen door «dag van de stemming».

2. In het derde lid wordt «in deze stembureaus» vervangen door «bij deze stembureaus».

3. In het vierde lid wordt «wordt bekend gemaakt» vervangen door «wordt bekendgemaakt» en wordt aan het slot een zin toegevoegd, luidende: Indien de stemopneming plaatsvindt op een andere locatie dan waar het stembureau laatstelijk zitting houdt, vermeldt het stembureau in zijn proces-verbaal het aantal bedoeld in artikel J 25, negende lid, alsook de aantallen bedoeld in de artikelen K 11, tweede lid, en L 17, derde lid, in samenhang met artikel J 25, negende lid.

EE

Artikel J 4a wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid wordt «worden bekend gemaakt» vervangen door «worden bekendgemaakt».

2. In het derde lid wordt «aanwezige kiezers» telkens vervangen door «aanwezige personen».

EEa

Artikel J 7 komt te luiden:

Artikel J 7

1. Daags na de dag van de kandidaatstelling stelt de burgemeester ten behoeve van het personaliseren van de stempassen de gegevens vast van de personen die op de dag van de kandidaatstelling in de gemeente als kiezer zijn geregistreerd en bevoegd zijn om aan de stemming deel te nemen.

2. Ten minste veertien dagen voor de dag van de stemming ontvangt elke kiezer, bedoeld in het eerste lid, van de burgemeester van de gemeente waar hij als kiezer is geregistreerd een stempas. Op de stempas wordt een volgnummer vermeld.

3. Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties stelt bij ministeriële regeling een model vast voor de stempas.

4. Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties verstrekt tijdig voor de verkiezing aan de gemeente de informatie nodig voor het produceren van de stempas.

5. Artikel 18 van de Algemene verordening gegevensbescherming is niet van toepassing op verwerking van persoonsgegevens bij of krachtens de eerste volzin van dit artikel.

FF

In artikel J 12, vijfde lid, wordt «aanwezige kiezers» vervangen door «aanwezige personen».

GG

In artikel J 16, vierde lid, wordt «de kiezers» vervangen door «de in het stemlokaal aanwezige personen».

HH

Artikel J 35 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «zijn de kiezers» vervangen door «is eenieder».

2. In het tweede lid wordt «aanwezige kiezers» vervangen door «aanwezige personen» en wordt het zinsdeel «, indien de stemming niet overeenkomstig de wet geschiedt» geschrapt.

3. In het derde lid, wordt na «De bezwaren» ingevoegd «, alsmede de reactie van het stembureau daarop,».

II

In artikel K 3 wordt onder vernummering van het tweede lid tot derde lid een lid ingevoegd, luidende:

2. De kiezer legt bij zijn verzoek een kopie over van een document als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht.

JJ

Aan artikel K 4, vierde lid, wordt een zin toegevoegd: «Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties verstrekt tijdig voor de verkiezing aan de gemeente de informatie nodig voor het produceren van de kiezerspas.»

JJa

Artikel K 6, derde lid, vervalt.

KK

In artikel K 11, tweede lid, wordt «Artikel J 25, tweede tot en met tiende lid» vervangen door «Artikel J 25, tweede tot en met vierde lid, en zesde tot en met tiende lid».

LL

Aan artikel L 8, vierde lid, wordt een zin toegevoegd: «Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties verstrekt tijdig voor de verkiezing aan de gemeente de informatie nodig voor het produceren van de verklaring.»

MM

[vervallen]

NN

Artikel M 1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «Een persoon» vervangen door «Degene».
2. In het tweede lid wordt «een persoon» vervangen door «degene».

OO

(vervallen)

PP

In artikel M 3 wordt onder vernummering van het tweede en derde lid tot derde en vierde lid een lid ingevoegd, luidende:

2. De kiezer legt bij zijn verzoek een kopie over van een document als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht.

QQ

In artikel M 4, vierde lid, wordt «de persoon» vervangen door «de verzoeker».

QQa

In artikel M 6, eerste lid, onder b, wordt «kandidatenlijsten» vervangen door «kandidaten, geordend per lijst».

QQb

In artikel M 6b, derde lid, komt de tweede zin te luiden: De kiezer legt bij zijn verzoek een kopie over van een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen identiteitsdocument.

RR t/m TT

[vervallen]

UU

Artikel M 7 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid wordt «de enveloppe voor het stembiljet» vervangen door «de enveloppe voor het stembiljet dan wel een andere enveloppe».

2. Het vijfde en zesde lid komen te luiden:

5. Vervolgens doet hij het briefstembewijs, de kopie van het identiteitsdocument, indien van toepassing de verklaring vanwege de Nederlandse openbare dienst, en de enveloppe met het stembiljet in de toegestuurde retourenveloppe of een andere retourenveloppe en retourneert hij deze gesloten.

6. Een kiezer kan de retourenveloppe per post of in persoon doen toekomen aan de burgemeester van 's-Gravenhage, onverminderd het zevende lid.

a. Indien deze per post wordt geretourneerd, draagt de kiezer er zorg voor dat de retourenveloppe, is gefrankeerd.

b. Indien de retourenveloppe persoonlijk wordt afgegeven, houdt degene die de retourenveloppe ten behoeve van de burgemeester in ontvangst neemt, daarvan aantekening door in ieder geval op de retourenveloppe de datum en het tijdstip van ontvangst en zijn handtekening te plaatsen.

3. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:

7. De kiezer kan de toegestuurde retourenveloppe of een andere retourenveloppe ook per post of in persoon doen toekomen aan het hoofd van een diplomatieke of consulaire vertegenwoordiging van Nederland in het buitenland. Het zesde lid is van overeenkomstige toepassing. Het hoofd van de diplomatieke of consulaire vertegenwoordiging draagt er zorg voor dat de retourenveloppe na ontvangst onverwijld wordt doorgezonden naar de burgemeester van 's-Gravenhage. Daarbij draagt hij er zorg voor dat de retourenveloppen die uiterlijk op de vijfde dag voor de dag van de stemming om tien uur lokale tijd in zijn bezit zijn, tijdig in het bezit zijn van de burgemeester van 's-Gravenhage.

VV

[vervallen]

WW

Het opschrift van paragraaf 2 van hoofdstuk M komt te luiden:

§ 2. Het briefstembureau in de gemeente 's-Gravenhage

XX

Artikel M 8 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «De stukken, bedoeld in artikel M 7, vijfde lid, dienen» vervangen door «De retourenveloppe, bedoeld in artikel M 7, zesde lid, dient».

2. Het tweede lid komt te luiden:

2. De burgemeester draagt er zorg voor dat de tijdig binnengekomen retourenveloppen, die, als die per post zijn geretourneerd, zijn gefrankeerd, uiterlijk op de dag van de stemming om eenentwintig uur ongeopend overhandigd worden aan de voorzitter van het briefstembureau, bedoeld in artikel E 5, eerste lid.

3. In het derde lid wordt «is geretourneerd ,» vervangen door «zijn geretourneerd,» en wordt aan het slot toegevoegd «, die worden voorzien van een beschrijving van de inhoud».

YY

Artikel M 9 komt te luiden:

Artikel M 9

1. De retourenveloppe, bedoeld in artikel M 7, zevende lid, dient uiterlijk op de vijfde dag na de dag van de stemming om zeventien uur Nederlandse tijd in het bezit te zijn van de burgemeester van 's-Gravenhage.

2. De burgemeester draagt er zorg voor dat de tijdig binnengekomen retourenveloppen, zo spoedig mogelijk maar uiterlijk op de vijfde dag na de dag van de stemming om eenentwintig uur ongeopend overhandigd worden aan de voorzitter van het briefstembureau, bedoeld in artikel E 5, eerste lid.

3. Artikel M 8, derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.

ZZ

De artikelen M 10, M 11, M 13, M 16 en M 17 vervallen.

AAA

Paragraaf 3 van hoofdstuk M komt te luiden:

§ 3. Briefstembureaus in andere gemeenten en in Aruba, Curaçao en Sint Maarten

Artikel M 10

De artikelen M 7, zesde lid, M 7a, aanhef en onderdeel b, en M 8, zijn van overeenkomstige toepassing op briefstembureaus, bedoeld in artikel E 5, tweede en derde lid, met dien verstande dat:

- a. aan de burgemeester opgedragen taken worden verricht door de vertegenwoordiger van Nederland in Aruba, Curaçao of Sint Maarten dan wel door de burgemeester van de aangewezen gemeente;
- b. de genoemde tijdstippen naar plaatselijke tijd gelden.

BBB

De opschriften van hoofdstuk N en de eerste paragraaf van hoofdstuk N komen te luiden:

HOOFDSTUK N. DE STEMOPNEMING

§ 1. Bepalingen betreffende stembureaus

BBBa

In hoofdstuk N wordt onder vernumming van artikel N 1 tot artikel N 1a een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel N 1

1. Burgemeester en wethouders kunnen voor een verkiezing besluiten dat de vaststelling van het aantal stemmen dat op iedere kandidaat van een lijst is uitgebracht geschiedt door het gemeentelijk stembureau.

2. Het in het eerste lid bedoelde besluit tot het houden van een centrale stemopneming wordt uiterlijk op de dag van de kandidaatstelling voor een verkiezing bekendgemaakt.

CCC

Artikel N 1a, tweede lid, (nieuw) komt te luiden:

2. De voorzitter deelt de aantallen mee aan de aanwezige personen.

DDD

In artikel N 2, tweede lid, wordt «en het nummer van het stembureau» vervangen door «, het nummer van het stembureau alsook een beschrijving van de inhoud».

EEE

In artikel N 5 wordt «bij deze werkzaamheden» vervangen door «bij hun werkzaamheden».

EE Ea

Aan artikel N 6 worden twee leden toegevoegd, luidende:

4. Het eerste lid, onderdeel a, is niet van toepassing als er een centrale stemopneming plaatsvindt.

5. De aantallen, bedoeld in het eerste tot en met derde lid, worden in het proces-verbaal vermeld.

FFF

Artikel N 8 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «het stembiljet» vervangen door «de stem».

2. In het tweede lid wordt «De voorzitter maakt» vervangen door «De voorzitter stelt de aanwezige personen onmiddellijk in kennis van» en vervalt «onmiddellijk bekend».

3. In het derde lid wordt «aanwezige kiezers» vervangen door «aanwezige personen», wordt «het biljet» vervangen door «het stembiljet» en wordt «De kiezers» vervangen door «De aanwezige personen».

GGG

Artikel N 8a wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding «1.» geplaatst.

2. Er worden twee leden toegevoegd, luidende:

2. Onmiddellijk nadat de stemmen zijn opgenomen, stelt de voorzitter de aanwezige personen in kennis van die aantallen en de aantallen bedoeld in artikel N 6.

3. Door de aanwezige personen kunnen mondeling bezwaren worden ingebracht. De bezwaren, alsmede de reactie van het stembureau daarop, worden in het proces-verbaal van de zitting van het stembureau vermeld.

HHH

Artikel N 9 komt te luiden:

Artikel N 9

1. Het stembureau doet in pakken:
 - a. de stembiljetten met een blanco stem;
 - b. de stembiljetten met een ongeldige stem.
2. Elk pak wordt verzegeld en voorzien van:
 - a. de naam van de gemeente;
 - b. het nummer van het stembureau; en
 - c. een beschrijving van de inhoud.
3. Daarna worden de stembiljetten met een geldige stem op een kandidaat, lijstgewijs gerangschikt, in een of meer pakken gedaan. Het tweede lid is van toepassing.

III

In artikel N 10, eerste lid, vervalt «, in artikel N 9 vermeld,» alsmede de tweede en derde zin.

JJJ

De artikelen N 11 en N 12 komen te luiden:

Artikel N 11

1. Na zich ervan overtuigd te hebben dat de transportbox leeg is, doet het stembureau de pakken, bedoeld in de artikelen N 2 en N 9, in de transportbox. De transportbox wordt voorzien van de naam van de gemeente, het nummer van het stembureau en een aanduiding van de verkiezing. Daarna wordt de transportbox op slot gedaan en verzegeld.
2. Het stembureau bewaart de sleutel van de transportbox en zijn proces-verbaal in een enveloppe, die het eveneens verzegelt. Op deze enveloppe wordt de naam van de gemeente, het nummer van het stembureau en een aanduiding van de verkiezing vermeld.
3. Het stembureau draagt de transportbox en de enveloppe zo spoedig mogelijk over aan de burgemeester. Tot aan die overdracht draagt het stembureau er zorg voor dat de zegels op de transportbox en de enveloppe niet worden verbroken.

Artikel N 12

Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de transportbox, het vervoer en de opslag van de stembe-scheiden, het proces-verbaal van het stembureau alsmede over de overdracht van de transportbox en enveloppe.

KKK

Artikel N 13 vervalt.

LLL

Paragraaf 2 van hoofdstuk N vervalt.

MMM

Paragraaf 2 van hoofdstuk N komt te luiden:

Artikel N 15

1. Het briefstembureau houdt twee openbare zittingen. De zittingen strekken respectievelijk tot:

a. het verrichten van de handelingen, bedoeld in de artikelen N 18 tot en met N 22;

b. het verrichten van de stemopneming en de vaststelling en bekendmaking van de uitkomsten daarvan.

2. Burgemeester en wethouders wijzen voor elke dag waarop het briefstembureau zitting houdt een geschikte locatie aan voor de zittingen van het briefstembureau. Deze locatie kan ook buiten de grenzen van de eigen gemeente zijn gelegen.

3. Voor zover de zittingen gelijktijdig plaatsvinden, worden de handelingen die verricht worden ten behoeve van beide zittingen verricht door verschillende leden van het briefstembureau.

4. De artikelen J 12 tot en met J 14, J 16, met uitzondering van de voorschriften die betrekking hebben op stemhokjes, J 17, tweede lid, J 18, J 19, J 35, J 37 en J 39, tweede en derde lid, zijn van overeenkomstige toepassing op de zittingen van het briefstembureau, met dien verstande dat in artikel J 18, eerste lid, in plaats van «artikel J 26, derde lid» gelezen wordt «artikel N 20, eerste lid».

Artikel N 16

1. De zitting, bedoeld in artikel N 15, eerste lid, onder a, vangt aan op een door burgemeester en wethouders vast te stellen dag en tijdstip, maar niet eerder dan de zevende dag voor de stemming.

2. De zitting, bedoeld in artikel N 15, eerste lid, onder b, vangt aan op de dag van de stemming om zeven uur dertig ten aanzien van de stembiljetten die zich op dat moment in de stembus bevinden, of zoveel later als burgemeester en wethouders bepalen.

3. De aanwijzing van de locaties, bedoeld in artikel N 15, tweede lid, en de tijdstippen wordt ten minste zeven dagen voor aanvang van de eerste zittingsdag van het briefstembureau bekendgemaakt.

Artikel N 17

1. De voorzitter van het briefstembureau schorst de zitting in elk geval indien:

a. zich naar het oordeel van het briefstembureau in of nabij de locatie van het briefstembureau omstandigheden voordoen die de behoorlijke voortgang van de zitting onmogelijk maken;

b. de zitting niet op één dag kan worden afgerond.

2. Indien zich naar het oordeel van het briefstembureau een situatie voordoet als bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, wordt dit door de voorzitter verklaard. De zitting wordt daarop geschorst. De voorzitter doet hiervan terstond mededeling aan de burgemeester. De burgemeester bepaalt vervolgens wanneer en waar de zitting wordt hervat.

3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden hieromtrent nadere regels gesteld.

Artikel N 18

1. Het briefstembureau opent de retourenveloppe en neemt het briefstembewijs, de kopie van het identiteitsdocument, de enveloppe met het stembiljet en, indien van toepassing, de verklaring vanwege de Nederlandse openbare dienst, eruit. Vervolgens controleert het:

a. of het briefstembewijs echt is;

- b. of het nummer van het briefstembewijs niet voorkomt in het uittreksel van ongeldige briefstembewijzen, bedoeld in artikel M 5, derde lid;
 - c. of er blijkens het uittreksel van geldige briefstembewijzen, bedoeld in artikel M 5, derde lid, niet eerder een briefstembewijs met dit nummer is ontvangen;
 - d. aan de hand van de kopie van het identiteitsdocument, of dit document geldig was op de dag van de kandidaatstelling;
 - e. of de verklaring dat de kiezer het stembiljet persoonlijk heeft ingevuld, is ondertekend en of de daaronder geplaatste handtekening overeenkomt met de handtekening op het identiteitsdocument; en
 - f. indien van toepassing, of de verklaring vanwege de Nederlandse openbare dienst is ondertekend en of de daaronder geplaatste handtekening overeenkomt met de handtekening op het identiteitsdocument.
2. Indien het lid vaststelt dat de retourenveloppe niet alle benodigde bescheiden bevat is hij bevoegd de enveloppe met het stembiljet te openen om vast te stellen of het ontbrekende bescheid zich daarin bevindt. Het stembiljet mag hierbij niet worden ingezien.
3. Het lid van het briefstembureau doet de aangetroffen bescheiden wederom in de retourenveloppe, verzegelt deze, en legt deze terzijde, indien:
- a. de retourenveloppe niet alle benodigde bescheiden bevat;
 - b. de stembescheiden, anders dan het stembiljet, niet voldoen aan de vereisten, bedoeld in het eerste lid; of
 - c. in een retourenveloppe stembescheiden van meer personen zijn gevoegd, waarvan er een of meer niet voldoen aan de vereisten, bedoeld in het eerste lid, of waarvan het aantal stembescheiden niet overeenkomt met het aantal stembiljetten, onderscheidenlijk enveloppen met stembiljet.

Artikel N 20

1. Indien de retourenveloppe niet terzijde is gelegd wordt de enveloppe met het stembiljet ongeopend in de stembus gestoken. Indien het stembiljet zich niet in de daartoe bestemde enveloppe bevindt, wordt het, zonder het in te zien, dichtgevouwen in de stembus gestoken.
2. Indien de som van het aantal briefstembewijzen overeenkomt met het aantal stembiljetten, onderscheidenlijk enveloppen met stembiljet, maar er meer dan één briefstembewijs in een retourenveloppe zit, houdt het briefstembureau hier aantekening van bij.

Artikel N 21

1. Het briefstembureau stelt de som van het aantal ontvangen briefstembewijzen vast. Dit is het aantal kiezers dat tot de stemming is toegelaten.
2. De voorzitter stelt de aanwezige personen in kennis van het aantal kiezers dat tot de stemming is toegelaten.

Artikel N 22

1. Het briefstembureau doet in een of meer afzonderlijke pakken:
- a. de ontvangen briefstembewijzen;
 - b. de enveloppen die op grond van artikel N 18, tweede lid, terzijde zijn gelegd.
2. Elk pak wordt verzegeld, voorzien van de naam van de gemeente en een beschrijving van de inhoud.

Artikel N 23

1. De voorzitter van het briefstembureau opent de enveloppen die zich in de stembus bevinden.

2. Indien in een enveloppe zich geen of meer dan één stembiljet bevindt, wordt hiervan een aantekening gemaakt in het proces-verbaal. Indien zich meer dan één stembiljet in een enveloppe bevindt, doet de voorzitter van het briefstembureau deze stembiljetten wederom in de enveloppe en legt hij deze, na haar te hebben verzegeld, terzijde.

Artikel N 24

De leden van het briefstembureau openen de stembiljetten en voegen deze lijstgewijs bijeen. Zij kunnen zich bij hun werkzaamheden doen bijstaan door plaatsvervangende leden en door ambtenaren van de gemeente, daartoe door burgemeester en wethouders aan te wijzen.

Artikel N 25

1. Het briefstembureau stelt ten aanzien van iedere lijst vast:
 - a. het aantal op iedere kandidaat uitgebrachte stemmen;
 - b. de som van de aantallen stemmen, bedoeld onder a.
2. Daarnaast stelt het briefstembureau vast:
 - a. het aantal blanco stemmen;
 - b. het aantal ongeldige stemmen.
3. De som van de aantallen op kandidaten uitgebrachte stemmen, blanco stemmen en ongeldige stemmen is het aantal stemmen dat is geteld.
4. De aantallen, bedoeld in het eerste tot en met derde lid, worden in het proces-verbaal vermeld.

Artikel N 26

1. Het briefstembureau beslist met inachtneming van artikel N 7 over de geldigheid van de stem, met dien verstande dat voor de toepassing van het eerste lid in plaats van «rood heeft gemaakt» wordt gelezen «rood, blauw, zwart of groen heeft gemaakt» en dat voor de toepassing van het derde lid in plaats van «rood maken» wordt gelezen «rood, blauw, zwart of groen maken».

2. De voorzitter van het briefstembureau doet onmiddellijk mededeling van de reden van ongeldigverklaring en van twijfel over de geldigheid, alsmede de beslissing daaromtrent, aan de aanwezige personen.

3. Indien een van de aanwezige personen dit verlangt, wordt het stembiljet getoond. De aanwezige personen kunnen mondeling bezwaren tegen de genomen beslissing inbrengen.

Artikel N 27

1. Het briefstembureau stelt vast het verschil tussen het aantal kiezers dat tot de stemming is toegelaten en het aantal stemmen dat is geteld. Voor zover mogelijk geeft het briefstembureau hiervoor een verklaring.

2. De voorzitter van het briefstembureau stelt de aanwezige personen in kennis van die aantallen, alsmede de aantallen bedoeld in artikel N 25, doch niet eerder dan nadat de stemming bij alle stembureaus in Nederland is beëindigd. Tot die tijd is eenieder die ambtshalve kennis kan nemen van de vastgestelde aantallen, verplicht tot geheimhouding daarvan.

3. De aanwezige personen kunnen mondeling bezwaren inbrengen. De bezwaren, alsmede de reactie van het briefstembureau daarop, worden in het proces-verbaal van de zitting van het briefstembureau vermeld.

Artikel N 28

1. Het briefstembureau doet in een of meer afzonderlijke pakken:
 - a. de stembiljetten met een stem op een kandidaat, lijstgewijs gerangschikt;
 - b. de stembiljetten met een blanco stem;
 - c. de stembiljetten met een ongeldige stem;
 - d. de enveloppen die op grond van artikel N 23, tweede lid, terzijde zijn gelegd.
2. Elk pak wordt verzegeld, voorzien van de naam van de gemeente en een beschrijving van de inhoud.

Artikel N 29

1. Nadat alle werkzaamheden zijn voltooid, maakt het briefstembureau voor elk van de zittingen, bedoeld in artikel N 15, eerste lid, afzonderlijk een proces-verbaal op. In deze processen-verbaal legt het briefstembureau verantwoording af over elke dag waarop het zitting heeft gehouden.
2. De processen-verbaal worden door alle aanwezige leden van het briefstembureau getekend, onder wie ten minste de voorzitter en alle plaatsvervangend voorzitters.
3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de verantwoording door het briefstembureau.
4. Bij ministeriële regeling wordt voor elk van de processen-verbaal een model vastgesteld.

Artikel N 30

1. Na zich ervan overtuigd te hebben dat de transportbox leeg is, doet het briefstembureau de pakken, bedoeld in de artikelen N 22 en N 28, in de transportbox. De transportbox wordt voorzien van de naam van de gemeente en een aanduiding van de verkiezing. Daarna wordt de transportbox op slot gedaan en verzegeld.
2. Het briefstembureau bewaart de sleutel van de transportbox in een enveloppe, die het eveneens verzegelt. Op deze enveloppe wordt de naam van de gemeente en een aanduiding van de verkiezing vermeld.
3. Het briefstembureau draagt de transportbox en de enveloppe zo spoedig mogelijk over aan de burgemeester. Tot aan die overdracht draagt het briefstembureau er zorg voor dat de zegels op de transportbox en de enveloppe niet worden verbroken.

Artikel N 31

1. Een briefstembureau dat is ingesteld door burgemeester en wethouders van 's-Gravenhage, brengt zijn processen-verbaal onverwijld over naar de burgemeester.
2. De burgemeester maakt de processen-verbaal, met weglating van de ondertekening, onverwijld op een algemeen toegankelijke wijze elektronisch openbaar. Bij ministeriële regeling kan hiervoor een internetadres worden aangewezen. De openbaarmaking geschiedt ten minste tot drie maanden nadat over de toelating van de gekozenen is beslist.
3. De burgemeester legt een afschrift van de processen-verbaal voor eenieder ter inzage in het gemeentehuis totdat over de toelating van de gekozenen is beslist. Voorts brengt de burgemeester de processen-verbaal onverwijld over naar het nationaal briefstembureau.
4. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de werkwijze van de burgemeester.

Artikel N 32

1. Een briefstembureau dat is ingesteld door burgemeester en wethouders van een andere gemeente, brengt zijn processen-verbaal onverwijld over naar de burgemeester.

2. De burgemeester legt een afschrift van de processen-verbaal voor eenieder ter inzage in het gemeentehuis, totdat over de toelating van de gekozenen is beslist. Voorts brengt de burgemeester de processen-verbaal onverwijld langs elektronische weg ter kennis van het nationaal briefstembureau.

3. Artikel N 31, tweede en vierde lid, zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel N 33

1. De burgemeester bewaart de pakken, bedoeld in de artikelen N 22 en N 28, en de afschriften, bedoeld in artikel N 31, derde lid, onderscheidenlijk artikel N 32, tweede lid, drie maanden nadat over de toelating van de gekozenen is beslist. Daarna worden deze stukken onmiddellijk vernietigd, tenzij:

a. de officier van justitie of de rechter-commissaris in het kader van een strafrechtelijk onderzoek een verzoek heeft gedaan tot overdracht van deze stukken, in welk geval de vernietiging plaatsvindt nadat dit onderzoek is afgerond;

b. strafvervolgning is ingesteld wegens een strafbaar gestelde gedraging in deze wet, de artikelen 125 tot en met 129 van het Wetboek van Strafrecht of de artikelen 131 tot en met 135 van het Wetboek van Strafrecht BES, in welk geval de vernietiging plaatsvindt nadat er een onherroepelijke rechterlijke uitspraak is.

2. Van de vernietiging wordt proces-verbaal opgemaakt.

Artikel N 34

Nadat is beslist over de toelating van de gekozenen, is de burgemeester bevoegd de pakken alsmede de afschriften over te dragen aan de officier van justitie ten dienste van een onderzoek naar enig strafbaar feit.

Artikel N 35

Artikel N 12 is van overeenkomstige toepassing.

NNN

Er wordt een tweetal paragrafen toegevoegd, luidende:

§ 3. Bepalingen betreffende briefstembureaus in Aruba, Curaçao en Sint Maarten

Artikel N 36

Paragraaf 3 is van overeenkomstige toepassing op de briefstembureaus die gevestigd zijn in Aruba, Curaçao en Sint Maarten, met uitzondering van de artikelen N 24, tweede volzin, en N 31, en met dien verstande dat:

- a. de bevoegdheden van de burgemeester bevoegdheden zijn van de vertegenwoordiger van Nederland in Aruba, Curaçao of Sint Maarten;
- b. de bevoegdheden van burgemeester en wethouders bevoegdheden zijn van Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties;
- c. de genoemde tijdstippen naar plaatselijke tijd gelden;
- d. als locatie van het briefstembureau de locatie van de vertegenwoordiging van Nederland in het betreffende land wordt aangewezen;

- e. in afwijking van de artikelen N 22, tweede lid, en N 28, tweede lid, niet de naam van de gemeente, maar de naam van het land wordt vermeld;
- f. indien de zitting, bedoeld in artikel N 15, eerste lid, onderdeel b, gemeten naar Nederlandse tijd, eerder aanvangt dan in Nederland, artikel N 27, tweede lid, buiten toepassing blijft;
- g. de vertegenwoordiger het afschrift van de processen-verbaal, bedoeld in artikel N 32, tweede lid, ter inzage legt bij de vertegenwoordiging van Nederland in het betreffende land.

Artikel N 37

1. De leden van een in Aruba, Curaçao en Sint Maarten gevestigd briefstembureau kunnen zich doen bijstaan door plaatsvervangende leden en door personen, werkzaam op de vertegenwoordiging van Nederland in het betreffende land.

2. Onverminderd het bepaalde in artikel J 35, is eenieder bevoegd in het briefstembureau te vertoeven, tenzij dit als gevolg van bepaalde omstandigheden in het betreffende land naar het oordeel van Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties onmogelijk is. Van deze onmogelijkheid en de omstandigheden die daartoe geleid hebben, wordt melding gemaakt in de processen-verbaal.

§ 4. Verwerking persoonsgegevens

Artikel N 38

De artikelen 15, 16 en 18 van de Algemene verordening gegevensbescherming zijn niet van toepassing op verwerking van persoonsgegevens bij of krachtens dit hoofdstuk.

NNNa

Na hoofdstuk N wordt een hoofdstuk ingevoegd, luidende:

HOOFDSTUK NA. DE TAAK VAN HET GEMEENTELIJK STEMBUREAU BIJ DE TOTSTANDKOMING VAN DE VERKIEZINGS-UITSLAG

§ 1. Algemene bepalingen

Artikel Na 1

1. Het gemeentelijk stembureau houdt op de dag na de dag van de stemming een openbare zitting.

2. In afwijking van het eerste lid houdt het gemeentelijk stembureau bij de verkiezing van de leden van het algemeen bestuur op de eerste of de tweede dag na de dag van de stemming een openbare zitting.

Artikel Na 2

1. Burgemeester en wethouders wijzen voor de zitting van het gemeentelijk stembureau een of meer geschikte locaties aan. Voorts stellen zij voor elke locatie de dag en het tijdstip vast waarop de werkzaamheden aanvangen.

2. De aanwijzing van een of meer locaties, de dag en het aanvangstijdstip van de werkzaamheden worden ten minste veertien dagen voor de dag van de stemming bekendgemaakt.

3. Indien voor de controle van de processen-verbaal dan wel de centrale stemopneming meer dan één locatie wordt aangewezen, stellen burgemeester en wethouders tevens voor elk stembureau vast op welke locatie

de werkzaamheden plaatsvinden. Het tweede lid is van overeenkomstige toepassing.

4. Burgemeester en wethouders doen op bij algemene maatregel van bestuur vast te stellen wijze mededeling aan de kiezer van de locatie waar de werkzaamheden voor elk stembureau plaatsvinden alsmede van de dag en het aanvangstijdstip van de werkzaamheden van het gemeentelijk stembureau op elke aangewezen locatie.

Artikel Na 3

De burgemeester draagt zorg voor de inrichting van de locatie waar het gemeentelijk stembureau zijn werkzaamheden uitvoert.

Artikel Na 4

1. Gedurende de zitting zijn op elke locatie waar het gemeentelijk stembureau zitting houdt ten minste vijf leden aanwezig, onder wie de voorzitter of een plaatsvervangend voorzitter.

2. In afwijking van het eerste lid zijn voor de verkiezing van de leden van de gemeenteraad op elke locatie waar het gemeentelijk stembureau zitting houdt ten minste drie leden aanwezig, onder wie de voorzitter of een plaatsvervangend voorzitter.

3. Bij afwezigheid van de voorzitter worden de bij of krachtens de wet aan hem opgedragen taken en bevoegdheden uitgeoefend door een plaatsvervangend voorzitter.

Artikel Na 5

1. Indien de werkzaamheden op meer dan één locatie plaatsvinden, besluiten en handelen de op elke locatie aanwezige leden van het gemeentelijk stembureau namens het gemeentelijk stembureau.

2. Indien bij het nemen van een beslissing door de aanwezige leden de stemmen staken, beslist de stem van de voorzitter of, indien de voorzitter niet aanwezig is, de plaatsvervangend voorzitter.

Artikel Na 6

1. De leden van het gemeentelijk stembureau kunnen zich bij hun werkzaamheden doen bijstaan door een of meer ondersteuners. Ondersteuners kunnen zijn: ambtenaren van de gemeente, daartoe door burgemeester en wethouders aangewezen, alsmede andere personen, daartoe door burgemeester en wethouders benoemd.

2. Artikel E 4, tweede lid, aanhef en onderdelen a, c tot en met e, derde en vierde lid is van overeenkomstige toepassing.

Artikel Na 7

De voorzitter van het gemeentelijk stembureau is belast met de handhaving van de orde tijdens de zitting. Hij kan daartoe de burgemeester om bijstand verzoeken.

Artikel Na 8

1. De voorzitter van het gemeentelijk stembureau schorst de zitting, indien:

a. de werkzaamheden niet afgerond kunnen worden op de dag waarop zij zijn aangevangen; of

b. zich naar het oordeel van het gemeentelijk stembureau in of nabij de locatie waar de zitting wordt gehouden omstandigheden voordoen die de behoorlijke voortgang van de zitting onmogelijk maken.

2. Indien zich naar het oordeel van het gemeentelijk stembureau een situatie voordoet als bedoeld in het eerste lid, wordt dit door de voorzitter verklaard. De zitting wordt daarop geschorst. De voorzitter doet hiervan onverwijld mededeling aan de burgemeester. De burgemeester bepaalt vervolgens wanneer en waar de zitting wordt hervat.

3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden hieromtrent nadere regels gesteld.

Artikel Na 9

De burgemeester draagt er zorg voor dat van elk stembureau de transportbox, bedoeld in artikel N 11, eerste lid, en de enveloppe, bedoeld in artikel N 11, tweede lid, tijdig worden overgedragen aan het gemeentelijk stembureau.

§ 2. Controle van de processen-verbaal van de stembureaus

Artikel Na 10

Deze paragraaf is van toepassing als bij de verkiezing geen centrale stemopneming plaatsvindt als bedoeld in artikel N 1.

Artikel Na 11

Het gemeentelijk stembureau controleert de juistheid van de uitkomst van de stemming zoals vastgesteld door elk stembureau. Het is bevoegd daartoe de enveloppen, bedoeld in artikel N 11, tweede lid, te openen.

Artikel Na 12

Het gemeentelijk stembureau gaat over tot een nieuwe opneming van de stembescheiden, dan wel een deel daarvan, indien:

- a. het stembureau in zijn proces-verbaal melding heeft gemaakt van een verschil tussen het aantal tot de stemming toegelaten kiezers en het aantal uitgebrachte stemmen en het stembureau dit verschil niet volledig heeft verklaard in zijn proces-verbaal;
- b. het gemeentelijk stembureau vermoedt dat het stembureau een of meer fouten heeft gemaakt bij de stemopneming; of
- c. het stembureau een of meer fouten heeft gemaakt bij de vaststelling van de uitkomst van de stemming.

Artikel Na 13

1. De leden van het gemeentelijk stembureau zijn bevoegd om de transportbox en de pakken, bedoeld in artikel N 11, eerste lid, te openen ten behoeve van een nieuwe stemopneming.

2. Het gemeentelijk stembureau vermeldt in zijn proces-verbaal ten aanzien van welke stembureaus een nieuwe opneming van stembescheiden heeft plaatsgevonden, de reden op grond waarvan het daartoe is overgegaan alsmede welke stembescheiden het betrof.

3. De nieuwe stemopneming van stembescheiden vindt plaats met inachtneming van hetgeen bij of krachtens de wet is bepaald ten aanzien van de stemopneming door een stembureau.

4. Nadat de nieuwe stemopneming is afgerond worden de stembescheiden uit de geopende pakken opnieuw ingepakt en verzegeld op de in de artikelen N 2 en N 9 beschreven wijze. Vervolgens worden de pakken teruggelegd in de transportbox. Daarna wordt de transportbox op slot gedaan en verzegeld.

Artikel Na 14

1. Het gemeentelijk stembureau legt de uitkomst van de nieuwe stemopneming vast in een corrigendum dat het bij het proces-verbaal van het stembureau voegt.
2. De in het corrigendum vastgelegde aantallen treden in de plaats van de aantallen zoals deze eerder door het stembureau in zijn proces-verbaal zijn vermeld.
3. Het corrigendum wordt ondertekend door de leden van het gemeentelijk stembureau die de nieuwe stemopneming hebben uitgevoerd.
4. Op het proces-verbaal van het stembureau wordt aantekening gemaakt van het bestaan van het corrigendum.
5. Bij ministeriële regeling wordt voor het corrigendum bij het proces-verbaal van het stembureau een model vastgesteld.

Artikel Na 15

1. Nadat de controle van het proces-verbaal van een stembureau is afgerond worden het proces-verbaal van dat stembureau en, indien van toepassing, het corrigendum, alsook de sleutel van de transportbox, in een enveloppe gedaan. De enveloppe wordt verzegeld.
2. Op de enveloppe wordt de naam van de gemeente, het nummer van het stembureau en een aanduiding van de verkiezing vermeld.

§ 3. Centrale stemopneming

Artikel Na 16

Deze paragraaf is van toepassing als bij de verkiezing een centrale stemopneming plaatsvindt als bedoeld in artikel N 1.

Artikel Na 17

1. Het gemeentelijk stembureau stelt voor elk stembureau de uitkomst van de stemming vast.
2. De leden van het gemeentelijk stembureau zijn bevoegd daartoe de transportbox en de pakken, bedoeld in artikel N 11, eerste lid, alsook de enveloppe, bedoeld in artikel N 11, tweede lid, te openen.

Artikel Na 18

1. Het gemeentelijk stembureau stelt ten aanzien van iedere lijst vast:
 - a. het aantal op iedere kandidaat uitgebrachte stemmen;
 - b. de som van de aantallen stemmen, bedoeld onder a.
2. Daarnaast stelt het gemeentelijk stembureau vast:
 - a. het aantal blanco stemmen;
 - b. het aantal ongeldige stemmen.
3. De som van de aantallen op kandidaten uitgebrachte stemmen, blanco stemmen en ongeldige stemmen is het aantal stemmen dat is geteld.

Artikel Na 19

1. Indien een ondersteuner twijfelt over de geldigheid van een stem of van oordeel is dat een stem ongeldig is, wordt het stembiljet ter beoordeling voorgelegd aan een of meer leden van het gemeentelijk stembureau. De leden beslissen over de geldigheid van de stem met inachtneming van artikel N 7.

2. Aan de aanwezige personen wordt onmiddellijk mededeling gedaan van de reden van twijfel over de geldigheid dan wel de reden van ongeldigverklaring van een stem.

3. Indien een van de aanwezige personen dit verlangt, wordt het stembiljet getoond. De aanwezige personen kunnen mondeling bezwaren tegen de genomen beslissing inbrengen.

Artikel Na 20

1. Het gemeentelijk stembureau gaat over tot een nieuwe opneming van de aantallen geldige stempassen, kiezerspassen en volmachtbewijzen, indien:

a. het stembureau in zijn proces-verbaal melding heeft gemaakt van een telverschil als bedoeld in artikel N 8a, eerste lid, en het stembureau hiervoor geen verklaring heeft gegeven; of

b. er een verschil is tussen het aantal tot de stemming toegelaten kiezers als bedoeld in artikel N 1a, eerste lid, en het door het gemeentelijk stembureau vastgestelde aantal uitgebrachte stemmen als bedoeld in artikel Na 18, derde lid, en het stembureau hiervoor geen verklaring heeft gegeven.

2. In afwijking van artikel N 1a, eerste lid, is de som van de aantallen, bedoeld in het eerste lid, het aantal kiezers dat tot de stemming is toegelaten.

Artikel Na 21

Nadat de stemopneming van een stembureau is afgerond worden de stembescheiden uit de geopende pakken opnieuw ingepakt en verzegeld op de in de artikelen N 2 en N 9 beschreven wijze. Vervolgens worden de pakken teruggelegd in de transportbox. Daarna wordt de transportbox op slot gedaan en verzegeld.

Artikel Na 22

1. Het gemeentelijk stembureau stelt voor iedere lijst vast het verschil tussen de door hem vastgestelde som van het aantal op de kandidaten uitgebrachte stemmen en de som van het aantal op de kandidaten uitgebrachte stemmen zoals vastgesteld door het stembureau.

2. Het gemeentelijk stembureau stelt vast het verschil tussen het aantal kiezers dat tot de stemming is toegelaten en het aantal stemmen dat is geteld.

3. Voor zover mogelijk geeft het gemeentelijk stembureau voor de verschillen een verklaring.

Artikel Na 23

Het gemeentelijk stembureau stelt de aanwezige personen in kennis van de aantallen, bedoeld in de artikelen N 1a, eerste lid, Na 18, eerste tot en met derde lid, Na 20, eerste en tweede lid, en Na 22, eerste en tweede lid.

Artikel Na 24

1. Het proces-verbaal van het gemeentelijk stembureau bevat de uitkomst van de stemming per stembureau.

2. Voorts wordt daarin melding gemaakt van alle bezwaren die in de processen-verbaal van de stembureaus zijn vermeld, alsmede van de reactie die het stembureau daarop heeft gegeven.

Artikel Na 25

1. Nadat de stemopneming voor een stembureau is afgerond worden het proces-verbaal van dat stembureau en de sleutel van de transportbox in een enveloppe gedaan. De enveloppe wordt verzegeld.

2. Op de enveloppe wordt de naam van de gemeente, het nummer van het stembureau en een aanduiding van de verkiezing vermeld.

§ 4. De vaststelling van de uitkomst van de stemming op gemeentelijk niveau

Artikel Na 26

1. Het gemeentelijk stembureau stelt ten aanzien van iedere kandidaat en iedere lijst vast het aantal stemmen dat binnen de gemeente op die kandidaat, onderscheidenlijk die lijst, is uitgebracht.

2. Het gemeentelijk stembureau stelt tevens vast:

- a. het aantal blanco stemmen;
- b. het aantal ongeldige stemmen;
- c. het aantal geldige stempassen;
- d. het aantal geldige kiezerspassen;
- e. het aantal geldige volmachtbewijzen; en
- f. de som van de aantallen bedoeld onder c, d en e.

3. Voorts stelt het gemeentelijk stembureau het verschil vast tussen het aantal kiezers dat tot de stemming is toegelaten en het aantal stemmen dat is geteld. Voor zover mogelijk geeft het gemeentelijk stembureau hiervoor een verklaring.

4. De aantallen, bedoeld in het eerste tot en met derde lid, worden in het proces-verbaal vermeld.

Artikel Na 27

1. Indien het gemeentelijk stembureau programmatuur gebruikt ten behoeve van de vaststelling van de aantallen, bedoeld in artikel Na 26, controleert het de met deze programmatuur vastgestelde uitkomst van de stemopneming op gemeentelijk niveau aan de hand van een door de Kiesraad op te stellen protocol.

2. De Kiesraad maakt het protocol, bedoeld in het eerste lid, uiterlijk op de dag van de kandidaatstelling in de Staatscourant bekend.

Artikel Na 28

Burgemeester en wethouders informeren het gemeentelijk stembureau op basis van de registratie, bedoeld in artikel D 1, over het aantal kiesgerechtigden voor de stemming. Dit aantal wordt door het gemeentelijk stembureau in het proces-verbaal overgenomen.

Artikel Na 29

Het gemeentelijk stembureau stelt de aanwezige personen in kennis van de aantallen, bedoeld in de artikelen Na 26 en Na 28.

Artikel Na 30

De aanwezige personen kunnen mondeling bezwaren inbrengen. De bezwaren, alsmede de reactie van het gemeentelijk stembureau daarop, worden in het proces-verbaal van het gemeentelijk stembureau vermeld.

Artikel Na 31

1. Nadat alle werkzaamheden zijn voltooid, wordt daarvan aanstonds proces-verbaal opgemaakt.
2. Het proces-verbaal wordt door alle aanwezige leden van het gemeentelijk stembureau getekend, onder wie ten minste de voorzitter en alle plaatsvervangend voorzitters.
3. Bij ministeriële regeling wordt voor het proces-verbaal een model vastgesteld.

Artikel Na 32

1. Het gemeentelijk stembureau draagt zijn proces-verbaal onverwijld over aan de burgemeester. Ook de eerder op grond van artikel Na 7 ontvangen transportboxen en enveloppen worden terug overgedragen.
2. Tot aan de overdracht draagt het gemeentelijk stembureau er zorg voor dat de zegels op de transportboxen en de enveloppen niet worden verbroken.
3. Indien het gemeentelijk stembureau programmatuur heeft gebruikt ten behoeve van de vaststelling van de uitkomst van de stemming, draagt het gemeentelijk stembureau ook het daarmee gegenereerde digitale bestand over aan de burgemeester.

Artikel Na 33

1. De burgemeester maakt het proces-verbaal van het gemeentelijk stembureau, de processen-verbaal van de stembureaus en, indien van toepassing, de bijbehorende corrigenda, met weglating van de ondertekening, onverwijld op een algemeen toegankelijke wijze elektronisch openbaar.
2. Indien het gemeentelijk stembureau programmatuur heeft gebruikt ten behoeve van de vaststelling van de uitkomst van de stemopneming, wordt het daarmee gegenereerde digitale bestand eveneens onverwijld op een algemeen toegankelijke wijze elektronisch openbaargemaakt.
3. De openbaarmaking geschiedt ten minste tot drie maanden nadat over de toelating van de gekozenen is beslist.
4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de elektronische openbaarmaking van de processen-verbaal, corrigenda en de digitale bestanden.

Artikel Na 34

1. De burgemeester legt onverwijld afschriften van het proces-verbaal van het gemeentelijk stembureau, de processen-verbaal van de stembureaus en, indien van toepassing, de bijbehorende corrigenda, voor eenieder ter inzage in het gemeentehuis totdat over de toelating van de gekozenen is beslist.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de terinzagelegging van de processen-verbaal en de corrigenda.

Artikel Na 35

1. Het proces-verbaal van het gemeentelijk stembureau wordt onverwijld overgebracht naar het hoofdstembureau dan wel, indien het de verkiezing betreft van de gemeenteraad, van het algemeen bestuur of van provinciale staten van een provincie die één kieskring vormt, het centraal stembureau. Indien in de gemeente geen centrale stemopneming heeft plaatsgevonden, worden daarbij tevens de processen-verbaal van de stembureaus en de corrigenda overgebracht.

2. Indien het gemeentelijk stembureau programmatuur heeft gebruikt ten behoeve van de vaststelling van de uitkomst van de stemming, wordt tevens onverwijld het daarmee gegenereerde digitale bestand verstrekt aan het hoofdstembureau en het centraal stembureau, dan wel, indien het de verkiezing betreft van de gemeenteraad, van het algemeen bestuur of van provinciale staten van een provincie die één kieskring vormt, het centraal stembureau.

3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de overdracht, bedoeld in het eerste lid, en de verstrekking, bedoeld in het tweede lid.

Artikel Na 36

1. Indien het betreft de verkiezing van de leden van de gemeenteraad, provinciale staten of het algemeen bestuur, verstrekt de burgemeester zo spoedig mogelijk nadat over de toelating van de gekozenen is beslist het digitale bestand met de uitkomst van de stemopneming aan de Kiesraad.

2. Indien het gemeentelijk stembureau geen programmatuur heeft gebruikt ten behoeve van de vaststelling van de uitkomst van de stemopneming verstrekt de burgemeester in plaats van het digitale bestand, bedoeld in het eerste lid, een afschrift van het proces-verbaal van het gemeentelijk stembureau aan de Kiesraad alsmede, indien er geen centrale stemopneming heeft plaatsgevonden, afschriften van de processen-verbaal van de stembureaus.

Artikel Na 37

1. De burgemeester bewaart de pakken, bedoeld in artikel N 2 en N 9, en de afschriften, bedoeld in artikel Na 34, eerste lid, tot drie maanden nadat over de toelating van de gekozenen is beslist. Daarna worden deze stukken onmiddellijk vernietigd, tenzij:

a. de officier van justitie of de rechter-commissaris in het kader van een strafrechtelijk onderzoek een verzoek heeft gedaan tot overdracht van deze stukken, in welk geval de vernietiging plaatsvindt nadat dit onderzoek is afgerond;

b. strafvervolgning is ingesteld wegens een strafbaar gestelde gedraging in deze wet, de artikelen 125 tot en met 129 van het Wetboek van Strafrecht of de artikelen 131 tot en met 135 van het Wetboek van Strafrecht BES, in welk geval de vernietiging plaatsvindt nadat er een onherroepelijke rechterlijke uitspraak is.

2. Van de vernietiging wordt proces-verbaal opgemaakt.

Artikel Na 38

Nadat is beslist over de toelating van de gekozenen, is de burgemeester bevoegd de pakken, bedoeld in de artikelen N 2 en N 9, alsmede de afschriften, bedoeld in artikel Na 34, eerste lid, over te dragen aan de officier van justitie ten dienste van een onderzoek naar enig strafbaar feit.

Artikel Na 39

Artikel N 12 is van overeenkomstige toepassing.

Artikel Na 40

De artikelen 15, 16 en 18 van de Algemene verordening gegevensbescherming zijn niet van toepassing op verwerking van persoonsgegevens bij of krachtens dit hoofdstuk.

000

Hoofdstuk O komt te luiden:

HOOFDSTUK O. DE TAAK VAN HET HOOFDSTEMBUREAU EN HET NATIONAAL BRIEFSTEMBUREAU BIJ DE VASTSTELLING VAN DE VERKIEZINGSUITSLAG

§ 1. Bepalingen betreffende het hoofdstembureau

Artikel O 1

Onverwijld nadat het hoofdstembureau het proces-verbaal van een gemeentelijk stembureau heeft ontvangen, gaat het over tot het verrichten van de werkzaamheden ter vaststelling en bekendmaking van de uitkomst van de stemming bij de stembureaus op kieskringniveau.

Artikel O 2

1. Indien een gemeentelijk stembureau gebruik heeft gemaakt van programmatuur ten behoeve van de vaststelling van de uitkomst van de stemming, controleert het hoofdstembureau of het digitale bestand, bedoeld in artikel Na 35, tweede lid, overeenkomstig de daaraan bij of krachtens algemene maatregel van bestuur gestelde eisen aan hem is verstrekt.

2. Indien het hoofdstembureau constateert dat het bestand, bedoeld in het eerste lid, niet overeenkomstig de gestelde eisen aan hem is verstrekt, verzoekt het de burgemeester die het betreft daarvoor alsnog onverwijld zorg te dragen.

Artikel O 3

Indien het hoofdstembureau een digitaal bestand als bedoeld in artikel Na 35, tweede lid, heeft ontvangen, en de in dit bestand vermelde uitkomst op gemeentelijk niveau niet overeenkomt met de uitkomst zoals vastgesteld in het bijbehorende proces-verbaal van het gemeentelijk stembureau, gaat het hoofdstembureau uit van de juistheid van de laatste en maakt het hiervan melding in zijn proces-verbaal.

Artikel O 4

Op de vijfde dag na de dag van de stemming houdt het hoofdstembureau om tien uur een zitting om de uitkomst van de stemming bij de stembureaus op kieskringniveau vast te stellen.

Artikel O 5

1. Het hoofdstembureau stelt ten aanzien van iedere lijst vast het aantal op iedere kandidaat uitgebrachte stemmen en de som van deze aantallen. Deze som wordt stemcijfer genoemd.

2. Het hoofdstembureau stelt tevens vast:

- a. het aantal blanco stemmen;
- b. het aantal ongeldige stemmen;
- c. het aantal geldige stempassen;
- d. het aantal geldige kiezerspassen;
- e. het aantal geldige volmachtbewijzen;
- f. de som van de aantallen bedoeld onder c, d en e; en
- g. het aantal kiesgerechtigden.

3. Voorts stelt het hoofdstembureau het verschil vast tussen het aantal kiezers dat tot de stemming is toegelaten en het aantal stemmen dat is geteld. Voor zover mogelijk geeft het hoofdstembureau hiervoor een verklaring.

4. De aantallen, bedoeld in het eerste tot en met derde lid, worden in het proces-verbaal vermeld.

Artikel O 6

1. Indien het hoofdstembureau programmatuur gebruikt ten behoeve van de vaststelling van de aantallen, bedoeld in artikel O 5, controleert het de met deze programmatuur vastgestelde uitkomst van de stemopneming op kieskringsniveau aan de hand van een door de Kiesraad op te stellen protocol.

2. De Kiesraad maakt het protocol, bedoeld in het eerste lid, uiterlijk op de dag van de kandidaatstelling in de Staatscourant bekend.

Artikel O 7

1. Nadat alle werkzaamheden zijn beëindigd, wordt daarvan onmiddellijk proces-verbaal opgemaakt.

2. Het proces-verbaal wordt door alle aanwezige leden van het hoofdstembureau getekend.

3. Bij ministeriële regeling wordt voor het proces-verbaal een model vastgesteld

Artikel O 8

1. Het proces-verbaal van het hoofdstembureau wordt, met weglating van de ondertekening, onverwijld op een algemeen toegankelijke wijze elektronisch openbaargemaakt.

2. Indien het hoofdstembureau programmatuur heeft gebruikt ten behoeve van de vaststelling van de uitkomst van de stemming, wordt het daarmee gegenereerde digitale bestand eveneens onverwijld op een algemeen toegankelijke wijze elektronisch openbaargemaakt.

3. De openbaarmaking geschiedt ten minste tot drie maanden nadat over de toelating van de gekozenen is beslist.

4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de elektronische openbaarmaking van het proces-verbaal.

Artikel O 9

1. In het gemeentehuis van de gemeente waar het hoofdstembureau is gevestigd wordt onverwijld een afschrift van het proces-verbaal van het hoofdstembureau voor eenieder ter inzage gelegd totdat over de toelating van de gekozenen is beslist.

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de terinzagelegging van het proces-verbaal.

Artikel O 10

1. Het proces-verbaal van het hoofdstembureau en de processen-verbaal van de gemeentelijk stembureaus worden onverwijld overgebracht naar het centraal stembureau. Indien het hoofdstembureau processen-verbaal van stembureaus en corrigenda heeft ontvangen, worden deze daarbij eveneens overgebracht.

2. Indien het hoofdstembureau programmatuur heeft gebruikt ten behoeve van de vaststelling van de uitkomst van de stemming in een kieskring, wordt tevens onverwijld het daarmee gegenereerde digitale bestand aan het centraal stembureau verstrekt.

3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de overdracht van de processen-verbaal en corrigenda en de verstrekking van het digitale bestand.

Artikel O 11

1. Indien het betreft de verkiezing van de leden van de gemeenteraad, provinciale staten of het algemeen bestuur, verstrekt de burgemeester van de gemeente waarin het hoofdstembureau is gevestigd zo spoedig mogelijk nadat over de toelating van de gekozenen is het bestand met de uitkomst van de stemming op kieskringsniveau aan de kiesraad.

2. Indien het hoofdstembureau geen programmatuur heeft gebruikt ten behoeve van de vaststelling van de uitkomst van de stemming, verstrekt de burgemeester in plaats van het digitale bestand, bedoeld in het eerste lid, een afschrift van het proces-verbaal van het hoofdstembureau aan de Kiesraad.

Artikel O 12

Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld betreffende de taak van het hoofdstembureau inzake de vaststelling van de verkiezingsuitslag.

§ 2. Bepalingen betreffende het nationaal briefstembureau

Artikel O 13

Onverwijld nadat het nationaal briefstembureau de processen-verbaal van een briefstembureau heeft ontvangen, gaat het over tot het verrichten van de werkzaamheden, bedoeld in deze paragraaf.

Artikel O 14

Het nationaal briefstembureau controleert de juistheid van de uitkomst van de stemming zoals vastgesteld door het briefstembureau.

Artikel O 15

1. Naar aanleiding van de controle, bedoeld in artikel O 14, draagt het nationaal briefstembureau een briefstembureau op over te gaan tot een nieuwe opneming van de stembescheiden, dan wel een deel daarvan, indien:

a. het briefstembureau in zijn proces-verbaal melding heeft gemaakt van een verschil tussen het aantal tot de stemming toegelaten kiezers en het aantal uitgebrachte stemmen, en het briefstembureau dit verschil niet heeft verklaard;

b. het vermoedt dat het briefstembureau een of meer fouten heeft gemaakt bij de stemopneming; of

c. het briefstembureau een of meer fouten heeft gemaakt bij de vaststelling van de uitkomst van de stemming.

2. Het nationaal briefstembureau vermeldt in zijn proces-verbaal welk briefstembureau een nieuwe opneming van stembescheiden heeft uitgevoerd alsmede welke opdracht het daarbij heeft gekregen.

3. Het briefstembureau verricht zijn werkzaamheden zo spoedig mogelijk in een openbare zitting. Dag en uur van de zitting alsmede de locatie worden door de burgemeester dan wel de vertegenwoordiger van

Nederland in Aruba, Curaçao of Sint Maarten vastgesteld en zo spoedig mogelijk bekendgemaakt. De wijze van bekendmaking wordt geregeld bij algemene maatregel van bestuur.

4. De burgemeester dan wel de vertegenwoordiger van Nederland in Aruba, Curaçao of Sint Maarten brengt de transportbox en de enveloppe, bedoeld in artikel N 30, onverwijld over naar de locatie waar het briefstembureau zitting houdt. Het nationaal briefstembureau dan wel de burgemeester dan wel de vertegenwoordiger brengt de processen-verbaal van het briefstembureau onverwijld over naar deze locatie.

5. Een nieuwe opneming van stembescheiden vindt plaats met inachtneming van hetgeen bij of krachtens de wet is bepaald ten aanzien van het briefstembureau, met dien verstande dat artikel Na 14 van overeenkomstige toepassing is.

Artikel O 16

1. Het nationaal briefstembureau stelt zo spoedig mogelijk ten aanzien van iedere kandidaat en iedere lijst vast het aantal stemmen dat per brief op die kandidaat, onderscheidenlijk die lijst, is uitgebracht.

2. Het nationaal briefstembureau stelt tevens vast:

- a. het aantal kiezers dat tot de stemming is toegelaten;
- b. het aantal blanco stemmen;
- c. het aantal ongeldige stemmen.

3. Voorts stelt het nationaal briefstembureau het verschil vast tussen het aantal kiezers dat tot de stemming is toegelaten en het aantal stemmen dat is geteld. Voor zover mogelijk geeft het nationaal briefstembureau hiervoor een verklaring.

4. De aantallen, bedoeld in het eerste tot en met derde lid, worden in het proces-verbaal vermeld.

Artikel O 17

1. Indien het nationaal briefstembureau programmatuur gebruikt ten behoeve van de vaststelling van de aantallen, bedoeld in artikel O 16, controleert het de met deze programmatuur gegenereerde uitkomst van de stemming aan de hand van een door de Kiesraad op te stellen protocol.

2. De Kiesraad maakt dit protocol voor een verkiezing uiterlijk op de dag van de kandidaatstelling in de Staatscourant bekend.

Artikel O 18

Burgemeester en wethouders van 's-Gravenhage informeren het nationaal briefstembureau op basis van de registratie, bedoeld in artikel D 2, over het aantal kiesgerechtigden voor de stemming. Dit aantal wordt door het nationaal briefstembureau in het proces-verbaal overgenomen.

Artikel O 19

1. Het nationaal briefstembureau deelt de aantallen, bedoeld in de artikelen O 16 en O 18, zo spoedig mogelijk mee in een openbare zitting.

2. Dag en uur van de zitting alsmede de locatie worden door de burgemeester van 's-Gravenhage vastgesteld en bekendgemaakt.

3. De aanwezige personen kunnen mondeling bezwaren inbrengen. De bezwaren, alsmede de reactie van het nationaal briefstembureau daarop, worden in het proces-verbaal van het nationaal briefstembureau vermeld.

4. De voorzitter van het nationaal briefstembureau is belast met de handhaving van de orde tijdens de zitting. Hij kan daartoe de burgemeester van 's-Gravenhage om bijstand verzoeken.

Artikel O 20

1. Nadat alle werkzaamheden zijn voltooid, maakt het nationaal briefstembureau daarvan aanstonds proces-verbaal op.
2. Het proces-verbaal wordt door alle aanwezige leden getekend, onder wie ten minste de voorzitter en alle plaatsvervangend voorzitters.
3. Bij ministeriële regeling wordt voor het proces-verbaal een model vastgesteld.

Artikel O 21

1. Het nationaal briefstembureau brengt zijn proces-verbaal, alsmede de processen-verbaal en het corrigendum van het briefstembureau dat is gevestigd in 's-Gravenhage onverwijld over naar het centraal stembureau. Tevens brengt het een afschrift van zijn proces-verbaal zo spoedig mogelijk naar de burgemeester van 's-Gravenhage.
2. Het nationaal briefstembureau brengt de langs elektronische weg ontvangen processen-verbaal en corrigenda van de overige briefstembureaus onverwijld langs elektronische weg ter kennis van het centraal stembureau. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald aan welke eisen de overdracht moet voldoen.
3. Indien het nationaal briefstembureau programmatuur heeft gebruikt ten behoeve van de vaststelling van de aantallen, bedoeld in artikel O 16, draagt het nationaal briefstembureau ook het daarmee gegenereerde digitale bestand onverwijld over aan de burgemeester van 's-Gravenhage en het centraal stembureau.

Artikel O 22

1. De burgemeester van 's-Gravenhage maakt het afschrift van het proces-verbaal van het nationaal briefstembureau, met weglating van de ondertekening, onverwijld op een algemeen toegankelijke wijze elektronisch openbaar.
2. Indien het nationaal briefstembureau programmatuur heeft gebruikt ten behoeve van de vaststelling van de uitkomst van de stemming, wordt het daarmee gegenereerde digitale bestand eveneens onverwijld op een algemeen toegankelijke wijze elektronisch openbaargemaakt.
3. De openbaarmaking geschiedt ten minste tot drie maanden nadat over de toelating van de gekozenen is beslist.
4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de elektronische openbaarmaking van het proces-verbaal.

Artikel O 23

1. De burgemeester van 's-Gravenhage legt onverwijld een afschrift van het proces-verbaal van het nationaal briefstembureau voor eenieder ter inzage in het gemeentehuis totdat over de toelating van de gekozenen is beslist.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de terinzagelegging van het proces-verbaal.

§ 3. Verwerking persoonsgegevens

Artikel O 24

De artikelen 15, 16 en 18 van de Algemene verordening gegevensbescherming zijn niet van toepassing op de verwerking van persoonsgegevens bij of krachtens dit hoofdstuk.

PPP

Artikel P 1 komt te luiden:

Artikel P 1

Onverwijld nadat het centraal stembureau het proces-verbaal van een gemeentelijk stembureau dan wel een hoofdstembureau heeft ontvangen, gaat het over tot het verrichten van de werkzaamheden ter vaststelling en bekendmaking van de uitslag van de verkiezing.

QQQ

Na artikel P 1a worden negen artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel P 1b

1. Eenieder kan schriftelijk bij het centraal stembureau een onderbouwde melding maken van een vermeende fout in het proces-verbaal van een stembureau of gemeentelijk stembureau.
2. Indien een gemeentelijk stembureau programmatuur heeft gebruikt ten behoeve van de vaststelling van de uitkomst van de stemming kan een melding, bedoeld in het eerste lid, ook betrekking hebben op een vermeende fout in het daarmee gegenereerde digitale bestand.
3. De melding dient uiterlijk achtenveertig uur voorafgaand aan de zitting, bedoeld in artikel P 20, tweede lid, door het centraal stembureau te zijn ontvangen.

Artikel P 1c

1. Indien een gemeentelijk stembureau gebruik heeft gemaakt van programmatuur ten behoeve van de vaststelling van de uitkomst van de stemming, controleert het centraal stembureau of het digitale bestand, bedoeld in artikel Na 35, tweede lid, overeenkomstig de daaraan bij of krachtens algemene maatregel van bestuur gestelde eisen is verstrekt.
2. Indien het centraal stembureau constateert dat het bestand, bedoeld in het eerste lid, niet overeenkomstig de gestelde eisen is verstrekt, verzoekt het de burgemeester die het betreft daarvoor alsnog onverwijld zorg te dragen.

Artikel P 1d

1. Het centraal stembureau controleert de uitkomsten in de processen-verbaal van de gemeentelijk stembureaus.
2. Indien burgemeester en wethouders niet hebben besloten dat bij de verkiezing een centrale stemopneming plaatsvindt als bedoeld in artikel N 1, controleert het centraal stembureau tevens de uitkomsten in de processen-verbaal van de binnen die gemeente gelegen stembureaus.
3. Indien het centraal stembureau een digitaal bestand als bedoeld in artikel Na 35, tweede lid, heeft ontvangen, controleert het of de in dit bestand vermelde uitkomsten overeenkomen met de uitkomsten zoals vastgesteld in de bijbehorende papieren processen-verbaal.
4. Het centraal stembureau maakt voor de controles, bedoeld in het eerste tot en met derde lid, gebruik van een door de Kiesraad op te stellen protocol. De Kiesraad maakt dit protocol voor een verkiezing uiterlijk op de dag van de kandidaatstelling in de Staatscourant bekend.
5. Het centraal stembureau controleert voorts de juistheid van de uitkomsten in de processen-verbaal en, indien van toepassing, het digitale bestand, bedoeld in artikel Na 35, tweede lid, naar aanleiding van meldingen, bedoeld in artikel P 1b.

Artikel P 1e

1. Indien het centraal stembureau naar aanleiding van de controle, bedoeld in artikel P 1d, het vermoeden heeft dat een gemeentelijk stembureau een of meer fouten heeft gemaakt bij de stemopneming of de vaststelling van de uitkomst van de stemming, draagt het centraal stembureau het gemeentelijk stembureau op de vermeende fouten nader te onderzoeken en daartoe, zo nodig, over te gaan tot een nieuwe opneming van de stembescheiden, dan wel een deel daarvan, ten aanzien van een of meer stembureaus.

2. Het gemeentelijk stembureau verricht zijn werkzaamheden in een openbare zitting. Dag en uur van de zitting alsmede de locatie worden door de burgemeester vastgesteld en tijdig bekendgemaakt.

3. Een nieuwe opneming van stembescheiden vindt plaats met inachtneming van hetgeen bij of krachtens de wet is bepaald ten aanzien van het gemeentelijk stembureau, met dien verstande dat artikel Na 14 van overeenkomstige toepassing is op het proces-verbaal van het gemeentelijk stembureau.

4. Indien het gemeentelijk stembureau programmatuur heeft gebruikt ten behoeve van de vaststelling van de uitkomst van de stemming in een gemeente brengt het de inhoud van het daarmee gegenereerde digitale bestand in overeenstemming met zijn proces-verbaal en, indien van toepassing, de processen-verbaal van de stembureaus met inachtneming van de correcties zoals deze in de corrigenda zijn opgenomen.

5. Indien er een gecombineerde stemming als bedoeld in artikel J 6 of J 6a van de Kieswet heeft plaatsgevonden, stelt het centraal stembureau het centraal stembureau voor de andere verkiezing onverwijld in kennis van een beslissing als bedoeld in het eerste lid.

6. Omtrent het nader onderzoek door het gemeentelijk stembureau kunnen bij of krachtens algemene maatregel van bestuur nadere regels worden gesteld.

7. Bij ministeriële regeling wordt voor het corrigendum bij het proces-verbaal van het gemeentelijk stembureau een model vastgesteld.

Artikel P 1f

1. Tenzij het betreft de verkiezing van de leden van de gemeenteraad, het algemeen bestuur of provinciale staten van een provincie die één kieskring vormt, stelt het centraal stembureau een corrigendum vast bij het proces-verbaal van een hoofdstembureau indien het nader onderzoek door een gemeentelijk stembureau, bedoeld in artikel P 1e, leidt tot een corrigendum bij het proces-verbaal van dat gemeentelijk stembureau.

2. De in het corrigendum vastgelegde aantallen treden in de plaats van de aantallen zoals deze eerder door het hoofdstembureau in zijn proces-verbaal zijn opgenomen.

3. Het corrigendum wordt ondertekend door de voorzitter van het centraal stembureau.

4. Op het proces-verbaal van het hoofdstembureau wordt op een bij algemene maatregel van bestuur te regelen wijze aantekening gemaakt van het bestaan van het corrigendum.

5. Indien het hoofdstembureau programmatuur heeft gebruikt ten behoeve van de vaststelling van de uitkomst van de stemming in een kieskring brengt het centraal stembureau de inhoud van het daarmee gegenereerde digitale bestand in overeenstemming met de processen-verbaal van het gemeentelijk stembureau en het hoofdstembureau met inachtneming van de correcties zoals deze in de corrigenda zijn opgenomen. Artikel O 6 is van overeenkomstige toepassing.

6. Bij ministeriële regeling wordt voor het corrigendum bij het proces-verbaal van het hoofdstembureau een model vastgesteld.

Artikel P 1g

1. Van een proces-verbaal met een in artikel P 1ea, vierde lid, bedoelde aantekening wordt zo spoedig mogelijk een afschrift verstrekt aan het hoofdstembureau.

2. Indien het centraal stembureau gebruik heeft gemaakt van de in artikel P 1ea, vijfde lid, bedoelde bevoegdheid wordt tevens het gecorrigeerde digitale bestand verstrekt aan het hoofdstembureau.

3. De artikelen O 8 en O 9 zijn van toepassing.

Artikel P 1h

1. De artikelen P 1b tot en met P 1d, eerste, derde tot en met vijfde lid, zijn van overeenkomstige toepassing op het proces-verbaal van een hoofdstembureau en een digitaal bestand als bedoeld in artikel O 10, tweede lid.

2. Indien het centraal stembureau naar aanleiding van de controle, bedoeld in artikel P 1d, een vermoeden heeft dat een hoofdstembureau een of meer fouten heeft gemaakt bij de vaststelling van de uitkomst van de stemming, zijn de artikelen P 1f en P 1g van overeenkomstige toepassing.

Artikel P 1i

1. De artikelen P 1b, P 1d en P 1e, eerste, tweede, zesde en zevende lid, zijn van overeenkomstige toepassing op de processen-verbaal van briefstembureaus, met dien verstande dat ten aanzien van de briefstembureaus in Aruba, Curaçao en Sint Maarten de aan de burgemeester opgedragen taken worden verricht door de vertegenwoordiger van Nederland in het betreffende land.

2. Een nieuwe opneming van stembescheiden vindt plaats met inachtneming van hetgeen bij of krachtens de wet is bepaald ten aanzien van het briefstembureau, met dien verstande dat artikel Na 14 van overeenkomstige toepassing is.

3. De artikelen P 1f en P 1g zijn van toepassing, met dien verstande dat voor de toepassing in die bepaling wordt gelezen in plaats van:

- a. «gemeentelijk stembureau»: briefstembureau;
- b. «hoofdstembureau»: nationaal briefstembureau;
- c. «artikelen O 4 en O 5»: artikelen O 22 en O 23;
- d. «artikel O 5»: artikel O 23.

Artikel P 1j

1. De artikelen P 1b tot en met P 1d, eerste, derde tot en met vijfde lid, zijn van overeenkomstige toepassing op het proces-verbaal van het nationaal briefstembureau en het digitale bestand, bedoeld in artikel O 22, derde lid.

2. Indien het centraal stembureau naar aanleiding van de controle, bedoeld in artikel P 1d, het vermoeden heeft dat het nationaal briefstembureau een of meer fouten heeft gemaakt bij de vaststelling van de uitkomst van de stemming, is artikel P 1i, vierde lid, van overeenkomstige toepassing.

RRR

Artikel P 20 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:

1. Het centraal stembureau stelt de uitslag van de verkiezing zo spoedig mogelijk vast doch niet eerder dan de achtste dag nadat de stemming

heeft plaatsgevonden. Het centraal stembureau stelt tevens vast:

- a. het aantal blanco stemmen;
- b. het aantal ongeldige stemmen;
- c. het aantal geldige stempassen;
- d. het aantal geldige kiezerspassen;
- e. het aantal geldige volmachtbewijzen;
- f. het aantal geldige briefstembewijzen;
- g. de som van de aantallen bedoeld onder c, d, e en f;
- h. het aantal kiesgerechtigden; en
- i. het verschil tussen het aantal kiezers dat tot de stemming is toegelaten en het aantal stemmen dat is geteld. Voor zover mogelijk geeft het centraal stembureau hiervoor een verklaring.

2. In het tweede lid wordt «tijdig bekend gemaakt» vervangen door «tijdig bekendgemaakt».

3. In het derde lid wordt «De aanwezige kiezers» vervangen door «De aanwezige personen».

RRRa

Na artikel P 20 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel P 20a

1. Indien het centraal stembureau programmatuur gebruikt ten behoeve van de vaststelling van de aantallen, bedoeld in artikel P 20, eerste lid, controleert het de met deze programmatuur vastgestelde uitslag van de verkiezing aan de hand van een door de Kiesraad op te stellen protocol.

2. De Kiesraad maakt het protocol, bedoeld in het eerste lid, uiterlijk op de dag van de kandidaatstelling in de Staatscourant bekend.

SSS

Artikel P 21 komt te luiden:

Artikel P 21

1. Indien een ernstig vermoeden bestaat dat een of meer gemeentelijk stembureaus of briefstembureaus bij de stemopneming zodanige fouten hebben gemaakt dat die van invloed kunnen zijn op de zetelverdeling, kan het centraal stembureau op de in artikel P 20 bedoelde zitting, voordat de uitslag van de verkiezing bekend wordt gemaakt, hetzij ambtshalve, hetzij naar aanleiding van een onderbouwd verzoek van een of meer personen, besluiten over te gaan tot een nieuwe opneming van stembiljetten, zowel uit alle als uit een of meer stembureaus of briefstembureaus.

2. Een nieuwe stemopneming als bedoeld in het eerste lid, wordt onder mandaat en machtiging van het centraal stembureau in het openbaar uitgevoerd door het gemeentelijk stembureau of het briefstembureau dat de stemmen eerder heeft opgenomen.

3. De burgemeester dan wel de vertegenwoordiger van Nederland in Aruba, Sint Maarten of Curaçao wijst een of meer geschikte locaties aan voor de nieuwe stemopneming en de vaststelling en bekendmaking van de uitkomsten van deze stemopneming. Voorts wordt vastgesteld op welke dag en op welk tijdstip de nieuwe stemopneming aanvangt. Het besluit hieromtrent wordt onverwijld op een algemeen toegankelijke wijze elektronisch openbaar gemaakt.

4. Indien de nieuwe stemopneming wordt uitgevoerd door een gemeentelijk stembureau zijn de artikelen P 1e, derde tot en met zevende lid, P 1f en P 1g van overeenkomstige toepassing.

5. Indien de nieuwe stemopneming wordt uitgevoerd door een briefstembureau, is artikel P 1i, tweede tot en met vierde lid, van overeenkomstige toepassing.

6. Indien bij een gecombineerde stemming als bedoeld in artikel J 6 of J 6a van de Kieswet een nieuwe stemopneming plaatsvindt, geschiedt deze mede in aanwezigheid van het centraal stembureau voor de andere verkiezing. Het centraal stembureau dat mede aanwezig is bij de nieuwe stemopneming doet daarvan verslag aan het vertegenwoordigend orgaan waarvoor het de verkiezingsuitslag vaststelt of heeft vastgesteld.

7. Omtrent de nieuwe stemopneming kunnen bij algemene maatregel van bestuur nadere regels worden gesteld.

TTT

Artikel P 22, eerste lid, tweede zin, komt te luiden:

In dit proces-verbaal wordt vermeld:

- a. de uitslag van de verkiezing, die voor iedere kieskring herleidbaar is;
- b. het aantal stemmen dat op elke kandidaat is uitgebracht en het stemcijfer van elke lijst;
- c. de ontvangen meldingen als bedoeld in artikel P 1b, eerste lid, en hoe daarmee is omgegaan; en
- d. de mondeling ingebrachte bezwaren alsmede de reactie van het centraal stembureau daarop.

UUU

Artikel P 23 komt te luiden:

Artikel P 23

1. Het centraal stembureau maakt zijn proces-verbaal, met weglating van de ondertekening, onverwijld op een algemeen toegankelijke wijze elektronisch openbaar.

2. Het centraal stembureau legt voorts onverwijld een afschrift van zijn proces-verbaal voor eenieder ter inzage totdat over de toelating van de gekozenen is beslist.

3. Indien het centraal stembureau programmatuur heeft gebruikt ten behoeve van de berekening van de uitslag van de verkiezing, maakt het tevens het digitale bestand op een algemeen toegankelijke wijze elektronisch openbaar.

4. Indien het betreft de verkiezing van de leden van de gemeenteraad, de provinciale staten of het algemeen bestuur, verstrekt het centraal stembureau zo spoedig mogelijk de digitale bestanden dan wel, indien het centraal stembureau geen gebruik heeft gemaakt van programmatuur ten behoeve van de berekening van de uitslag van de verkiezing, een afschrift van zijn proces-verbaal aan de Kiesraad.

5. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de elektronische openbaarmaking van het proces-verbaal en de digitale bestanden.

VVV

Artikel P 24 komt te luiden:

Artikel P 24

1. Het centraal stembureau doet aan het vertegenwoordigend orgaan toekomen:

- a. een afschrift van zijn proces-verbaal; en
- b. de processen-verbaal van de gemeentelijk stembureaus.

2. Indien het centraal stembureau over de navolgende bescheiden beschikt, doet het deze eveneens toekomen aan het vertegenwoordigend orgaan:

- a. het proces-verbaal van het nationaal briefstembureau;
- b. de processen-verbaal van de briefstembureaus;
- c. de processen-verbaal van de hoofdstembureaus;
- d. de processen-verbaal van de stembureaus; en
- e. de corrigenda bij de bovengenoemde processen-verbaal.

WWW

De artikelen P 25 en P 26 vervallen.

XXX

(vervallen)

YYY

Artikel Q 6 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid wordt «de drieënveertigste dag voor de kandidaatstelling» vervangen door «de negenentwintigste dag voor de kandidaatstelling».

2. In het vierde lid vervalt de zinsnede «of op dezelfde dag».

3. Aan het vijfde lid wordt een volzin toegevoegd, luidende: «Artikel D 8 is van overeenkomstige toepassing.»

ZZZ

Artikel R 5 wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding «2.» geplaatst.

2. Voor het tweede lid (nieuw) wordt een lid ingevoegd, luidende:

1. De naam van een kandidaat mag niet voorkomen op een lijst, indien de kandidaat tijdens de zittingsperiode van de Eerste Kamer waarvoor de verkiezing zal plaatshebben, niet de voor het zitting nemen in dat orgaan vereiste leeftijd zal bereiken.

AAAA

Artikel R 7 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «artikel G 1, derde lid, onder d» telkens vervangen door «artikel G 1, derde lid, onder c».

2. In het derde lid vervalt de tweede volzin.

BBBB

In artikel R 9, eerste lid, wordt «V 3, eerste en derde lid,» vervangen door «V 3» en wordt aan het slot een volzin toegevoegd, luidende: Indien de kandidaat woonachtig is in één van de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba, is de gemachtigde met uitsluiting van de kandidaat bevoegd tot de handelingen, bedoeld in de artikelen V 2, eerste, vierde en vijfde lid, V 3, eerste lid, en W 2, eerste lid, onder f.

CCCC

[vervallen]

DDDD

Na artikel S 1 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende

Artikel S 1a

Onmiddellijk nadat de lijsten door het centraal stembureau zijn onderzocht, worden deze voor een ieder ter inzage gelegd bij het centraal stembureau.

EEEE

In artikel S 2 wordt «kondigt vooraf dag en uur van de zitting in de Staatscourant aan» vervangen door «doet van de dag, het uur en de plaats van de openbare zitting tijdig mededeling in de Staatscourant».

FFFF

In artikel S 4, eerste lid, wordt onder vernummering van de onderdelen d tot en met f in e tot en met g een onderdeel ingevoegd:

d. die tijdens de zittingsperiode van de Eerste Kamer waarvoor de verkiezing zal plaatsvinden, niet de voor het zitting nemen in dat orgaan vereiste leeftijd bereikt;

GGGG

In artikel S 6, eerste lid, wordt na «deze» ingevoegd «persoon, dan wel een persoon als bedoeld in artikel R 3,».

HHHH

Artikel S 7 wordt als volgt gewijzigd:

1. Aan het eerste lid wordt een volzin toegevoegd: «Het proces-verbaal wordt voor eenieder ter inzage gelegd.»

2. In het tweede lid, tweede volzin, wordt na «Van deze bewaren» ingevoegd «, alsmede van de reactie van het centraal stembureau daarop,».

IIII

In artikel T 11, vierde lid, wordt «voor een ieder» vervangen door «voor eenieder».

JJJJ

Artikel U 2 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede en derde lid komen te luiden:

2. Als het inwonertal van een provincie geldt het inwonertal volgens de door het Centraal Bureau voor de Statistiek openbaar gemaakte bevolkingscijfers per 1 januari van het jaar waarin de verkiezing plaatsvindt.

3. Indien, in geval van ontbinding van de Eerste Kamer, de inwonertallen van de provincies per 1 januari van het jaar waarin de verkiezing plaatsvindt drie weken voor de dag van de kandidaatstelling nog niet

openbaar zijn gemaakt, geldt als inwonertal van een provincie het inwonertal volgens de door het Centraal Bureau voor de Statistiek openbaar gemaakte bevolkingcijfers per de eerste dag van de vierde maand voorafgaande aan de maand waarin de kandidaatstelling plaatsvindt.

2. Onder vernummering van het vijfde lid tot vierde lid, vervalt het vierde lid.

KKKK

In artikel V 3, tweede lid, wordt na «datum en plaats van de geboorte,» ingevoegd «kiesgerechtigdheid, ».

LLLL

Artikel V 4, vierde en vijfde lid, vervalt.

MMMM

Na artikel V 4 worden twee artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel V 4a

1. Voor de verkiezing van de leden van de Tweede Kamer, de provinciale staten, het algemeen bestuur en de gemeenteraad kan het vertegenwoordigend orgaan ten behoeve van het onderzoek, bedoeld in artikel V 4, eerste lid, besluiten tot een nieuwe opneming van de stembiljetten, zowel uit alle als uit een of meer stembureaus of briefstembureaus.

2. Een nieuwe stemopneming als bedoeld in het eerste lid, wordt onder verantwoordelijkheid van het vertegenwoordigend orgaan in het openbaar uitgevoerd door de gemeentelijk stembureaus of briefstembureaus die de stemmen eerder hebben opgenomen.

3. Voor zover bij een gecombineerde stemming als bedoeld in artikel J 6a van de Kieswet een vertegenwoordigend orgaan tot een nieuwe stemopneming besluit, geschiedt deze mede in aanwezigheid van het vertegenwoordigend orgaan waarvoor de andere stemming is gehouden.

4. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld omtrent de nieuwe stemopneming.

Artikel V 4b

1. Voor de verkiezing van de leden van de Eerste Kamer kan het vertegenwoordigend orgaan ten behoeve van het onderzoek, bedoeld in artikel V 4, eerste lid, besluiten tot een nieuwe stemopneming in een of meer provincies.

2. De voorzitter van het centraal stembureau brengt de pakken, bedoeld in artikel T 10, onverwijld over naar het vertegenwoordigend orgaan. Na ontvangst van de pakken gaat het vertegenwoordigend orgaan onmiddellijk tot de stemopneming over. Het is bevoegd daartoe de verzegelde pakken te openen en de inhoud te vergelijken met de processen-verbaal van de stembureaus. De artikelen T 6 tot en met T 10 zijn van overeenkomstige toepassing.

3. Na beëindiging van het onderzoek worden de bescheiden uit de geopende pakken opnieuw ingepakt en verzegeld op de in artikel T 10 voorgeschreven wijze.

MMMMa

In artikel V 5 wordt «één of meer stembureaus of provincies» vervangen door «een of meer stembureaus, briefstembureaus of provincies».

NNNN

Artikel V 6 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, aanhef, wordt «één of meer leden» vervangen door «een of meer leden» en wordt «in één of meer stembureaus of provincies» vervangen door «bij een of meer stembureaus, briefstembureaus of provincies».

2. In het eerste lid, onderdeel a, wordt «Tweede of Eerste Kamer» vervangen door «Tweede Kamer of Eerste Kamer».

3. In het tweede lid wordt «in de in het eerste lid bedoelde stembureaus, onderscheidenlijk provincies» vervangen door «bij de in het eerste lid bedoelde stembureaus, briefstembureaus onderscheidenlijk provincies».

OOOO

[vervallen]

PPPP

Artikel V 8 vervalt.

QQQQ

Artikel V 9, eerste lid, komt te luiden:

1. Indien het vertegenwoordigend orgaan waarvoor de benoeming is geschied, toepassing heeft gegeven aan artikel V 4a of V 4b, stelt het centraal stembureau uiterlijk op de veertiende dag na de dag van de stemming de uitslag van de verkiezing voor zover nodig opnieuw vast, en maakt deze op zitting bekend.

RRRR

In artikel V 10 wordt na «het bepaalde in hoofdstuk W» een komma ingevoegd.

SSSS

In paragraaf 1 van hoofdstuk V wordt na artikel V 11 een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel V 11a

1. Het vertegenwoordigend orgaan waarvoor de verkiezing plaatsvindt, bewaart de op grond van artikel P 24 aan hem overgedragen stukken drie maanden nadat over de toelating van de gekozenen is beslist. Daarna vernietigt het deze stukken onmiddellijk, met uitzondering van het afschrift van het proces-verbaal van het centraal stembureau. Van de vernietiging wordt proces-verbaal opgemaakt.

2. Op de in artikel V 4b bedoelde pakken is het eerste lid van toepassing.

TTTT

In artikel W 1, tweede lid, wordt «artikel P16, tweede lid ,» vervangen door «artikel P 16, tweede lid,».

UUUU

Artikel Y 22a wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding «1.» geplaatst.

2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:

2. De stembiljetten zijn voorzien van de handtekening van de voorzitter van het centraal stembureau alsmede van de naam van het vertegenwoordigend orgaan waarvoor de verkiezing geldt.

VVVV

Artikel Y 22b komt te luiden:

Artikel Y 22b

1. Het gemeentelijk stembureau geeft niet eerder uitvoering aan het bepaalde in artikel O 14 dan nadat de stembussen in de lidstaat waar de kiezers het laatst hun stem uitbrengen tijdens de in de Akte bedoelde stembiljetperiode zijn gesloten. Tot die tijd wordt de zitting geschorst.

2. De openbare zitting van het nationaal briefstembureau als bedoeld in artikel O 38, eerste lid, vindt niet eerder plaats dan nadat de stembussen in de lidstaat waar de kiezers het laatst hun stem uitbrengen tijdens de in de Akte bedoelde stembiljetperiode zijn gesloten.

VVVVa

Na artikel Y 22b wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel Y 22c

Artikel M 7, zevende lid, laatste volzin, wordt gelezen: «Daarbij draagt hij er zorg voor dat de retourenveloppen die uiterlijk op de zesde dag voor de dag van de stemming om tien uur lokale tijd in zijn bezit zijn, tijdig in het bezit zijn van de burgemeester van 's-Gravenhage.»

WWWW

Artikel Y 23 komt te luiden:

Artikel Y 23

Waar in de artikelen P 24 en V 11a sprake is van het orgaan waarvoor de verkiezing heeft plaatsgevonden, treedt daarvoor de Tweede Kamer in de plaats.

XXXX

In artikel Y 25, tweede lid, wordt «De artikelen V 1 tot en met V 10» vervangen door «De artikelen V 1 tot en met V 4a en V 5 tot en met V 10».

YYYY

In artikel Y 38 wordt «Onze Minister van Veiligheid en Justitie» telkens vervangen door «Onze Minister van Justitie en Veiligheid».

ZZZZ

Artikel Ya 3, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel f komt te luiden:
f. «*gemeentebblad*»: afkondigingsblad;
2. Onder verlettering van onderdeel g tot onderdeel h wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:
g. «*gemeentelijk stembureau*»: stembureau van het openbaar lichaam;
3. In onderdeel h (nieuw) wordt «Wet op de identificatieplicht BES» vervangen door «Wet identificatieplicht BES».

AAAAA

In artikel Ya 10, tweede lid, wordt «voor een ieder» vervangen door «voor eenieder» en wordt aan het slot een volzin toegevoegd, luidende: De stukken liggen ter inzage totdat onherroepelijk over de geldigheid van de ingeleverde lijsten is beslist.

BBBBB

Artikel Ya 11 komt te luiden:

Artikel Ya 11

1. De gezaghebber draagt er zorg voor dat de processen-verbaal en, indien van toepassing, de digitale bestanden met de uitkomsten van de stemopneming, onverwijld langs elektronische weg ter kennis worden gebracht van het centraal stembureau.
2. Op verzoek van het centraal stembureau of de Tweede Kamer worden de processen-verbaal van de stembureaus terstond langs elektronische weg ter kennis gebracht van het centraal stembureau onderscheidenlijk de Tweede Kamer.

CCCCC

Artikel Ya 12 vervalt.

DDDDD

In artikel Ya 15 wordt onder vernummering van het tweede lid tot derde lid een lid ingevoegd, luidende:

2. In aanvulling op het bepaalde in artikel G 3, derde lid, wordt bij het verzoek tevens overgelegd een gewaarmerkt bewijs van inschrijving in het handelsregister, bedoeld in artikel 2 van de Handelsregisterwet 2007 dan wel artikel 2 van de Handelsregisterwet 2009 BES.

EEEEE

In artikel Ya 24 wordt «het hoofdstembureau» telkens vervangen door «het stembureau van het openbaar lichaam».

FFFFF

In artikel Ya 25 wordt onder vernummering van het derde en vierde lid tot vierde en vijfde lid een lid ingevoegd, luidende:

3. In aanvulling op het bepaalde in artikel G 2, derde lid, wordt bij het verzoek tevens overgelegd een gewaarmerkt bewijs van inschrijving in het handelsregister, bedoeld in artikel 2 van de Handelsregisterwet 2007 dan wel artikel 2 van de Handelsregisterwet 2009 BES.

GGGGG

Artikel Ya 26 komt te luiden:

Artikel Ya 26

1. Onverminderd het bepaalde in het tweede lid, geldt een geregistreerde aanduiding waarvan overeenkomstig het bepaalde in artikel G 1, achtste lid, dan wel artikel Ya 15, derde lid, mededeling is gedaan, tevens voor de verkiezing van de leden van het kiescollege.

2. Het centraal stembureau voor de verkiezing van de leden van het kiescollege bepaalt dat de in het eerste lid bedoelde doorwerking van de registratie voor die verkiezing niet plaatsvindt, indien de geregistreerde aanduiding geheel of in hoofdzaak overeenstemt met een reeds op de voet van artikel G 2 in samenhang met artikel Ya 25 geregistreerde aanduiding van een andere politieke groepering, en daardoor verwarring te duchten is.

3. Een beschikking als bedoeld in het tweede lid wordt genomen uiterlijk op de veertiende dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin de mededeling, bedoeld in artikel G 1, achtste lid, is gedaan of uiterlijk op de veertiende dag na de dagtekening van de mededeling, bedoeld in artikel Ya 15, derde lid. De beschikking wordt terstond aan de gemachtigde van de desbetreffende groepering bekendgemaakt.

HHHHH

Artikel Ya 29 vervalt.

IIIII

In artikel Ya 32 wordt «De artikelen Ya 4 tot en met Ya 12» vervangen door «De artikelen Ya 4 tot en met Ya 11».

JJJJJ

Artikel Ya 44, eerste lid, komt te luiden:

1. Tegen een beschikking op grond van de artikelen I 4, S 2 en Y 2 in samenhang met artikel I 4 van deze wet kan, in afwijking van artikel 7 van de Wet administratieve rechtspraak BES, door een belanghebbende en iedere kiezer uitsluitend beroep worden ingesteld bij het Gemeenschapelijk Hof. De eerste zin is alleen van toepassing voor zover het betreft:

- a. een kandidatenlijst waarboven bij de inlevering van de lijst een aanduiding is geplaatst van een politieke groepering die blijkens de statuten haar zetel heeft in Bonaire, Sint Eustatius of Saba; en
- b. een kandidatenlijst waarboven geen aanduiding is geplaatst maar waarvan de eerstgenoemde kandidaat ingezetene is van Bonaire, Sint Eustatius of Saba.

KKKKK

[vervallen]

LLLLL

In de tabel, bedoeld in artikel E 1, eerste lid, wordt in de rij bij kieskring-nummer 12 na «De gemeente 's-Gravenhage» ingevoegd «en het gebied buiten Nederland.»

ARTIKEL II

[vervallen]

ARTIKEL III

Artikel 55, zesde lid, van de Wet algemene regels herindeling wordt als volgt gewijzigd:

1. In de eerste volzin wordt «Het benoemen van de leden en de plaatsvervangende leden van de hoofdstembureaus en het benoemen van de leden en de plaatsvervangende leden van de stembureaus geschieden» vervangen door «De benoeming van de leden en de plaatsvervangende leden van de centraal stembureaus, van de gemeentelijk stembureaus en van de stembureaus geschiedt».

2. De tweede volzin komt te luiden: De benoeming van de leden en de plaatsvervangende leden van de centraal stembureaus geschiedt, in afwijking van het bepaalde in artikel E 15, tweede lid, van de Kieswet, voor een periode tot en met 31 december van het jaar voorafgaande aan het jaar waarin de reguliere gemeenteraadsverkiezingen plaatsvinden.

ARTIKEL IV

De Waterschapswet wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 14 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «artikel 12, tweede lid, onderdelen b en c» vervangen door «artikel 12, tweede lid, onderdelen b, c en d».

2. Het tweede lid komt te luiden:

2. Voor zover bij reglement nog niet is voorzien in de aanwijzing van een organisatie die de vertegenwoordigers van de categorie van belanghebbenden, bedoeld in artikel 12, tweede lid, onderdeel d, benoemt, geschiedt de benoeming door een door Onze Minister aangewezen organisatie. Indien meer dan één organisatie wordt aangewezen, wordt bij de aanwijzing bepaald op welke wijze de aangewezen organisaties tot een benoeming komen.

3. In het derde lid wordt «de voorgaande leden» vervangen door «het eerste en tweede lid».

B

In artikel 15, tweede lid, wordt «: «organisatie»» vervangen door «organisatie» en wordt «artikel 14, eerste en tweede lid» vervangen door «artikel 14, eerste lid».

C

In artikel 16, tweede lid, wordt «de donderdag in de periode van 23 tot en met 29 maart» vervangen door «de dinsdag in de periode van 28 maart tot en met 3 april».

D

In artikel 28, tweede lid, wordt «artikel E 6a, eerste en derde lid, van de Kieswet» vervangen door «artikel E 13, eerste en derde lid, van de Kieswet» en wordt «de in artikel V 4, eerste lid, van de Kieswet» vervangen door «de in de artikelen V 4, eerste lid, en V 4a, eerste lid, van de Kieswet».

E

In artikel 29, tweede lid, vervalt «en lijstencombinaties».

F

Na artikel 173 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 174

Met ingang van 1 januari 2023 vervalt in artikel 14 het tweede lid onder vernummering van het derde lid tot tweede lid en wordt in het tweede lid (nieuw) «het eerste en tweede lid» vervangen door «het eerste lid».

ARTIKEL IVA

Indien het bij geleidende brief van 19 oktober 2020 aanhangig gemaakte voorstel van wet van het lid Bromet tot wijziging van de Waterschapswet en de Kieswet in verband met het volledig democratiseren van de waterschapsbesturen (35 608) tot wet is of wordt verheven en die wet eerder in werking is getreden of treedt dan artikel IV van deze wet, vervallen de onderdelen A, B, C en F van artikel IV van deze wet onder verlettering van de onderdelen D en F tot de onderdelen A en B.

ARTIKEL V

In artikel 6.1, tweede lid, onderdeel a, van de Mediawet 2008 wordt «in alle kieskringen» vervangen door «in ten minste negentien kieskringen».

ARTIKEL VI

In artikel 11, tweede lid, onderdeel b, van de Mediawet BES wordt «in alle kieskringen» vervangen door «in ten minste negentien kieskringen».

ARTIKEL VII

[vervallen]

ARTIKEL VIIA

Indien het bij koninklijke boodschap van 9 december 2020 ingediende voorstel van wet tot wijziging van de Kieswet in verband met de definitieve invoering van het nieuwe stembiljet voor kiezers buiten Nederland (35 670) tot wet is of wordt verheven en artikel I van die wet:

A. eerder in werking treedt of is getreden dan artikel I van deze wet, wordt artikel I van deze wet als volgt gewijzigd:

1°. Onderdeel Q vervalt.

2°. In onderdeel PP wordt «onder vernummering van het tweede en derde lid tot derde en vierde lid» vervangen door «onder vernummering van het tweede tot en met vijfde lid tot derde tot en met zesde lid».

3°. In onderdeel UU wordt in het voorgestelde artikel M 7, vijfde lid, na «het briefstembewijs» ingevoegd «dan wel vervangend briefstembewijs».

4°. Onderdeel MMM wordt als volgt gewijzigd:

a. Het voorgestelde artikel N 18 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, aanhef en onder a, wordt na «het briefstembewijs» telkens ingevoegd «dan wel het vervangend briefstembewijs».

2. In het eerste lid, onder b, wordt na «het briefstembewijs» ingevoegd «onderscheidenlijk vervangend briefstembewijs».

3. In het eerste lid, onder c, wordt na «een briefstembewijs» ingevoegd «dan wel een vervangend briefstembewijs».

b. Na het voorgestelde artikel N 18 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel N 19

1. Het briefstembureau houdt in het uittreksel van geldige briefstembewijzen, bedoeld in artikel M 5, derde lid, aantekening van de kiezers die tot de stemming zijn toegelaten op basis van een vervangend briefstembewijs.

2. Indien het nummer van een briefstembewijs dan wel vervangend briefstembewijs niet voorkomt in het uittreksel, bedoeld in het eerste lid, neemt het briefstembureau contact op met de burgemeester van 's-Gravenhage.

3. Indien de burgemeester blijkt dat een briefstembewijs of vervangend briefstembewijs met dat nummer eerder is ontvangen door een ander briefstembureau, is artikel N 18, tweede lid, van toepassing. Heeft niet eerder een ander briefstembureau een briefstembewijs of vervangend briefstembewijs met dat nummer ontvangen, dan voegt het briefstembureau dat het briefstembewijs of vervangend briefstembewijs heeft ontvangen het nummer toe aan zijn uittreksel van geldige briefstembewijzen en tekent het briefstembureau in wiens uittreksel van geldige briefstembewijzen het nummer voorkomt daarin aan dat het ontvangen is.

c. In het voorgestelde artikel N 20, tweede lid, wordt na «het aantal briefstembewijzen» ingevoegd «en vervangend briefstembewijzen» en wordt na «meer dan één briefstembewijs» ingevoegd «of vervangend briefstembewijs».

d. In het voorgestelde artikel N 21 wordt na «het aantal ontvangen briefstembewijzen» ingevoegd «en vervangend briefstembewijzen».

e. Het voorgestelde artikel N 22, eerste lid, onder a, komt te luiden:
a. de ontvangen briefstembewijzen en vervangend briefstembewijzen;

f. Het voorgestelde artikel N 26 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:

1. Het briefstembureau beslist over de geldigheid van de stem.

2. Onder vernummering van het tweede en derde lid tot het zesde en zevende lid worden vier leden ingevoegd, luidende:

2. Een stem is geldig die op een kandidaat of blanco is uitgebracht, met een stembiljet dat bij of krachtens deze wet mag worden gebruikt en waarop geen bijvoegingen zijn geplaatst waardoor de kiezer kan worden geïdentificeerd.

3. Een stem is op een kandidaat uitgebracht indien dat op ondubbelzinnige wijze kenbaar is gemaakt door het geheel of gedeeltelijk inkleuren van zowel het stemvakje, geplaatst vóór een lijst, als het stemvakje, geplaatst vóór het nummer van een kandidaat op die lijst.

4. Onverminderd het derde lid is een stem op de eerste kandidaat van een lijst uitgebracht indien:

a. de kiezer op ondubbelzinnige wijze kenbaar maakt dat de kandidaat van zijn keuze op die lijst staat door het geheel of gedeeltelijk inkleuren van het stemvakje, geplaatst vóór een lijst, en er geen stemvakje geplaatst vóór een kandidaatsnummer, geheel of gedeeltelijk is ingekleurd;

b. ondubbelzinnig blijkt dat de kiezer niet met bijschrijvingen op een andere kandidaat heeft willen stemmen.

5. Een stem is blanco uitgebracht indien dat op ondubbelzinnige wijze is kenbaar gemaakt doordat op het stembiljet geen stemvakje is ingekleurd.

5°. In onderdeel RRR komt het voorgestelde artikel P 20, eerste lid, onderdeel f te luiden:

f. het aantal geldige briefstembewijzen en vervangend briefstembewijzen;

B. later in werking treedt dan artikel I van deze wet, wordt artikel I van die wet als volgt gewijzigd:

1°. Onderdeel H komt te luiden:

H

In artikel G 6, tweede lid, wordt na «het verzoek om registratie van een aanduiding,» ingevoegd «het verzoek om registratie van een logo,».

2°. Onderdeel J komt te luiden:

J

In artikel M 3 worden onder vernummering van het vierde lid tot zesde lid twee leden ingevoegd, luidende:

4. De kiezer vermeldt bij zijn verzoek het e-mailadres waarop hij het stembiljet wil ontvangen. Indien hij geen e-mailadres vermeldt, wordt hem het stembiljet per post toegezonden.

5. De kiezer die het stembiljet per post wil ontvangen, vermeldt dit bij zijn verzoek.

3°. Onderdeel M, onder 3 en onder 4, vervalt.

4°. Onderdeel Mb komt te luiden:

Mb

Artikel N 18 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, aanhef en onder a, wordt na «het briefstembewijs» telkens ingevoegd «dan wel het vervangend briefstembureau».

2. In het eerste lid, onder b, wordt na «het briefstembewijs» ingevoegd «onderscheidenlijk vervangend briefstembewijs».

3. In het eerste lid, onder c, wordt na «een briefstembewijs» ingevoegd «dan wel een vervangend briefstembewijs».

5°. Na onderdeel Mb worden de volgende onderdelen ingevoegd:

Mc

Na artikel N 18 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel N 19

1. Het briefstembureau houdt in het uittreksel van geldige briefstembewijzen, bedoeld in artikel M 5, derde lid, aantekening van de kiezers die tot de stemming zijn toegelaten op basis van een vervangend briefstembewijs.

2. Indien het nummer van een briefstembewijs dan wel vervangend briefstembewijs niet voorkomt in het uittreksel, bedoeld in het eerste lid, neemt het briefstembureau contact op met de burgemeester van 's-Gravenhage.

3. Indien de burgemeester blijkt dat een briefstembewijs of vervangend briefstembewijs met dat nummer eerder is ontvangen door een ander briefstembureau, is artikel N 18, tweede lid, van toepassing. Heeft niet eerder een ander briefstembureau een briefstembewijs of vervangend briefstembewijs met dat nummer ontvangen, dan voegt het briefstembureau dat het briefstembewijs of vervangend briefstembewijs heeft ontvangen het nummer toe aan zijn uittreksel van geldige briefstembewijzen en tekent het briefstembureau in wiens uittreksel van geldige briefstembewijzen het nummer voorkomt daarin aan dat het ontvangen is.

Md

In artikel N 20, tweede lid, wordt na «het aantal briefstembewijzen» ingevoegd «en vervangend briefstembewijzen» en wordt na «meer dan één briefstembewijs» ingevoegd «of vervangend briefstembewijs».

Me

In artikel N 21 wordt na «het aantal ontvangen briefstembewijzen» ingevoegd «en vervangend briefstembewijzen».

Mf

Artikel N 22, onderdeel a, komt te luiden:

a. de ontvangen briefstembewijzen en vervangend briefstembewijzen;

Mg

Artikel N 26 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:

1. Het briefstembureau beslist over de geldigheid van de stem.

2. Onder vernummering van het tweede en derde lid tot het zesde en zevende lid worden vier leden ingevoegd, luidende:

2. Een stem is geldig die op een kandidaat of blanco is uitgebracht, met een stembiljet dat bij of krachtens deze wet mag worden gebruikt en waarop geen bijvoegingen zijn geplaatst waardoor de kiezer kan worden geïdentificeerd.

3. Een stem is op een kandidaat uitgebracht indien dat op ondubbelzinnige wijze kenbaar is gemaakt door het geheel of gedeeltelijk inkleuren van zowel het stemvakje, geplaatst vóór een lijst, als het stemvakje, geplaatst vóór het nummer van een kandidaat op die lijst.

4. Onverminderd het derde lid is een stem op de eerste kandidaat van een lijst uitgebracht indien:

a. de kiezer op ondubbelzinnige wijze kenbaar maakt dat de kandidaat van zijn keuze op die lijst staat door het geheel of gedeeltelijk inkleuren van het stemvakje, geplaatst vóór een lijst, en er geen stemvakje geplaatst vóór een kandidaatsnummer, geheel of gedeeltelijk is ingekleurd;

b. ondubbelzinnig blijkt dat de kiezer niet met bijschrijvingen op een andere kandidaat heeft willen stemmen.

5. Een stem is blanco uitgebracht indien dat op ondubbelzinnige wijze is kenbaar gemaakt doordat op het stembiljet geen stemvakje is ingekleurd.

6°. Onderdeel N komt te luiden:

N

Artikel P 20, eerste lid, onderdeel f, komt te luiden:

f. het aantal geldige briefstembewijzen en vervangend briefstembewijzen;

ARTIKEL VIII

Indien het bij koninklijke boodschap van 11 mei 2020 ingediende voorstel van wet Tijdelijke regels voor experimenten met nieuwe stembiljetten (Tijdelijke experimentenwet nieuwe stembiljetten) (35 455) tot wet is of wordt verheven, wordt die wet als volgt gewijzigd:

A

Artikel 3, tweede lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel b wordt «de artikelen N 1 tot en met N 13, P 21, derde lid, en V 4, vierde en vijfde lid, van de Kieswet» vervangen door «de artikelen N 1 tot en met N 12 van de Kieswet» en vervalt «en een nieuwe opneming van stembiljetten».

2. Onder verlettering van de onderdelen c en d tot d en e wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:

c. de artikelen Na 4, Na 11 tot en met Na 25, Na 27, tweede lid, O 3, tweede lid, O 6, tweede lid, P 1d, vierde lid, P 1e en V 4a, vierde lid, van de Kieswet, met betrekking tot de taken en werkwijze van het gemeentelijk stembureau, het hoofdstembureau en het centraal stembureau tijdens de stemopneming en een nieuwe opneming van stembiljetten;

3. In onderdeel d (nieuw) wordt na «T 2 tot en met T 11» ingevoegd «, V 4b, tweede en derde lid,» en wordt «de taken en werkwijze van het stembureau tijdens de stemopneming» vervangen door «de taken en werkwijze van het stembureau en het vertegenwoordigend orgaan tijdens de stemopneming en een nieuwe opneming van stembiljetten».

B

In artikel 9, eerste lid, wordt «na de drieënveertigste dag voor de kandidaatstelling» vervangen door «na de negenentwintigste dag voor de kandidaatstelling».

C

In artikel 12, tweede lid, wordt «artikel Ya 15, tweede lid» vervangen door «artikel Ya 15, derde lid».

ARTIKEL VIIIA

Voor de plaatsing van deze wet in het Staatsblad stelt Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de nummering van de paragrafen en artikelen in de hoofdstukken E, paragrafen 3, 4 en 5, N, paragrafen 3 en 4, Na en O, alsmede van de artikelen P 1b tot P 2 van de Kieswet, opnieuw vast en brengt hij de in deze wet voorkomende aanhalingen van deze artikelen met de nieuwe nummering in overeenstemming.

ARTIKEL IX

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

ARTIKEL X

Deze wet wordt aangehaald als: Wet nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslagen.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's-Gravenhage, 15 juni 2022

Willem-Alexander

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
H.G.J. Bruins Slot

Uitgegeven de *dertiende* juli 2022

De Minister van Justitie en Veiligheid,
D. Yeşilgöz-Zegerius

Kamerstuk 35 489

Aan
Presidium
Kopie aan

Uw contactpersoon
K. Konings
AD/STG

Telefoonnummer +31235143032
koen.konings@noord-holland.nl

Betreft: Uitwerkingsrichtingen over hoe om te gaan met afsplitsingen Memo

15 augustus 2022

1 | 5

Voorstel

Het presidium wordt gevraagd:

- Kennis te nemen van dit memo;
- Een keuze te maken uit de beschreven uitwerkingsrichtingen voor de verdeling van subsidie van fractieondersteuning (fractiebudgetten) en de verdeling van spreektijd bij splitsingen van fracties;
- Bij de gekozen uitwerkingsrichting bedenkingen of aanvullingen meegeven.

Aanleiding

Gedurende de afgelopen Statenperiode heeft Provinciale Staten (PS) te maken gekregen met afsplitsingen. Daarmee is ook de discussie over hoe we op een goede manier omgaan met afsplitsingen opnieuw opgelaaid. Hoewel dit wel tot wijzigingen in bijvoorbeeld de spreektijdverdeling heeft geleid is de discussie hierover nog niet afdoende beslecht en lijkt het wenselijk een nieuw kader op te stellen voor hoe om te gaan met afsplitsingen.

Doel

Het opstellen van een helder kader met afspraken over hoe om te gaan met afsplitsingen en deze te verankeren in daarvoor bedoelde instrumenten, om hiermee een goede basis neer te zetten voor de nieuwe Statenperiode.

Uitwerking

Het is niet mogelijk, zo niet onwenselijk, om te tornen aan de rechten van Statenleden. De twee belangrijkste ‘knoppen’ waaraan men kan draaien voor wat betreft de omgang met van hun oorspronkelijke fractie afgesplitste Statenleden is de (financiële) ondersteuning, in Noord-Holland verankerd in de ‘verordening van Provinciale Staten van Noord-Holland houdende regels omtrent subsidies en fractiebijdragen’, en de spreektijdregelingen voor PS en voor commissies. Deze onderdelen kunnen vanuit verschillende uitgangspunten worden aangepast.

Daar waar dit nuttig lijkt kunnen regels over afsplitsingen ook in het Reglement van Orde (RvO) worden verankerd, maar dit is (in ieder geval bij andere provincies) niet erg gebruikelijk. Bij verdere uitwerking van de afspraken omtrent afsplitsingen wordt met juridische zaken gecontroleerd in hoeverre een wijziging van het RvO nodig is voor juridische borging van de nieuwe afspraken.

Uitwerkingen voor het aanpassen van deze instrumenten

1. Ontmoedigen individuele statenleden

Fractievorming vindt plaats in vrijwel alle democratisch gekozen volksvertegenwoordigingen en draagt bij aan effectief bestuur. Om fractievorming te bemoedigen en afsplitsingen te ontmoedigen kan worden bepaald dat afgesplitste leden en/of groepen minder aanspraak maken op (financiële) ondersteuning en minder spreektijd krijgen. Hiermee worden individuele leden ontmoedigd zich af te splitsen en draagt een afgesplitst lid de consequenties van de keuze zich af te splitsen. Hierbij kan ruimte worden gemaakt voor uitzonderingen wanneer niet duidelijk is welk deel van de afsplitsing als de oorspronkelijke fractie kan worden beschouwd. Dit uitgangspunt karakteriseert momenteel de formele omgang met afsplitsingen in Noord-Holland.

Afgesplitste leden krijgen enkel het deel van de subsidie dat per lid wordt toegewezen en maken geen aanspraak op het basisbedrag per fractie. Voor de spreektijden geldt dat afgesplitste leden dat deel krijgen wat zij vertegenwoordigen van de oorspronkelijke fractie, maar geen recht hebben op de minimale basissprektime voor kleine oorspronkelijke fracties.

2. Financiële consequenties naar evenredigheid, spreektime naar gelijkwaardigheid

Met een gelijkwaardigheidsprincipe wordt er vanuit gegaan dat alle statenleden zoveel mogelijk op dezelfde manier hun volksvertegenwoordigende rol in moeten kunnen vullen, ook als leden geen onderdeel meer uitmaken van hun oorspronkelijke fractie. Dit kan betekenen dat afgesplitste leden of groepen/fracties voor wat betreft spreektime hetzelfde worden behandeld als oorspronkelijke fracties, op basis van het aantal leden van een fractie wordt spreektime toegekend.

Op dit moment zijn er geen provincies waarin een afgesplitste fractie een gelijke basisvergoeding krijgen aan oorspronkelijke fracties. In het overgrote deel van andere provincies wordt na een splitsing het resterende deel van de oorspronkelijke maximum financiële vergoeding (basisvergoeding + deel per fractielid) naar rato van het aantal leden en de nog resterende periode binnen het jaar verdeeld over de afsplitsing

en de oorspronkelijke fracties¹. Met deze variant dragen de oorspronkelijke fractie en het afgesplitste lid/groep gezamenlijk de financiële consequenties voor de splitsing. Afgesplitste fracties worden bij deze variant bij de verdeling van spreektijd gelijk behandeld als de oorspronkelijke fractie, de spreektijd wordt naar rato verdeeld over de oorspronkelijke fractie en de afsplitsing.

3. Consequenties voor oorspronkelijke fractie en afgesplitst lid

Zoals in de bovenstaande variant om wordt gegaan met de fractievergoedingen na afsplitsing, zo zou ook om kunnen worden gegaan met de spreektijd. Daarbij krijgt het afgesplitste deel van de oorspronkelijke fractie naar rato van het aantal leden een deel van de spreektijd van de oorspronkelijke fractie. Dit is ook hoe er op dit moment in Noord-Holland met afsplitsingen om wordt gegaan in de spreektijdregeling. Het verschil met de huidige regels zou bij deze variant dus zitten in het aanpassen van de manier waarop met afsplitsingen om wordt gegaan in de 'verordening van Provinciale Staten van Noord-Holland houdende regels omtrent subsidies en fractiebijdragen'.

Een andere variant voor de verdeling van de spreektijd kan zijn dat ook voor een afgesplitste fractie tenminste de basisspreektijd voor een vergadering geldt, zoals dit ook voor kleine oorspronkelijke fracties in de Noord-Hollandse spreektijdregelingen is opgenomen

Overwegingen

- Het effect van de verschillende uitwerkingsrichtingen op de mate waarin er afgesplitst wordt van een fractie is onduidelijk. Wel is bij de griffie bekend dat met de huidige afspraken fractiesplitsing in het verleden is voorkomen vanwege de consequenties van een afsplitsing. Afsplitsingen vinden veelal plaats na intern conflict, bij een te hoog oplopend conflict zal verandering omtrent de regels de uitkomst van zo'n conflict waarschijnlijk niet veranderen en leiden tot een afsplitsing.

¹ Voorbeelden: [Verordening van Provinciale Staten van de provincie Groningen houdende regels omtrent fractievergoedingen](#)
[Fractiekostenverordening 2016 provincie Groningen \(overheid.nl\)](#)

[Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning provincie Overijssel 2021 \(overheid.nl\)](#)

[Verordening van Provinciale Staten van de provincie Gelderland houdende regels omtrent ambtelijke bijstand en fractieondersteuning \(Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2003\) \(overheid.nl\)](#)

- Grondwettelijk is er geen onderscheid tussen volksvertegenwoordigers die lid zijn van een oorspronkelijke fractie of andere volksvertegenwoordigers.
- Verreweg de meeste provincies kiezen ervoor de fractiebudgetten (inclusief basisbedrag per fractie) na een afsplitsing naar evenredigheid te verdelen onder het afgesplitste deel en de oorspronkelijke fractie. De huidige aanpak van Noord-Holland hierin is vrij uniek. Voor wat betreft de spreektijd zijn er tal van smaken, omdat er veel verschillende modellen (of geen model) voor het verdelen van spreektijd worden gehanteerd in de verschillende provincies.

Keuze uitwerkingsrichtingen

Het presidium kan op basis van de beschrijvingen van de uitwerking van de mogelijke aanpassingen van de regelgeving een keuze maken uit een aantal uitwerkingsrichtingen:

- A. Geen aanpassingen. De verdeling van de subsidie voor fractieondersteuning blijft gehandhaafd. Het basisbedrag blijft bij de oorspronkelijke fractie, het bedrag per lid gaat mee met de afgesplitste leden. De spreektijd wordt naar rato verdeeld onder de oorspronkelijke fractie en de afsplitsing, waarbij afsplitsingen tenminste de helft van de spreektijd van een oorspronkelijke eenpersoonsfractie krijgt.
- B. Verdeling Fractiesubsidie en spreektijd naar evenredigheid. De financiële consequenties voor de verdeling van de beschikbare subsidie wordt evenredig en naar rato verdeeld over de oorspronkelijke fractie en de afsplitsing. Daarmee gaat ook een deel van het basisbedrag per fractie mee naar de afsplitsing. De spreektijd wordt naar rato verdeeld onder de oorspronkelijke fractie en de afsplitsing, waarbij afsplitsingen tenminste de helft van de spreektijd van een oorspronkelijke eenpersoonsfractie krijgt.
- C. Verdeling Fractiesubsidie naar evenredigheid en spreektijd voor afsplitsing naar gelijkwaardigheid aan andere fracties. De financiële consequenties voor de verdeling van de beschikbare subsidie wordt evenredig en naar rato verdeeld over de oorspronkelijke fractie en de afsplitsing. Daarmee gaat ook een deel van het basisbedrag per fractie mee naar de afsplitsing. Voor een afgesplitste fractie gelden dezelfde regels voor spreektijd als voor oorspronkelijke fracties. Spreektijd wordt verdeeld op basis van aantal zetels, met een minimale basissprekktijd voor kleinere fracties.

- D. Financiële consequenties voor afsplitsing en spreektijd voor afsplitsing naar gelijkwaardigheid aan andere fracties. De verdeling van de subsidie voor fractieondersteuning blijft gehandhaafd. Het basisbedrag blijft bij de oorspronkelijke fractie, het bedrag per lid gaat mee met de afgesplitste leden. Voor een afgesplitste fractie gelden dezelfde regels voor spreektijd als voor oorspronkelijke fracties. Spreektijd wordt verdeeld op basis van aantal zetels, met een minimale basissprekktijd voor kleinere fracties.

Op basis van de gekozen uitwerkingsrichting kan de verordening van Provinciale Staten van Noord-Holland houdende regels omtrent subsidies en fractiebijdragen en/of de spreektijdregelingen voor PS en Statencommissies worden aangepast en aan PS worden voorgelegd.

Aan
Presidium
Kopie aan

Bijlagen: 1

Uw contactpersoon
E. Krijgsman
AD/STG

Telefoonnummer +31235143288
krijgsmene@noord-holland.nl

Betreft: Voordracht 'Naar een toekomstbestendige Randstedelijke Rekenkamer'

Memo

31 augustus 2022

1 | 2

Voorstel:

Het presidium wordt voorgesteld om:

- Kennis te nemen van de voordracht 'Naar een toekomstbestendige Randstedelijke Rekenkamer' en deze voor inhoudelijke bespreking door te geleiden naar de commissie EFB van 29 september en voor besluitvorming naar Provinciale Staten van 10 oktober a.s..

Toelichting

Het bestuur van de Randstedelijke Rekenkamer en de subcommissie¹ voor bestuurlijke, financiële en organisatie ontwikkelingen uit de Programmaraad van de Randstedelijke Rekenkamer hebben zich gezamenlijk gebogen over o.a. de vraag hoe voldaan kan worden aan een toenemende vraag vanuit de provincies naar meer provincie specifieke (verzoek)onderzoeken, die ook nog complexer van aard zijn en welke organisatorische en financiële consequenties daaraan verbonden zouden moeten worden.

Om aan de toenemende vraag naar provincie specifieke onderzoeken te kunnen voldoen en om het hoofd te kunnen bieden aan de uitvoering van meer complexe onderzoeken, heeft het bestuur van de Rekenkamer op 21 april en 7 juli 2022 overleg gevoerd met de subcommissie uit de Programmaraad. De subcommissie heeft als taak² "(...) een gecoördineerde discussie te voeren over algemene bestuurlijke en financiële aangelegenheden en een gecoördineerde besluitvorming daarover te bevorderen indien daar aanleiding toe is." Naar aanleiding van deze gesprekken is de gezamenlijke wens uitgesproken om de

¹ Deze subcommissie bestaat uit de Statenleden mevrouw A. Stepanyan (Zuid-Holland), mevrouw T. van Wijnen (Noord-Holland), de heer B. de Brey (Utrecht) en de heer N. Beenen (Flevoland).

² Artikel 3, lid 3 verordening Programmaraad.

Rekenkamer meer toekomstbestendig te maken en een investering te doen in vooral het aantal projectleiders/onderzoekers bij de Rekenkamer.

De subcommissie uit de Programmaraad Randstedelijke Rekenkamer adviseert de vier Provinciale Staten in te stemmen met de formatieve uitbreiding en de daarbij behorende verhoging van de financiële bijdrage per provincie. De leden van de subcommissie zijn van mening dat de financiële consequenties per provincie relatief beperkt zijn. Met de uitbreiding wordt de Rekenkamer nog robuuster dan zij nu al is. De leden van de subcommissie verwachten dat na realisatie van de uitbreiding, de Randstedelijke Rekenkamer beter in staat is om complexe onderzoeken uit te kunnen voeren en dat ook voldaan kan worden aan de wens om meer provincie specifieke onderzoeken uit te voeren.

Besluitvormingsproces

De Randstedelijke Rekenkamer is een gezamenlijk instrument van de vier Provinciale Staten van Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht en Flevoland. Een gelijkkluidende Statenvoordracht met ontwerpbesluit zal komende weken ook in de andere Staten voorliggen.

Het presidium dient de voorliggende voordracht voor bespreking door te geleiden naar de Statencommissie Economie, Financiën en Bestuur van 29 september en vervolgens voor besluitvorming te agenderen voor de PS-vergadering van 10 oktober.

Als PS instemt met de voordracht betekent dit een structurele verhoging van de PS-budgetten welke formeel bij de 1^e Begrotingswijziging 2023 geëffectueerd kan worden.

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 19 september 2022

Onderwerp: Naar een toekomstbestendige Randstedelijke Rekenkamer

Kenmerk:

Bijlagen:

- **Ontwerpbesluit**

Inleiding

Het bestuur van de Randstedelijke Rekenkamer en de subcommissie uit de Programmaraad ¹ hebben zich gezamenlijk gebogen over o.a. de vraag hoe voldaan kan worden aan een toenemende vraag vanuit de provincies naar meer provincie specifieke (verzoek)onderzoeken, die ook nog complexer van aard zijn en welke organisatorische en financiële consequenties daaraan verbonden zouden moeten worden.

Achtereenvolgens komen in deze Statenvoordracht de volgende paragrafen aan de orde:

- Profiel van de Randstedelijke Rekenkamer
- Recente ontwikkelingen en besluiten over de Randstedelijke Rekenkamer
- Toenemende vraag naar (verzoek)onderzoeken die ook complexer zijn
- Naar een toekomstbestendige Rekenkamer
- Ontwikkelingen in de formatie
- Verhoging financiële bijdrage aan de Rekenkamer
- Advies van de subcommissie

¹ De subcommissie bestaat uit de leden mevrouw A. Stepanyan (Zuid-Holland), mevrouw T. van Wijnen (Noord-Holland), de heer B. de Brey (Utrecht) en de heer N. Beenen (Flevoland).

Profiel van de Randstedelijke Rekenkamer

Met de invoering van het dualisme is bepaald dat de controlerende en kaderstellende rol van Provinciale Staten versterkt moest worden. Eén van de instrumenten die daartoe in het leven is geroepen is de onafhankelijke rekenkamer. De provincies Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland spraken zich uit voor één gezamenlijke rekenkamer en hebben in 2005, door het aangaan van een gemeenschappelijke regeling de Randstedelijke Rekenkamer opgericht.

De Randstedelijke Rekenkamer onderzoekt de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het gevoerde bestuur van de provincies Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland. De Rekenkamer gaat na of de provincies de afgesproken doelen realiseren, of zij dat doen binnen het afgesproken budget én of zij handelen volgens de regels. De Randstedelijke Rekenkamer zet zich in voor transparante, betrouwbare en lerende Randstadprovincies. De kernwaarden van de Randstedelijke Rekenkamer zijn onafhankelijk, omgevingsbewust, zorgvuldig, kritisch en toegankelijk.

Recente ontwikkelingen en besluiten over de Randstedelijke Rekenkamer

Uit de in 2019 uitgevoerde evaluatie ² over de Randstedelijke Rekenkamer bleek dat het draagvlak voor de Randstedelijke Rekenkamer is toegenomen. De Rekenkamer opereert met gezag en krijgt hiervoor respect vanuit Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten in de vier provincies. De Rekenkamer vult haar rol met betrekking tot het uitvoeren van onafhankelijk en kwalitatief hoogwaardig onderzoek goed in. De onderbouwing van de conclusies en adviezen is uitstekend en de kwaliteit van de rapportages staat niet ter discussie. Een goed voorbeeld hiervan is het winnen van *De Goudvink 2021* voor het beste Rekenkamerrapport over het onderzoek naar de kwaliteit van de uitvoering van VTH-taken bij Tata Steel en Harsco.

De governance van de Rekenkamer is door middel van het besluit van de vier provincies over het voorzetten van bestuurders/directeursmodel (maart 2022) inmiddels goed geregeld. Daarnaast heeft u in oktober 2020 de bestuurder/directeur herbenoemd. Een voordracht over de herbenoeming van de plaatsvervangend bestuurder heeft u inmiddels separaat ontvangen.

Toenemende vraag naar (verzoek)onderzoeken die ook complexer zijn

Het bestuur van de Rekenkamer constateert dat er een toenemende taakverzwaring bij de provincies valt waar te nemen. De provincies opereren steeds meer in complexe beleidsdossier in een netwerk omgeving. Het opereren in complexere beleidsdossiers heeft tot gevolg dat er ook hogere eisen gesteld worden aan het werk van de Rekenkamer. Daarnaast is er vanuit de provincies een toenemende vraag naar onderzoeken. Het betreft zowel provincie vergelijkende onderzoeken als provincie specifieke (maatwerk) onderzoeken op verzoek van PS. In de huidige Statenperiode (2019-2023) zijn 6 verzoekonderzoeken uitgevoerd (of zijn nog in uitvoering). In de vorige periode 2015-2019 zijn 2 verzoekonderzoeken uitgevoerd. Voor de uitvoering van alle onderzoeken, heeft de Rekenkamer nu de beschikking over drie onderzoeksteams (9 fte). De

² Evaluatie uitgevoerd door I&O research (28 januari 2019).

Rekenkamer heeft een beperkt budget om zo nodig externe specialistische deskundigheid in te huren bij een onderzoek. Om aan de toenemende onderzoeksvraag te voldoen, heeft de Rekenkamer de afgelopen periode ook externe capaciteit ingehuurd voor een geheel onderzoek. Dat is een relatief dure oplossing³ en heeft als nadeel dat er minder eigen kennis bij de Rekenkamer wordt opgebouwd.

Naar een toekomstbestendige Rekenkamer

Om aan de toenemende vraag naar provincie specifieke onderzoeken te kunnen voldoen en om het hoofd te kunnen bieden aan de uitvoering van meer complexe onderzoeken, heeft het bestuur van de Rekenkamer op 21 april en 7 juli 2022 overleg gevoerd met de subcommissie uit de Programmaraad. De subcommissie heeft als taak⁴ “(...) een gecoördineerde discussie te voeren over algemene bestuurlijke en financiële aangelegenheden en een gecoördineerde besluitvorming daarover te bevorderen indien daar aanleiding toe is.” Naar aanleiding van deze gesprekken is de gezamenlijke wens uitgesproken om de Rekenkamer meer toekomstbestendig te maken en een investering te doen in vooral het aantal projectleiders/onderzoekers bij de Rekenkamer.

Ontwikkelingen formatie

Om de hierboven geschetste ontwikkelingen binnen de Rekenkamer te realiseren, wordt voorgesteld de formatie met 2,7 fte uit te breiden. In de linker tabel is de huidige formatie (2022: 11,3 fte) van de Rekenkamer opgenomen. In de rechter tabel is de voorgestelde formatie (2023: 14,0 fte) opgenomen.

³ Een gemiddeld uur van de Rekenkamer kost € 88 (ex. BTW) tegenover € 100 tot € 150 (ex. BTW) voor inhuur.

⁴ Artikel 3, lid 3 verordening Programmaraad.

Functie	Fte
Bestuurder/directeur	1,0
Plv. bestuurder	0,1
<i>Subtotaal</i>	<i>1,1</i>
<u>Onderzoekers</u>	
▪ Projectleider	1,0
▪ Projectleiders	2,0
▪ Onderzoekers	6,0
<i>Subtotaal</i>	<i>9,0</i>
Ondersteuning	0,6
	0,6
<i>Subtotaal</i>	<i>1,2</i>
Totaal	11,3

Functie	Fte
Bestuurder/directeur	1,0
Plv. bestuurder	0,2
<i>Subtotaal</i>	<i>1,2</i>
<u>Onderzoekers</u>	
▪ Projectleider	1,0
▪ Projectleiders	2,0
▪ Onderzoekers/ projectleiders	3,0
▪ Onderzoekers	3,0
▪ Onderzoekers	2,4
<i>Subtotaal</i>	<i>11,4</i>
Ondersteuning	0,8
	0,6
<i>Subtotaal</i>	<i>1,4</i>
Totaal	14,0

Toelichting op de tabellen

De uitbreiding van de formatie wordt vooral gerealiseerd bij de onderzoekers (van 9,0 fte naar 11,4 fte). Met deze uitbreiding kan een vierde onderzoeksteam gevormd worden waarmee de provincies nog beter bediend kunnen worden. Daarnaast is bij de onderzoekers meer differentiatie aangebracht in de functieschalen. De onderzoeksteams kunnen hiermee gevarieerder worden samengesteld, e.e.a. afhankelijk van de complexiteit van de onderzoeksvraag. Daarnaast wordt door de differentiatie in de functieschalen meer carrière perspectief geboden aan de onderzoekers.

De toename van 0,1 fte bij de plaatsvervangend bestuurder is het feitelijk effecturen van een aanbeveling uit de evaluatie uit 2019.

Tot slot wordt aan de ondersteuning 0,2 fte toegevoegd. Deze uitbreiding wordt vooral ingezet om uitvoerende directeurs taken zoals financiën en personeel uit te kunnen voeren. Deze taken zijn nu nog belegd bij de bestuurder/directeur en één van de projectleiders. Door deze taken bij de ondersteuning onder te brengen, kan de onderzoekscapaciteit optimaler ingezet worden.

Verhoging van de financiële bijdrage aan de Rekenkamer

De hierboven geschetste formatieve uitbreiding, heeft invloed op de hoogte van de bijdrage van de vier provincies aan de Randstedelijke Rekenkamer. De kosten van de (structurele) uitbreiding van 2,7 fte bedragen € 250.000 per jaar inclusief BTW. In de gemeenschappelijke regeling (artikel 20) is vastgelegd hoe de Rekenkamer wordt gefinancierd en hoe de kosten worden verdeeld over de vier provincies. De verhoging van de bijdrage per provincie dienen structureel verwerkt te worden in de provinciale begrotingen.

De verdeling van de € 250.000 over de vier provincies is als volgt:

Provincie	Aandeel	Ongelijk deel	Gelijk deel	Totaal incl. BTW	Raming netto bijdragen ⁵
▪ Flevoland	11,37 %	14.208	31.250	45.458	37.935
▪ Noord-Holland	29,17 %	36.468	31.250	67.717	56.511
▪ Utrecht	23,67 %	29.593	31.250	60.843	50.773
▪ Zuid-Holland	35,79 %	44.732	31.250	75.982	63.407
Totaal	100,00 %	125.000	125.000	250.000	208.626

Advies van de subcommissie

Wij adviseren de vier Provinciale Staten in te stemmen met de formatieve uitbreiding en de daarbij behorende verhoging van de financiële bijdrage per provincie. Wij zijn van mening dat de financiële consequenties per provincie relatief beperkt zijn. Met de uitbreiding wordt de Rekenkamer nog robuuster dan zij nu al is. Wij verwachten dat na realisatie van de uitbreiding, de Randstedelijke Rekenkamer beter in staat is om complexe onderzoeken uit te kunnen voeren en dat ook voldaan kan worden aan de wens om meer provincie specifieke onderzoeken uit te voeren.

⁵ De door de Rekenkamer betaalde BTW kan worden gecompenseerd via het BTW compensatiefonds. Eén maal per jaar verstrekt de Rekenkamer aan de vier provincies een overzicht van betaalde BTW zodat de afzonderlijke provincies e.e.a. in rekening kunnen brengen bij het BTW compensatiefonds.

Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het ontwerpbesluit. Een gelijkkluidend ontwerpbesluit wordt aan de Provinciale Staten van Noord-Holland, Utrecht en Flevoland voorgelegd.

Subcommissie uit de Programmaraad Randstedelijke Rekenkamer

- Mevrouw T. van Wijnen, Noord-Holland
- Mevrouw A. Stepanyan, Zuid-Holland (de heer W. Minderhout, plv.)
- De heer B. de Brey, Utrecht
- De heer N. Beenen, Flevoland

Ontwerpbesluit

Nr.

Provinciale Staten van Noord-Holland;

Gelezen de voordracht van de subcommissie uit de Programmaraad Randstedelijke Rekenkamer;

- Gelet op artikel 79j van de Provinciewet;
- Gelet op artikel 3, lid 3 van de Verordening Programmaraad Randstedelijke Rekenkamer;;

besluiten:

1. In te stemmen met een structurele verhoging van de jaarlijkse financiële bijdrage aan de Randstedelijke Rekenkamer van € 250.000 inclusief BTW en deze per provincie te verdelen als volgt:
 - a. Flevoland € 45.458
 - b. Noord-Holland € 67.717
 - c. Utrecht € 60.843
 - d. Zuid-Holland € 75.982
2. De Randstedelijke Rekenkamer te verzoeken het besluit genomen onder 1. te verwerken in de begroting 2023.

Haarlem,

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

statengriffier,

Aan
Presidium
Kopie aan

Uw contactpersoon
K. Konings
AD/STG

Telefoonnummer +31235143032
koen.konings@noord-holland.nl

Betreft: Wijziging besluitvormingsproces wensen en bedenkingen
MRA

Memo

8 september 2022

1 | 2

Voorstel:

Het presidium wordt voorgesteld om:

- De nieuwe afspraken voor de inrichting van besluitvormingsprocessen voor het uiten van wensen en bedenkingen namens GS en PS vanaf heden te hanteren.

Aanleiding

Om de Provinciale Staten goed in positie te brengen in het besluitvormingsproces bij het uiten van wensen en bedenkingen namens GS en PS aan de MRA is een werkwijze bedacht die in de praktijk inefficiënt is gebleken. De Agendacommissie heeft de nieuwe afspraken besproken en legt deze voor aan het presidium

Doel

Het maken van nieuwe afspraken over hoe het besluitvormingsproces wordt ingericht bij het uiten van wensen en bedenkingen namens GS en PS aan de MRA.

Voorstel via de agendacommissie aan het presidium

De huidige situatie

Wanneer GS en PS wensen en bedenkingen aan de MRA mee dienen te geven werd de besluitvorming hierover als volgt doorlopen:

- GS stelt een conceptbrief met wensen en bedenkingen vast en biedt deze met een statenvoordracht aan PS aan.
- De conceptbrief inclusief voordracht wordt besproken in de commissie (vaak EFB, maar kan afhankelijk van de inhoud ook een andere commissie zijn)
- Voordracht en conceptbrief worden doorgeleid van de commissie naar PS-vergadering
- Statenleden hebben in de PS-vergadering gelegenheid om via moties aanpassingen voor te stellen voor de brief
- De brief wordt aangepast zoals aangenomen moties dicteren en verstuurd naar de MRA organisatie

Juridisch gezien moeten de Staten moties inzetten om de brief aan te passen omdat er niet direct op de brief kan worden geamendeerd. In de praktijk leidt dit ertoe dat er in de PS-vergadering vaak een herhaling plaatsvindt van de discussie die eerder al in de commissie is gevoerd over de inhoud van de brief.

Voorstel voor nieuw proces

Om efficiëntere besluitvorming te faciliteren wordt het volgende nieuwe proces voorgesteld:

- GS stelt een conceptbrief met wensen en bedenkingen vast en biedt deze aan PS aan.
- De conceptbrief wordt op de B-agenda van de betreffende commissie besproken.
- De voorzitter en gedeputeerde vatten na consultatie van de commissie samen welke aanpassingen door een gewogen meerderheid van de commissie op de brief worden verlangd.
- De aanpassingen worden verwerkt door GS
- GS versturen de definitieve brief naar de MRA organisatie en bieden deze ter kennisname aan PS aan (en komt op de c-agenda volgende commissievergadering).

Dit proces vraagt dat de commissievoorzitter (en gedeputeerde) helder samenvat welke aanpassingen er door een gewogen meerderheid van de commissie worden verlangd op de conceptbrief. Indien dit door GS verkeerd wordt overgenomen kunnen Statenleden een C-naar B-verzoek indienen voor de eerstvolgende commissie waar de definitieve brief ter kennisname wordt aangeboden, om de gedeputeerde hierover verantwoording af te laten leggen. Bovendien kunnen Statenleden die na bespreking niet gerust zijn op een goed vervolg door GS, een motie vreemd aan de orde van de dag indienen in de eerstvolgende PS-vergadering, om zo alsnog bepaalde aanpassingen in de brief af te dwingen.

Uitzonderingen

Voor zienswijzen op financiële stukken van de MRA wordt voorgesteld het oude proces te doorlopen. Omdat de provincie budgethouder is, is het belangrijk dat PS hier via de vorige route in positie wordt gebracht via moties dergelijke zienswijzen aan te passen.

Daarnaast is het voor elk besluit wenselijk tegen het licht te houden wat voor proces het beste past. Het kan zijn dat er brieven aan de MRA zijn die politiek gevoelige en maatschappelijke belangrijke onderwerpen betreffen. In dat geval kan er alsnog voor worden gekozen om het oude proces te doorlopen zodat PS voldoende in positie is. Er blijft kortom ruimte voor maatwerk.

Aan
Presidium
Kopie aan

Bijlagen:

Uw contactpersoon
Mevr. N.J.M.H. van Olderen
AD/STG

Telefoonnummer +31235145157
olderenn@noord-holland.nl

Betreft: Stand van zaken budgetten per 1 september 2022

11 september 2022

1 | 2

Memo

Voorstel

Het presidium wordt voorgesteld:

- Kennis te nemen van de stand van zaken van de PS-budgetten tot 1 september 2022.

Inleiding

Het presidium wordt periodiek geïnformeerd over de stand van zaken van de budgetten van Provinciale Staten.

U treft hierbij de budgetten van 2022 aan en een vooruitblik naar de tweede helft van 2022.

Hieronder treft u een overzicht aan van de PS-budgetten op per 1 september 2022 vanuit het financieel systeem SAP.

Omschrijving	Budget	Realisatie	Restant per 1 september 2022
Randstedelijke Rekenkamer	€ 443.000	€ 453.504	-10.504
Arondéuslezing	€ 27.000	€ 250	26.750
Extern advies aan PS.	€ 25.000	€ 29.350	-4.350
Digitale uitzending P.S. vergadering	€ 70.000	€ 60.482	9.518
Reiskosten PS	€ 15.000	€ 1.452	13.548
Representatiekosten	€ 10.000	€ 343	9.657
Catering PS en Pres.	€ 150.000	€ 53.476	96.524
Verslaglegging PS vergaderingen	€ 17.000	€ 9.025	7.975
Fractievergoedingen	€ 810.000	€ 542.990	267.010
Reisbalans PS	€ 29.000	€ 7.855	21.145
Reiskosten km. PS	€ 30.000	€ 6.857	23.143
presentie en reiskosten Duo s	€ 32.000	€ 21.250	10.750

Accountant Jaarrekening concern	€ 150.000	€ 120.000	30.000
Bijeenkomsten door en voor PS	€ 23.000	€ 2.110	20.890
Werkgroep Vrouwenkiesrecht	€ 10.000	€ 9.728	272
Cateringkosten commissies	€ 51.000	€ 27.953	23.047
Notuleerkosten commissies	€ 45.000	€ 26.627	18.373
Reis en verblijfkosten commissies	€ 5.000	€ 1.712	3.288
Overige kosten commissies	€ 5.000	€ 240	4.760
Onderz.door Rek.cie	€ 52.000	€ 0	52.000
Scholing voor PS en duo-leden	€ 90.000	€ 21.221	68.779
werkgroep Jeugdparticipatie	€ 35.000	€ 31.391	3.609
Burgerparticipatie inhuur	€ 35.000	€ 0	35.000
Referendum commissie	€ 130.000	€ 45.641	84.359
Verkiezingen communicatie	€ 10.000	€ 0	10.000
Verkiezingen stemwijzer	€ 20.000	€ 0	20.000
Verkiezingen advertenties	€ 10.000	€ 0	10.000
Totaal:	€ 2.329.000	€ 1.473.457	€ 855.543

Toelichting

Uit de post Extern Advies zijn de volgende kosten betaald:

Omgevingsscan, onderzoek burgerinitiatief, cursus politiek actief, cateringkosten.

Aan: de voorzitters van de fracties in Provinciale Staten
van de provincie,
p/a Statengriffier Provincie

Onderwerp: Verkiezing Provinciale Staten

Bolsward, 22 augustus 2022

Geachte fractievoorzitter,

In maart 2023 zijn er verkiezingen voor de leden van Provinciale Staten waarvoor de programma's worden voorbereid. Met deze brief en het bijbehorende document vragen wij uw aandacht voor het gebouwde en groene erfgoed in uw provincie met het verzoek in een tijd van grote opgaven ook het erfgoed in uw programmering op te nemen.

Graag stellen wij de Federatie Particuliere Monumenteneigenaren (FPMe) aan u voor. De FPMe is belangenbehartiger van particuliere monumenteneigenaren. Deze eigenaren bezitten rijksmonumentale woonhuizen, boerderijen, landgoederen, kastelen en historische buitenplaatsen. Meer dan de helft van de ruim 63.000 rijksmonumenten in Nederland is in particulier bezit. De FPMe wil graag het belang van het gebouwde en groene erfgoed onder de aandacht van de politieke partijen in Provinciale Staten brengen en daarbij een aantal aanbevelingen doen. Hiervoor verwijzen wij u naar het bijgevoegde document.

Het erfgoed is niet alleen bepalend voor de identiteit van provincies, steden en landschappen maar is tevens een inspiratiebron voor toekomstige ontwikkelingen. Erfgoed verbindt het verleden met het heden en de toekomst. Erfgoed voorziet in een grote maatschappelijke behoefte, omdat veel erfgoed voor het publiek is opengesteld.

Wij hopen dat het erfgoed in de provinciale verkiezingsprogramma's de aandacht krijgt die het verdient en dat het erfgoed ook een bijdrage kan leveren in de verduurzamingsopgave die iedere provincie te wachten staat.

Mocht u behoefte hebben aan een nadere toelichting dan zijn wij daartoe graag bereid.

Met vriendelijke groet,
namens het bestuur van de FPMe,

Drs. Eduard Haaksman MA, voorzitter
M : 06 - 51062614

ERFGOED IN DE PROVINCIALE VERKIEZINGEN

Inleiding

Cultureel erfgoed is in iedere provincie aanwezig. Onder het cultureel erfgoed vallen gebouwen, landschappen en collecties in musea, maar erfgoed is ook in de bodem of onder water te vinden. Naast dit materiële erfgoed is er ook in iedere provincie immaterieel erfgoed zoals tradities, rituelen, verhalen en streektaalen. Overheden letten erop dat er goed voor het erfgoed wordt gezorgd door het te beschermen, te behouden en te benutten. Erfgoed heeft kernkwaliteiten die de kwaliteit van de leefomgeving bevorderen, het verbindt en inspireert mensen.

Provincies en erfgoed

De bescherming van monumenten is een verantwoordelijkheid van Rijk en gemeenten en voor de omgang met monumenten zijn gemeenten eerstverantwoordelijk. Provincies zijn verantwoordelijk voor de subsidiëring van restauraties van rijksmonumenten en voor de advisering aan gemeenten bij vergunningen in het buitengebied. Daarnaast zijn de provincies verantwoordelijk voor de inrichting van provinciale steunpunten monumentenzorg en voor het toezicht op de gemeentelijke taakuitoefening op het terrein van het erfgoed. Tenslotte hebben de provincies met Provinciale Omgevingsvisies en -plannen de mogelijkheid cultuurhistorie te borgen en met eigen middelen het erfgoed financieel te ondersteunen.

De Federatie Particuliere Monumenteneigenaren (FPMe) heeft zes aanbevelingen geformuleerd die in provinciale verkiezingsprogramma's een plaats kunnen krijgen.

Aanbeveling 1 Cultuurhistorie in omgevingsplannen

Het borgen van cultuurhistorie in provinciale waardenkaarten biedt kansen voor het opnemen van cultuurhistorie in provinciale omgevingsplannen. Het monitoren van de staat van het erfgoed kan daarbij een belangrijk hulpmiddel zijn.

Aanbeveling 2 Bevorder kennis, kunde en capaciteit bij gemeenten en steunpunten

Veel kleinere, maar ook grotere gemeenten hebben onvoldoende kennis, kunde en capaciteit beschikbaar voor een actieve loketfunctie en voor de keten van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). De voorlichting aan monumenteneigenaren laat bij veel gemeenten te wensen over en de VTH-keten functioneert onvoldoende, waardoor de kwaliteit van de instandhouding van monumenten in gevaar komt. De toezichthoudende verantwoordelijkheid van provincies kan bijdragen aan het stimuleren van gemeenten en, waar dat nodig is, door het ondersteunen van gemeenten via de provinciale steunpunten monumentenzorg.

Aanbeveling 3 Stimuleer herbestemming en verduurzaming van monumenten

Monumenten kunnen niet altijd worden gebruikt voor functies waar zij oorspronkelijk voor zijn gebouwd. Voorbeelden daarvan zijn kerken, boerderijen en industriële gebouwen. Het herbestemmen van deze monumenten bevordert niet alleen een duurzaam gebruik van bouwmaterialen, maar biedt ook kansen ter bevordering van de verduurzaming van deze gebouwen en de leefbaarheid van de omgeving. Ook het bijdragen aan het oplossen van het woningtekort is een mogelijkheid bij herbestemmen van monumenten.

Aanbeveling 4 Bevorder samenwerking van erfgoedorganisaties

Veel erfgoedorganisaties functioneren dankzij de inzet van vrijwilligers. Deze vrijwilligers beschikken over kennis en vaardigheden, die vaak onvoldoende worden benut. Het laten samenwerken en

faciliteren van een professionele ondersteuning biedt mogelijkheden voor krachtenbundeling en inzet van kennis die ten goede van het erfgoed kan komen.

Aanbeveling 5 Stimuleer de provinciale erfgoedinstellingen

Provinciale erfgoedinstellingen als de erfgoedhuizen en de provinciale monumentenwachten zijn van grote waarde in de erfgoedinfrastructuur. Zij zijn de uitvoeringsorganisaties voor gemeenten en eigenaren, maar zijn (mede) afhankelijk van provinciale middelen, waarover in een ver verleden afspraken tussen Rijk en provincies zijn gemaakt. Deze organisaties kunnen door voorlichting en ondersteuning in belangrijke mate bijdrage aan de instandhouding van het gebouwde en groene erfgoed.

Aanbeveling 6 Bevorder erfgoededucatie en burgerparticipatie

Publieke betrokkenheid is essentieel voor het erfgoed. Het bieden van de mogelijkheid om burgers te betrekken bij het erfgoed en desgewenst ook te bekwamen in de erfgoedsector draagt bij aan een goede infrastructuur voor het erfgoed.

Het omzetten van onze aanbevelingen door verankering in beleid vereist tevens een uitvoeringsagenda waarmee het beleid in daden wordt omgezet. Voor een dergelijke uitvoeringsagenda zullen ook middelen beschikbaar moeten komen. De FPMe spreekt de hoop uit dat de politieke partijen in Provinciale Staten erfgoed op de politieke agenda zetten.

FPMe/augustus 2022